

Den usynlige komité

Den kommende opstand

Den kommende opstand
Den usynlige komité
Antipyrene 2013

oversættelse: Toni Bashy
tilrettelæggelse: Mathias Kokholm
tryk: Specialtrykkeriet Viborg
isbn: 978-87-93108-03-5

2. udgave 1. oplag
1. udgave på *Edition After Hand* (2011)

Oversat fra *L'insurrection qui vient*, Comité Invisible (La fabrique éditions 2007) og *Mise au point* (2009), samt *The Coming Insurrection* (Semiotext(e) 2009) og *Det stundande opproret* (Pluribus 2010).

Den usynlige komité har gjort sine tekster tilgængelige på bloom0101.org

© Copyfarleft / kopimi

Alle må kopiere fra denne bog, så længe det ikke sker for at tjene penge.
Denne bog er et fælles værk. Du opfordres til at kopiere, cirkulere, distribuere, oversætte, ændre og i øvrigt tage ejerskab over det. Virksomheder, der ikke ejes af sine arbejdere, gives ingen rettigheder.

Antipyrene-pristrappe *Den kommende opstand*
– kun for bestillinger direkte hos forlaget

1stk	80kr
3stk	160kr
5stk	240kr
10stk	400kr

Antipyrene
J.M. Mørksgade 7b
dk-8000 Aarhus
www.antipyrene.dk

INDHOLD

Uanset hvordan man griber det an ...	5
første kreds: Mig	9
anden kreds: Samfundet	13
trede kreds: Arbejdet	18
fjerde kreds: Metropolen	25
femte kreds: Økonomien	32
sjette kreds: Miljøet	38
syvende kreds: Civilisationen	46
Sæt i gang!	53
Find hinanden	55
Bliv organiseret	59
Opstand	69
appendix: Til afklaring	84
efterord: Alt har slået fejl og vi har vundet	95
— Mikkel Bolt	

Uanset hvordan man griber det an tilbyder nutiden ingen udvej. Dette er ikke dens mindste fortrin. De der insisterer på håbet berøves ethvert fast holdepunkt. De der hævder at have fundet løsninger bliver næsten øjeblikkeligt sagt imod. Alle er enige om at det kun kan blive værre. "Der er ingen fremtid for fremtiden" er visdomsordet i en tidsalder der, trods sin fuldkomne normale fremtoning, netop har opnået samme bevidsthedsniveau som de første punkere.

Den politiske repræsentations sfære har lukket sig om sig selv. Fra venstre til højre er det samme tomhed der enten foregiver uskyld eller ekspertise, overalt de samme reklamestandere der ændrer deres argumentation efter den seneste meningsmåling. De der stadig stemmer lader ikke til at have nogen anden intention end at vanhellige stemmeurnen ved at stemme i ren protest. Man begynder at mistænke, at folk kun stemmer for *at slippe for at stemme*. Intet af det der tilbydes kan leve op til den situation vi befinder os i – langt fra. I deres tavshed virker befolkningen uendeligt mere moden end alle nikkedukkerne der skændes indbyrdes om at få lov at regere. Der er mere visdom i lidt mumlen fra hvilken som helst *chibani*¹ i Belleville end i alle deklamationerne fra vores såkaldte ledere. Låget på den sociale kedel er tredobbelt lukket, og trykket indeni fortsætter med at stige. Spøgelset fra Argentina, *Que se vayan todos!*,² er for alvor begyndt at hjemsege lederne.

Flammerne fra de parisiske forstæder november 2005 kaster stadig deres skygge over alle samvittigheder.³ Disse første glædesblus er ild dåben for et lovende årti. Mediefablen om “forstæderne vs. retsstaten” er slagkraftig, men hvad den vinder i effektivitet taber den i sandhed. Ilden spredte sig helt ind i bykerne, hvilket blev systematisk benægtet. Hele gader i Barcelona brændte i solidaritet, men ingen kendte til det, undtagen dem der boede der. Det er ikke engang sandt at landet ikke længere står i flammer. Alle mulige typer kan findes blandt de anholdte, og foruden et had til det nuværende samfund, er der ikke meget der forener dem – hverken klassebaggrund, race eller endda nabolag. Det der var nyt var ikke “forstadsrevolten” – eftersom den allerede var i fuld gang i 80’erne – men bruddet med revoltens etablerede former. Angriberne lytter ikke længere til nogen, hverken deres storebrødre eller de nabolagsorganisationer, hvis opgave det er at sørge for at alting vender tilbage til det normale. Ingen anti-racistisk kampagne såsom *SOS mod Racisme* kunne fæstne sine giftige rødder i disse begivenheder – og hvis de ser ud til at være overstået, kan det kun tilskrives udmattelse, løgne og *omertà*⁴ over for pressen. Natlig vandalisme, anonyme angreb, denne ordløse ødelæggelse, har udvidet bruddet mellem *politik* og *det politiske*. Ingen kan ærligt benægte det der er åbenlyst: Dette var et angreb der ikke stillede noget krav, ikke havde noget budskab, og intet havde at gøre med politik. Man må være blind for ikke at se den rent *politiske* karakter af denne resolute negation af *politik* – eller i hvert fald intet kende til de sidste tredive års autonome ungdomsbevægelser. Som fortabte børn ødelagde vi samfundets mest skattede nipsgenstande som ikke fortjener mere hensyn end de parisiske monumenter i slutningen af *Den blodige uge*⁵ – og de ved det godt.

Der kommer ikke til at være nogen *social* løsning på den nuværende situation. For det første: fordi den vage samling af sociale miljøer, institutioner og individualiserede bobler der ironisk nok kaldes “samfundet”, ikke har nogen egen konsistens. For det andet: fordi der ikke længere findes noget sprog for den fælles erfaring. Og man kan ikke dele rigdomme hvis man ikke deler et sprog. Det tog et halvt århundredes kampe omkring Oplysningen for at gøre den

franske revolution mulig og et århundredes kampe omkring arbejde for at føde den frygtindgydende “velfærdsstat”. Kampe skaber det sprog hvori en ny orden kommer til udtryk. Det findes der ikke noget af i dag. Europa er et forarmet kontinent der i smug køber ind i Lidl og er nødt til at flyve lavpris hvis det overhovedet vil rejse. Ingen “problemer” formuleret i det sociale sprog tillader nogen løsning. “Pensionsspørgsmålet”, spørgsmålet om “jobsikkerhed”, om “unge” og deres “vold” må alle stå uafklaret hen, så længe man med politiet forhindrer den presserende omsættelse til handling, som spørgsmålene dækker over. Intet kan gøre det tiltrækkende at arbejde for mindsteløn med at tørre røv på gamle, tavse mennesker, hvis nærmeste har forladt dem. De der har fundet mindre ydmygelse og flere fordele i et kriminelt liv end i at feje gulve kommer ikke til at overgive deres våben, og fængslet kommer ikke til at lære dem at elske samfundet. Nedskæringer i pensionerne vil underminere de desperate, nydelsessøgende horder af gamle mennesker og få dem til at bande og spytte over, at en større og større del af de unge nægter at arbejde. Endelig, ingen garanteret indkomst skænket efter et pseudooprør vil kunne lægge grunden for en ny New Deal, en ny pagt, en ny fred. Den sociale følelse er allerede forduftet for meget til at det skulle være muligt.

Som et forsøg på en løsning vil man øge presset for at sikre *at intet sker*, og desuden intensivere politiovervågningen. Den drone der fløj over den parisiske forstad Seine-Saint-Denis på nationaldagen – som politiet siden har bekræftet – giver os et langt mere levende billede af fremtiden end alle tågede humanistiske udkast. At man var nøje med at pointere at dronen var ubevæbnet giver os en klar indikation om hvor vi er på vej hen. Områder vil blive opdelt i stadig mere afgrænsede zoner. Motorvejene omkring “de udsatte områder” udgør allerede usynlige grænser der afskærmer forstæderne fra middelklassens sektioner. Hvad end den franske republiks forsvarere må tro, så er kontrollen af kvartererne “med hjælp fra lokalsamfundet” tydeligvis det meste effektive tilgængelige middel. I bykerne, hvor metropolen finder sin rene form, vil luksuslivet fortsætte i en mere og mere sofistikeret, mere og mere udstuderet, mere og mere flimrende dekonstruktion. De kommer

til at oplyse hele kloden med deres blændende neonlys, mens BAC-patruljerne⁶ og de private sikkerhedsfirmaer (dvs. paramilitære enheder) formerer sig under en stadig mere skamløs juridisk beskyttelse.

Samtidens blindgyde. Alle steder åbenlys, men overalt benægtet. Aldrig har så mange psykologer, sociologer og skribenter arbejdet på sagen, hver især med sin egen specialiserede jargon hvor konklusionen hver gang glimrer ved sit fravær. Det er tilstrækkeligt at lytte til samtidens musik – den troskyldige singer/songwriter-genre hvor småborgerskabet dissekerer sin sjælelige status, over for rapgruppen Mafia K'1 Fry's krigserklæringer – for at vide, at sameksistensen kommer til at ophøre snart, at en beslutning er nært forestående.

Denne bog er signeret af et kollektivt pseudonym. De der har redigeret den er ikke dens forfattere. De nøjedes med at udrede nogle af samtidens banaliteter, at samle noget af alt det der er blevet mumlet omkring borde på bodegaer og bag lukkede soveværelsesdøre. Det eneste de har gjort er at fastslå nogle åbenlyse sandheder, hvis samfundsmæssige undertrykkelse allerede fylder psykiatriske afdelinger og blikke med smerte. De har gjort sig til situationens notarer. Det er det privilegerede træk ved radikale omstændigheder, at hvis man holder tungen lige i munden følger revolutionen som logisk konsekvens. Det er tilstrækkeligt at pege på det der er for øjnene af os alle og ikke vige tilbage for konklusionerne.

første kreds:

Mig

»I AM WHAT I AM«

“I AM WHAT I AM”. Dette er markedsføringens seneste gave til verden, det sidste stadie i reklamernes udvikling, langt hinsides alle opfordringer til at være anderledes, til at være sig selv og drikke Pepsi. Årtier af idéer for at komme hertil, for at lande i ren tautologi. JEG = JEG. Han løber på et løbebånd foran spejlet i motionscenteret. Hun er på vej hjem bag rattet i sin Smart Car. Vil de mødes?

“JEG ER HVAD JEG ER”. Min krop tilhører mig. Jeg er mig, du er dig, og *noget er galt*. Massepersonificering. Individualisering af alle tilstande – livet, arbejdet, lidelsen. Diffus skizofreni. Grasserende depression. Atomisering til små paranoide partikler. Hysterisk kontaktsøgende. Jo mere jeg vil være Mig, desto større tomhed føler jeg. Jo mere jeg udtrykker mig, desto mere drænes jeg. Jo mere jeg jager mig selv, desto trættere bliver jeg. Vi behandler vores Mig som et kedeligt udstillingsvindue. Vi er blevet vores egne repræsentanter i en mærkelig byttehandel, garanter af en personificering der egentlig føles langt mere som en amputation. Vi forsikrer os selv på nippet til bankerot, med mere eller mindre forstillet klodsethed.

I mellemtiden *håndterer* jeg mig selv. Jagten på et selv, min blog, min lejlighed, det seneste trendy lort, drama i forholdene, i sexlivet... Hvilken protese det end kræver for at holde fast ved et Mig! Var “samfundet” ikke blevet en så definitiv abstraktion, ville udtrykket betegne de eksistentielle krykker som tillader mig at halte fremad, det arrangement af afhængigheder jeg har pådraget mig som prisen for min identitet. *At blive handikappet er idealet for det kommende medborgerskab*. Det er ikke uden fremsyn, at de forbund der udnytter de handikappede i dag kræver, at de skal tilbydes et “eksistensminimum”.

Det allestedsnærværende påbud om at “være nogen” opretholder den sygelige tilstand, der gør dette samfund nødvendigt. Påbuddet om at være stærk skaber selv den svaghed som påbuddet støtter sig til, i den grad *at alt pludselig virker terapeutisk*, selv arbejde, selv kærlighed. Alle de “Hvordan går det?” som udveksles i løbet af en dag bringer tanken hen på et samfund af patienter, der tager hinandens temperatur. Selskabeligheden udgøres nu af tusinde små nicher, tusinde små tilflugtssteder hvor man kan søge ly. Hvor det altid er bedre end den bidende kulde udenfor. Hvor alt er falsk eftersom det bare er et påskud for at varme sig. Hvor ingenting kan ske eftersom vi alle er for optaget med at skælve sammen i stilhed. Snart vil det her samfund alene holdes sammen af den spænding der drager alle de sociale atomer mod en illusorisk kur. Det er et kraftværk der driver sine turbiner på en gigantisk beholder af tårer, altid på randen til at svømme over.

“I AM WHAT I AM”. Aldrig før har et herredømme haft et så uskyldigt lydende slogan. Opretholdelsen af et Mig i permanent nedbrydning, i en kronisk tilstand på kanten af kollaps, er den bedst bevarede hemmelighed om tingenes nuværende orden. Det svage, deprimerede, selvkritiske, virtuelle Mig er i bund og grund det endeløst fleksible subjekt der kræves af en produktion der er funderet på innovation, af den accelererede forældelse af teknologier, den konstante omvæltning af sociale normer, og generaliseret fleksibilitet. Det er på én gang den mest sultne forbruger og, paradoksalt nok, det *mest produktive Mig* der mest ivrigt og energisk vil kaste sig ud i det mindste projekt, for blot senere at vende tilbage til dets oprindelige larvestadie.

Og “... HVAD JEG ER”? Siden barndommen gennemstrømmet af mælk, lugte, historier, lyde, følelser, børneviser, substanser, gestusser, idéer, indtryk, blikke, sange og mad. Hvad jeg er? På enhver måde bundet til pladser, smerter, aner, venner, elskere, begivenheder, sprog, minder, til alle mulige ting som tydeligvis *ikke er mig*. Alt der knytter mig til verden, alle de bånd der udgør mig, alle de kræfter der befolker mig, former ikke en identitet – en ting der kan vises op på kommando – men en særlig fælles, delt

og levet *tilværelse*, fra hvilken der fremtræder – på visse steder og tidspunkter – et væsen der siger “jeg”. Når vi mærker en mangel på konsistens er det kun en konsekvens af den tåbelige tro på et permanent Mig og af at vi er ligeglade med hvad der gør os til det vi er.

Det er en svimlende følelse at se Reeboks “I AM WHAT I AM” trone højt oppe på toppen af en skyskraber i Shanghai. Overalt ruller Vesten sin trojanske hest ud: den fortvivlende modsigelse mellem et Mig og en verden, individet og gruppen, mellem tilknytning og frihed. Frihed er ikke at skille sig af med vores tilknytninger, men evnen til *i praksis* at arbejde med dem, at flytte sig rundt i deres rum, at danne eller ophæve dem. Familien eksisterer kun som familie – dvs. som helvede – for de der har opgivet at forsøge at forandre dens lammende mekanismer eller ikke ved hvordan man gør. Friheden til *at løsrive sig* fra sine rødder har altid været en forestillet frihed. Vi kan ikke skaffe os af med det der binder os til hinanden uden samtidig at miste netop det, vores kræfter kunne anvendes til.

“I AM WHAT I AM” er således ikke blot en løgn, en simpel reklamekampagne, men et militært felttog, et krigsråb mod alt der eksisterer *mellem* os, mod alt diffust der er i omløb, mod alt det der usynligt forbinder os til hinanden, alt det der forhindrer den totale afskærmning. Mod alt der får os til at være til og som forhindrer at hele verden føles og tager sig ud som en motorvej, en forlystelsespark, eller som de nye byer: kedsommelige, uden lidenskab, men velordnede, tomme, kølige rum, hvor intet rører sig foruden registrerede kroppe, automobile molekyler og rene vareformer.

Frankrig ville ikke være nervepillernes fædreland – et paradis for antidepressiva, neurosens Mekka – hvis ikke det samtidig var europamester i timeberegnet produktivitet. Sygdom, udmattelse og depression kan ses som *individuelle* symptomer på det der må kureres. De bidrager til opretholdelsen af tingenes tilstand, til min føjelige tilpasning til idiotiske normer og til moderniseringen af mine krykker. De angiver ned til mindste detalje udvælgelsen af mine belejlige, lydige og produktive tendenser, ligesom de der på behersket vis må kasseres. “Du ved – man må forstå at

tilpasse sig.” Men taget som *kendsgerninger*, kan mine mangler også lede til afmonteringen af hypotesen om Mig. De bliver da modstandshandlinger i den igangværende krig. De bliver en kraft mod alt der sammensværges sig for at normalisere os, for at amputere os. *Mig'et er ikke en ting inden i os der konstant er i krise, Mig'et er selve formen man vil tvinge os ind i.* Man vil gøre os til velafgrænsede Mig'er – separerede, registrerede og bestemmelige ved vores egenskaber – kort sagt: kontrollérbare, selvom det faktisk er sådan, at vi er væsener blandt væsener, på lige fod særegne, levende kød sammenvævet med verdens kød. Modsat hvad vi siden barndommen har fået fortalt, betyder intelligens ikke evnen til at tilpasse sig – eller hvis dét er en form for intelligens, så er det slavernes intelligens. *Vores tilpasningsvanskeligheder*, vores udmattelse, er kun *problemer* for det der ønsker at underkue os. De indikerer et landskab langt mere skadet, men uendeligt lettere at dele med andre, end alle de fantasilandte som samfundet opretholder for sine formål.

Vi er ikke deprimerede; vi er i strejke. For de der nægter at håndtere sig selv er “depression” ikke et stadie, men en passage, bukket på vej ud af scenen, et skridt til siden mod et *politisk* frafald. Derfra er medicinering og politiet de eneste mulige former for forsoning. Det er derfor det nuværende samfund ikke tøver med at tvinge Ritalin i dets overaktive børn eller at holde folk i livslang afhængighed af medicinalvarer, og det er derfor det hævder at være i stand til at opdage “adfærdsvanskeligheder” hos børn på tre år. For overalt er hypotesen om Mig ved at sprække.

anden kreds:

Samfundet

»ADSPREDELSE ER ET CENTRALT BEHOV«

En regering der erklærer undtagelsestilstand mod femtenårige unge. Et land der søger trøst i armene på et fodboldlandshold. En politibetjent i en hospitalsseng der klager over, at han har været offer for et "overfald". En rektor der dikterer en bestemmelse mod at bygge huler i træerne. To unge på ti år fra en forstad til Paris der anklages for at have brændt en spillehal ned. Vores tid udmærker sig ved en særlig slags groteske situationer, hvilket den tilsyneladende aldrig rigtig fatter. Sandheden er at mediernes klagende og indignerede tonefald ikke kan kvæle de latterudbrud som rubrikkerne uvægerligt må fremkalde.

Et latterudbrud er den eneste passende reaktion på alle de alvorlige "spørgsmål" som medier og meningsdannere tager op. For at begynde med det mest banale: Der findes ikke noget "indvandrerproblem". Vokser nogen stadig op hvor de blev født? Hvem bor dér hvor de voksede op? Hvem arbejder dér hvor de bor? Hvem bor hvor deres forældre boede? Og hvis er vores tids børn – fjernsynets eller forældrenes? Sandheden er at vi er blevet revet ud af ethvert slags tilhørsforhold, vi kommer ikke længere noget sted fra og resultatet er, ud over en ny tilbøjelighed til turisme, en uomgængelig lidelse. Vores historie er en historie af koloniseringer, af migrationer, af krige, af eksiler, af angreb på enhver rodfæstelse. Det er historien om alt der har gjort os fremmede i vores egen verden, gæster i vores egen familie. Uddannelse har frataget os vores eget sprog, musikindustrien vores sange, pornoindustrien vores kroppe, politiet vores by og lønarbejdet vores venner. Til dette bør vi også, i Frankrig, tilføje statsmagtens voldsomme og sekulære individualiseringsarbejde, som allerede fra tidlig alder

klassificerer, jævnfører, disciplinerer og separerer sine borgere; som instinktivt knuser al solidaritet der forsøger at undslippe den, indtil intet er tilbage foruden medborgerskabet – et rent, forestillet tilhørsforhold til republikken. Den franske borger er mere end nogen anden legemliggørelsen af den ejendomsløse, den forarmede. Hendes had til fremmede smelter sammen med hendes had mod sig selv *som fremmed*. Den blanding af jalousi og frygt hun føler mod “ghettoerne” udtrykker mere end noget andet forbitrelsen over alt hvad hun har mistet. Hun kan ikke lade være med at misunde såkaldte “udsatte områder”, hvor lidt fælles liv stadig består, nogle bånd mellem mennesker, lidt solidaritet som ikke kontrolleres af staten, en uformel økonomi, en organisering der endnu ikke har løsrevet sig helt fra dem som den organiserer. Vi er blevet berøvet i en sådan grad at den eneste måde at føle sig fransk på er at forbande indvandrere, dvs. de som mest *synligt er fremmede som jeg*. I dette land har indvandlerne en mærkværdig form for suverænitet: Hvis de ikke var her, ville det franske ikke længere kunne eksistere.

Frankrig er et produkt af sine skoler; ikke omvendt. Vi lever i et overdrevet skolet land, hvor man mindes dengang man bestod sine eksamener som et definerende øjeblik. Hvor pensionister stadig fortæller om dengang de dumpede til en eller anden eksamen for fyre år siden, og hvordan det ødelagde hele deres karriere og hele deres liv. I halvandet århundrede har det nationale skolesystem produceret en type statslig subjektivitet der mangler modstykke. Mennesker som accepterer konkurrence så længe spillereglerne bare er lige for alle. Som forventer at alle og enhver vil blive belønnet i livet efter deres indsats, som var det en turnering. Som altid spørger om lov inden de tager noget. Som stille respekterer kulturen, reglerne og dem med de højeste karakterer. Selv deres forkærlighed for storslåede samfundskritikere og deres afvisning af kapitalismen er brændemærket af kærligheden til skolen. Det er denne statslige konstruktion af subjektiviteter, der dag for dag bryder lidt mere sammen, under uddannelsesinstitutionernes forfald. Gadens skole og gadens kultur er igennem de sidste tyve år vendt tilbage som konkurrent til det nationale skolesystem og dets

popkultur, og dét er det dybeste traume, den franske universalisme lige nu gennemgår. På dette punkt er der ingen uoverensstemmelse mellem den ekstreme højrefløj og den mest rabiate venstrefløj. Blot navnet Jules Ferry – uddannelsesminister under tilintetgørelsen af Pariserkommunen og koloniseringens teoretiker – burde være nok til at kaste en mørk skygge over hele institutionen.

Når vi ser lærere fra nogle “borgerkorps” græde ud på aftennyhederne over at *deres* skole er blevet brændt ned husker vi hvor mange gange vi som børn drømte om at gøre lige præcis dét. Når vi hører intellektuelle på venstrefløjen beklage sig over ungdomsbandernes barbari, når de har chikaneret forbipasserende på gaden, hugget noget, brændt biler og leget katten efter musen med politiets uropatruljer, husker vi hvad de sagde om banderne i 50'erne, eller endnu tydeligere, om apacherne under la Belle Époque⁷: “Den overgribende betegnelse *apacher*,” skriver en dommer ved Seinetribunalen 1907, “har de seneste år været en måde at benævne alle farlige individer, en flok vaneforbrydere og samfundsfjender, uden nation eller familie, desertører fra alle pligter, beredt på de dristigste konfrontationer, og til ethvert slags angreb mod personer og ejendom.” Disse bander der flygter fra arbejdet, identificerer sig med sit område og konfronterer politiet er den gode, individualiserede franske medborgers mareridt: De personificerer alt det han har forkastet, al mulig livsglæde som han aldrig kommer til at opleve. Der er noget barokt i at være til i et land, hvor et barn der synger som det lyster, altid gøres tavs med et “hold op med det skrigeri”, hvor en skolastisk stækning producerer floder af velopdragne ansatte. Når en legendarisk forbryder som Jacques Mesrine stadig omgives af en vis aura, er det ikke så meget på grund af hans retskaffenhed eller mod, men fordi han tog på sig at hævne det vi alle burde hævne. Eller rettere sagt, hvad vi burde hævne *direkte*, når vi i stedet fortsætter med at tvivle og udskyde det i al evighed. For der er ingen tvivl om at den franske borger gennem tusind nedrige gerninger i al ubemærkethed, med sine ondskabsfulde kommentarer, med hver skadefro mine og giftig artighed fortsætter med at hævne, konstant og mod alle, det faktum at han lader sig blive trampet på. Det var på tide at *pansersvin!* erstattede *javel, Hr.*

betjent! På den måde udtrykker bandernes åbne fjendtlighed – uden så meget indpakning – den giftige atmosfære, den forrådnede ånd, det ønske om en frelsende ødelæggelse der fortærer landet.

At kalde denne befolkning af fremmede som vi lever midt i for et “samfund” er et sådant overgreb at til og med sociologerne overvejer at forlade det begreb der var deres levebrød i et århundrede. Nu foretrækker de netværksmetaforen for at beskrive koblingerne mellem kybernetiske ensomheder, mængden af svage samspil under navne som “kollega”, “kontakt”, “makker”, “bekendt” eller “date”. Sådanne netværk fortættes nu og da til et miljø, hvor ingenting deles foruden koder og hvor ingenting sker foruden en uafbrudt omformning af identitet.

Det ville være spild af tid at redegøre i detaljer for alt det uudholdelige ved de nuværende sociale relationer. Man siger at familien er på vej tilbage, at parret er på vej tilbage. Men den familie som er på vej tilbage er ikke den samme som den der forsvandt. Dens tilbagekomst betyder bare en udvidelse af den adskillelse, som familien er sat til for at tilsløre – og den bliver hvad den er gennem denne tilsløring. Alle kan vidne om den tristesse der ophobes år efter år til familiesammenkomster, de påklistrede smil, det akavede i at se alle anstrenge sig forgæves, følelsen af at der ligger et lig under bordet, og alle lader som ingenting. Fra flirt til skilsmisse, fra samliv til svigerfamilie – alle føler kernefamiliens vemodige tomhed, men de fleste lader til at tro, at det ville være værre helt at opgive den. Familien er ikke længere så meget den moderlige kontrols kvælning eller patriarkatets prygl som det er den naive flugt til en behagelig afhængighed hvor alt er genkendeligt, en bekymringsfri pause i en verden som ingen kan benægte er på vej til at falde sammen, en verden hvor “at blive selvforsørgende” er en omskrivning af “at have fundet en chef”. Man bruger forestillingen om den biologiske familie som undskyldning for at underminere enhver glødende beslutsomhed i os og – under påskud af at have opdraget os – få os til at give afkald på enhver modning, såvel som på alt der er vægtigt i barndommen. Vi må tage os i agt over for denne opløsning.

Parret er måske det sidste stadie i det store sociale sammenbrud. Det er oasen midt i den menneskelige ørken. Man begiver sig ind i parforholdet i "det intimes" regi for at lede efter alt det der så åbenlyst har forladt dagens sociale relationer: varme, enkelhed, sandhed, et liv uden teater og tilskuer. Men når den romantiske fortryllelse forsvinder, mister "intimiteten" sine klæder: den er i sig selv et socialt påfund, den taler med modemagasinet sproget og psykologi, og ligesom alt andet er den så gennemstrategisk at man får kvalme. Der er ikke mere sandhed dér end andre steder, også dér dominerer fremmedhedens love. Og når man, af rent held, opdager denne sandhed, kræver den en måde at dele med andre på som modsiger selve parrets form. Hvad der gør det muligt for mennesker at elske er også hvad der gør dem elskværdige, og dette ruinerer utopien om autisme-for-to.

I virkeligheden er sammenbruddet af alle sociale former en velsignelse. Det er for os den ideelle situation for en vild, massiv eksperimenterer med nye sammensætninger, nye troskaber. Det velkendte "forældresvigt" har tvunget os til at konfrontere en verden som har krævet en tidlig klarhed af os, forud for vores alder, og som indvarsler nogle smukke revolter. I parrets død ser vi fødslen af foruroligende former for kollektiv følsomhed, nu hvor sex er brugt op og maskulinitet og femininitet går rundt i mølædte klæder, nu hvor tre årtier af uafbrudt pornografisk innovation har udtømt al fascination af overskridelse og frigørelse. Vi vil tage det betingelsesløse i slægtskabet og gøre det til en rustning af politisk solidaritet ligeså uigennemtrængelig for statslig indblanding som en nomadelejr. Der er ingen grund til at de økonomiske bidrag som utallige slægtninge tvinges til at overlade til deres proletariserede efterkommere ikke kan blive en slags støtte for socialt undergravende virksomhed. "At blive selvforsørgende" kunne lige så vel betyde at lære sig at kæmpe på gaden, at besætte tomme huse, at holde op med at arbejde, at elske hinanden til vanvid og at stjæle i butikker.

tredje kreds:

Arbejdet

»LIVET, HELBREDET OG KÆRLIGHEDEN ER USIKKER – HVORFOR SKULLE ARBEJDET VÆRE EN UNDTAGELSE?«

Intet spørgsmål i Frankrig er mere forvirret end spørgsmålet om arbejde. Intet forhold er mere forvredet end det mellem franskmændene og arbejdet. Tag til Andalusien, Algeriet eller Napoli. Foragten for arbejdet er dyb. Tag til Tyskland, til USA, til Japan. De dyrker arbejdet. Det er sandt at ting ændrer sig, at der findes masser af *otaku* i Japan, *frohe Arbeitslose* i Tyskland og *workaholics* i Andalusien. Men for nærværende er dette blot kuriositeter. I Frankrig går vi ned på alle fire for at klatre i hierarkierne, samtidig med at vi privat smigrer os selv med at vi er pisseligeglade. Vi bliver på arbejdet til klokken ti om aftenen for at nå det hele, men vi har aldrig haft nogen skrupler mod at stjæle kontormaterialer her og der eller fragte inventar med hjem for at sælge det videre senere. Vi hader chefer, men vil for enhver pris ansættes. At have et job er en ære, men at arbejde er et tegn på underdanighed. I korthed: det perfekte kliniske eksempel på hysteri. Vi elsker mens vi hader, vi hader mens vi elsker. Og vi kender alle sløvheden og forvirringen der rammer den hysteriske når han mister sit offer – sin herre. I de fleste tilfælde kommer han sig aldrig over det.

I et land så gennemført *politisk* som Frankrig har den industrielle magt altid været underlagt statsmagten. Øko-nomisk aktivitet er uophørligt omsluttet af en pedantisk administration. De topledere der ikke udgår fra statens nåde, mao. fra statsadministrationens højere læreanstalter, er forretningsverdenens pariaer, selvom de, bag kulisserne, indrømmes en smule medlidenhed. Den tidligere politiker og erhvervsmand Bernard Tapie er deres tragiske helt; den

ene dag feteret, den næste sat i spjældet, *altid urørlig*. Skuespillet omkring hans rettergang overrasker ingen. Den franske offentlighed holder ham på god afstand, betragter ham som man betragter et monster, iscenesætter et skuespil omkring denne så fascinerende skændsel og varer sig for enhver kontakt. Til trods for 80'ernes store bluff, *har entreprenørkulturen aldrig fået tag i Frankrig*. Enhver der skrev en bog for at rakke ned på den, ville have sikret sig en bestseller. Direktørerne, deres skikke og deres litteratur, kan fint paradere rundt i al offentlighed, men de vil altid være omringet af en sanitær barriere af hånlige latter, et hav af foragt og spydigheder. Entreprenøren er ikke en del af familien. Inden for afskyens hierarki foretrækker man i sidste ende panseren. På trods af al modgang, på trods af *golden boys* og privatiseringer, er det at være funktionær stadig definitionen på godt arbejde. Dem der ikke er det, dem kan man misunde deres rigdom, men man misunder dem ikke deres stilling.

Denne neurose er grundlaget hvorpå regering efter regering har kunnet erklære krig mod arbejdsløshed, og hævde at de "kæmper for arbejdspladser" mens fyrede kontorarbejdere med deres mobiltelefoner skutter sig i hjemløseteltene ved Seinens bred. Mens beskæftigelsesministeriet på omfattende vis manipulerer deres statistikker for at få arbejdsløsheden under to millioner. Mens bistand og *business* – ifølge den franske efterretningstjenestes egen vurdering – er de eneste garantier mod at en social eksplosion kan indtræffe hvert øjeblik. Det er Frankrigs mentale økonomi lige så meget som landets politiske stabilitet der er på spil i opretholdelsen af fiktionen om arbejdet.

Undskyld hvis det ikke rager os en skid.

Vi tilhører en generation der trives *vældigt fint* uden denne fiktion. Som aldrig har regnet med hverken pension eller retten til arbejde, endsige rettigheder *på* arbejdet. Vi er ikke engang "prekære", som de mest avancerede fraktioner af den militante venstrefløj holder af at teoretisere det som, fordi at være prekær er stadig at definere sig selv i forhold til arbejdets domæne, dvs. *til dets nedbrydning*. Vi accepterer nødvendigheden af at skaffe penge, med hvilke som helst midler, eftersom det for nærværende

er umuligt at klare sig uden, men vi forkaster nødvendigheden af at arbejde. Under alle omstændigheder så arbejder vi ikke mere – *vi knokler*. Erhvervslivet er ikke et sted hvor vi er til, det er et sted vi passerer gennem. Vi er ikke kyniske, bare tilbageholdende med at lade os udnytte. Al denne snak om motivation, kvalitet og personlige investeringer går ind ad det ene øre og ud af det andet, til personalechefens store skuffelse. Man siger gerne at vi er skuffede over virksomhederne, at de svigtede vores forældres loyalitet, at de fyrede dem uden omtanke. Det er løgn. For at blive skuffet må man have håbet på noget, og vi har aldrig håbet på noget som helst fra erhvervslivet: Vi ser det for hvad det er og hvad det altid har været – et spil vi er sikre på at tabe, dog med varierende bekvemmelighed. Med hensyn til vores forældre er vores eneste skuffelse den, at de gik i fælden, i det mindste dem der troede på det.

Den følelsesmæssige forvirring der omgiver spørgsmålet om arbejde kan forklares på følgende måde: Idéen om arbejde har altid indebåret to modsigelsesfulde *dimensioner*: en dimension af *udnyttelse* og en dimension af *deltagelse*. Udnyttelse af individuel og kollektiv arbejdskraft gennem den private eller sociale akkumulation af merværdi; deltagelse i et fælles værk gennem de bånd der knyttes mellem de der samarbejder i arbejdet. Disse to dimensioner bliver ubetænksomt blandet sammen i spørgsmålet om arbejde, hvilket forklarer arbejdernes ligegyldighed over for både marxistisk retorik (der afviser dimensionen af deltagelse) og management-retorik (der afviser dimensionen af udnyttelse). Heraf følger ambivalensen i vores forhold til arbejdet: på én gang skamfuld, fordi det gør os fremmede over for det vi laver, og eftertragtet, fordi det er en del af os selv vi dér sætter i spil. Ulykken er allerede indtruffet: den findes i alt det der måtte ødelægges, i alle de der måtte rykkes op med rode, for at arbejdet endelig skulle blive *den eneste måde at være til på*. Arbejdets grufuldhed ligger mindre i arbejdet selv end i dets århundrede lange metodiske ødelæggelse af alt der ikke er arbejde: fortroligheden til ens nabolag og ens fag, til ens bydel, til kamp, til slægtskab, vores tilknytninger til steder, væsener, årstider, til måder at tale og gøre ting på.

Her ligger samtidens paradoks: Arbejdet har fuldstændigt sejret over alle andre måder at være til på, samtidig med at arbejderne er blevet overflødige. Stigning i produktivitet, outsourcing, mekanisering, automatiseret og digital produktion har udviklet sig så langt at det næsten har reduceret det nødvendige menneskelige arbejde i fremstillingen af en vare til nul. Vi lever i paradokset af et samfund med arbejdere uden arbejde, hvor underholdning, forbrug og fritid bare understreger manglen på det, som de skulle distrahere os fra. Minen i Carmaux, berømt for et århundrede af voldsomme strejker, er nu blevet bygget om til *Cap Découverte*: et "underholdningscenter" med ramper for cykler og skateboards, markedsført gennem et "minemuseum" hvor eksplosioner af grubegas simuleres for de besøgende.

I virksomheder bliver det stadig mere tydeligt hvordan arbejdet opdeles dels i højt kvalificerede ansættelser inden for forskning, innovation, kontrol, koordination og kommunikation, der tager al nødvendig viden i brug for den nye kybernetiske produktionsproces; dels i ufaglærte stillinger for vedligeholdelse og overvågning af produktionen. De første er få i antal, meget velbetalte og så eftertragtede at den minoritet der besidder disse positioner gør hvad som helst for at undgå at miste dem. De og deres arbejde er effektivt sammenknyttede i en angstfyldt omfavnelser. Chefer, videnskabsmænd, lobbyister, forskere, programmører, udviklere, konsulenter og ingeniører holder bogstaveligt talt *aldrig* op med at arbejde. Selv deres sexliv anvendes for at øge produktiviteten. En *human resource*-filosof skriver: "De mest kreative virksomheder er dem med det største antal intime relationer." "Medarbejderne", bekræfter en personalechef på Daimler Benz, "er en vigtig del af virksomhedens kapital [...] Deres motivation, deres viden, deres innovationsevne og deres omsorg for deres klienters begær, udgør råmaterialet for innovative tjenester [...] Deres adfærd, deres sociale og følelsesmæssige kompetence er en voksende faktor i evalueringen af deres arbejde [...] De vil ikke længere blive evalueret efter antal timer på jobbet, men i stedet på de mål de har opnået og kvaliteten af deres resultater. De er entreprenører."

Den række af opgaver der ikke kan overdrages til automatisering

danner en uklar mængde stillinger der, eftersom de ikke kan overtages af maskiner, besættes af hvilket som helst menneske – butikspersonale, lagerarbejdere, fabriksarbejdere, sæsonarbejdere etc. Denne fleksible, udifferentierede arbejdsstyrke, der flytter fra en opgave til en anden og aldrig opholder sig længe i en branche, kan ikke længere samle sig som en kraft, eftersom den er uden for produktionsprocessens centrum, som pulveriseret ud i en mangfoldighed af sprækker, ansat til at udfylde hullerne i det der endnu ikke er blevet mekaniseret. Vikaren er selve modellen for arbejderen der ikke længere er en arbejder, der ikke længere har et *fag* – men kun færdigheder som hun sælger ud af løbende – og hvis tilgængelighed i sig selv også er et arbejde.

I udkanten af den arbejdsstyrke, der er effektiv og nødvendig for at maskinen kan fungere, findes et voksende flertal der er blevet overflødige, der selvfølgelig er brugbare for afsætning, men ikke for så meget andet, hvilket skaber risikoen for at de, i deres lediggang, vil begynde at sabotere maskinen. Truslen om almen nedrustning er spøgelset der hjemsøger det nuværende produktionssystem. Ikke alle besvarer spørgsmålet “hvorfør arbejde?” på samme måde som denne tidligere bistandsmodtager: “For mit eget bedste. Jeg var nødt til at holde mig i gang.” *Der er en alvorlig risiko for at vi til sidst vil finde en passende måde at sætte vores lediggang i værk.* Denne løse gruppe mennesker må på en eller anden måde holdes i gang. Men den dag i dag har de ikke fundet nogen bedre disciplinerende metode end lønarbejdet. Det er derfor nødvendigt at fortsætte nedmonteringen af “det sociale sikkerhedsnet”, så de mest rastløse typer, dem der ikke giver op før deres eneste alternativ er at dø af sult eller at rådne op i spjældet, kan lokkes tilbage ind i lønarbejdets favn. Den voksende slavehandel med “personlige tjenester” vil fortsætte: rengøring, catering, massage, hjemmetjenester, prostitution, omsorgsarbejde, lektiehjælp, terapi, psykologisk hjælp, etc. Dette følges af en kontinuerlig forhøjelse af standarden på sikkerhed, hygiejne, kontrol og kultur, og en stadig kortere levetid for modetendenser, hvilket alt sammen er med til at skabe behovet for sådanne tjenester. I Rouen findes der nu

“menneskelige parkeringsautomater”, personer der venter på gaden og giver dig din parkeringsbillet, og hvis det regner kan de også leje dig en paraply.

Arbejdets orden var verdens orden. De tydelige symptomer på dets forfald har kun en lammende effekt på grund af forestillingen om det der kommer bagefter. I dag er arbejde mindre knyttet til den økonomiske nødvendighed af at producere varer end til den politiske nødvendighed af at producere producenter og forbrugere, af at bevare arbejdets orden med alle tænkelige midler. At producere sig selv er blevet den dominerende beskæftigelse i et samfund hvor produktionen ikke længere har et objekt: som en snedker der er blevet smidt ud fra sit værksted og i desperation begynder at hamre og save i sig selv. Derfor alle disse unge mennesker der øver sig i at le til sine ansættelsesinterviews, der har bleget sine tænder for at få et forspring, der går på natklub for at styrke virksomhedsånden, der lærer engelsk for at booste karrieren, der lader sig skille eller gifte sig for at bevæge sig op ad rangstigen, der tager kurser i teater for at blive bedre *managers* eller dyrker “selvudvikling” for bedre at kunne “håndtere konflikter”. “En mere intim selvudvikling”, hævder en guru, “vil lede til øget emotionel stabilitet, jævner og mere åbne relationer, til et skarpere intellektuelt fokus og derigennem til en bedre økonomisk indsats.” Denne sværmende lille flok der utålmodigt venter på at blive udvalgt, mens de gør alt for at virke naturlige, er resultatet af et forsøg på at redde arbejdets orden gennem en *mobiliseringens* etik. At være mobiliseret er at relatere til arbejde, ikke som en aktivitet, men som en *mulighed*. Hvis den arbejdsløse tager sine piercinger ud, går til frisøren og holder sig selv optaget med “projekter”, hvis hun virkelig arbejder på sin “beskæftigelsesegnethed”, som de kalder det, er det fordi hun på den måde viser sig som mobiliseret. Mobilisering er denne lille distancering fra én selv, denne diskrete frakobling fra det der udgør os, det vilkår af fremmedhed der gør det muligt at gøre Mig’et til genstand for arbejde. Det er nu muligt at sælge sig selv snarere end sin arbejdskraft, at blive aflønnet ikke for hvad man gør men for hvad man er, for vores udsøgte bemestring af sociale koder, for vores

talenter i relationer, for vores latter og for vores måde at præsentere os selv på. Dette er socialiseringens nye norm. Mobilisering skaber en fusion af arbejdets to modpoler: Her deltager vi i vores egen udnyttelse, og al deltagelse udnyttes. Det ideelle er at du selv er en lille virksomhed, at du er din egen chef, dit eget produkt. Hvad enten man arbejder eller ej, er det et spørgsmål om at skabe kontakter, kvalifikationer, "netværk" – kort sagt: "humankapital". Det verdensomspændende påbud om at mobilisere ved første undskyldning – cancer, "terrorisme", et jordskælv, de hjemløse – sammenfatter de herskende kræfters beslutsomhed til at fortsætte arbejdets herredømme hinsides dets fysiske forsvinden.

Det nuværende produktionsapparat er derfor, på den ene side, en gigantisk maskine til psykisk og fysisk mobilisering, til at suge al energien ud af de mennesker der er blevet overflødige, og, på den anden side, en *sorteringsmaskine* der bevilger overlevelse til føjelige subjektiviteter og forkaster alle "problemindivider", alle de der legemliggør en anden brug af livet og derved modsætter sig maskinen. På den ene side manes spøgelse til live, på den anden side efterlades de levende til at dø. Dét er den virkelige politiske funktion i det nuværende produktionsapparat.

At organisere hinsides og imod arbejde, at desertere kollektivt fra mobiliseringsregimet, at vise livskraft og disciplin gennem *demobiliseringen selv*, er en forbrydelse som en civilisation i knæ ikke har tænkt sig at tilgive os for. I virkeligheden er det den eneste måde at overleve den på.

fjerde kreds:

Metropolen

»MERE SIMPEL, MERE NICE, MERE MOBIL, MERE USIKKER!«

Vi har hørt nok om “byen” og “landet”, og særligt om den antaget urgamle modsætning mellem de to. Det der omgiver os ser aldrig ud på dén måde, hverken på afstand eller helt tæt på: Der er kun denne ene urbane flade, uden form eller orden, et trøstesløst område, endeløst og ubestemt, en global udstrækning af museumslignende hypercentre og naturparker, af enorme forstadsprojekter og store landbrugsanlæg, industrizoner og filialer, landsbykroer og trendy barer: Metropolen. Der fandtes ganske vist byer i antikken, i middelalderen og i de moderne tider. Der findes ingen byer i metropolens tidsalder. Al territorium skal indordnes metropolen. Alt finder sted på samme flade, om ikke geografisk så gennem sammenfletningen af dens netværk.

Det er fordi byen endelig er forsvundet at den nu er blevet feticheret, som historie. Fabriksbygningerne i Lille bliver til et koncerthus. Le Havres betoncentrum er nu på UNESCOs Verdensarvsliste. I Beijing er hutongerne, de snævre stræder der omgav Den Forbudte By, blevet revet ned og erstattet af falske kopier, placeret lidt længere væk så turisterne kan se dem. I Troyes klistrer man bjælkefacader på betonbygninger, en pastiche der mere end noget andet ligner de victorianske butikker i Disneyland. De gamle historiske bykerner, historisk set arnesteder for revolutionære optøjer, er nu smart integrerede i metropolens organisatoriske mønster. De er skænket bort til turisme og statusforbrug. De er varernes magiske land, holdt oppe af deres udstillinger og dekorationer, og af vold, hvis det bliver nødvendigt. Julemarkedernes trykkende sentimentalitet vejes op af stadigt flere sikkerhedsvagter og politipatruljer. Kontrollen har

en vidunderlig måde at integrere sig selv i varelandskabet, hvor den viser sit autoritære ansigt for den der vil se det. Vi lever i en tidsalder af sammensmeltninger, af elevatormusik, teleskopknipler og candyfloss. Lige dele politiovervågning og fortryllelse!

Smagen for det autentiske-i-gåseøjne og den medfølgende kontrol, følger småborgerskabet i dets kolonisering af arbejderklassekvarterer. Skubbet ud af bykernen, finder det der en slags “nabofølelse”, som det savnede i de præfabrikerede forstadshuse. Ved at jage de fattige ud, bilerne ud, indvandrerne ud, ved at *rense ud* i byen, udrydde alle bakterier, udsletter småborgerskabet det som det kom for at finde. På en kommunal gadeplakat trykker en betjent og en skraldemand hinanden i hånden, og parolen er: “Montauban – ren by”.

Samme anstændighedsfølelse der tvinger byplanlæggerne til at holde op med at tale om “byen” (som de har ødelagt) og i stedet tale om “det urbane”, burde også få dem til at slippe taget om “landet” (eftersom det ikke længere eksisterer). De rodløse og stressede masser får i stedet lov til at se på en idyllisk landsbyegn, et billede af fortiden som er nemt at sætte i scene, nu hvor der er så få tilbage af egnens beboere. Det er en markedsføringskampagne for en “landsdel” i hvilket alt må værdisættes og genskabes som national arv. Overalt er det den samme iskolde tomhed der strækker sig ud i selv de mest afsides egne.

Metropolen er byen og landsbyens simultane død. Det er vejskellet hvor småborgerne samles midt i den middelklasse der strækker sig ud overalt; den er lige så meget resultatet af flugten fra landet som af byens udbredelse. At dække planeten med glas ville passe den moderne arkitekturs kynisme perfekt. Et sygehus, en skole, en kontorbygning eller et bibliotek er alle variationer over samme tema: transparens, neutralitet, ensformethed. Disse massive, fleksible bygninger er skabt uden noget behov for at vide hvad de skal huse. De ville *kunne være her*, lige så vel som noget andet sted. Hvad skal man gøre med alle kontorkomplekserne ved La Défense i Paris, ved Lyons La Part Dieu eller ved EuraLille? Udtrykket “*flambant neuf*”⁸ fanger udmærket deres skæbne. En

skotsk rejsende bevidner det enestående skue af magten i flammer efter at rebellerne har brændt Paris' rådhus ned i maj 1871: "Jeg havde aldrig kunnet forestille mig noget så smukt. Det er storartet. Jeg kan ikke benægte at kommunarderne er frygtelige banditter. Men hvilke kunstnere! Og de er ikke engang bevidste om deres eget værk! [...] Jeg har set Amalfis ruiner badet i Middelhavets azurblå vand og set Tung-hoor-templerens ruiner i Punjab. Jeg har set Rom og mange andre ting. Men intet kan sammenlignes med det som mine øjne frydedes ved i nat."

Der er stadig nogle fragmenter af byen tilbage og nogle spor af landet i metropolens væv. Men livskraften har slået lejr i de såkaldte belastede områder. Det er et paradoks, at de pladser der antages at være mest ubeboelige, viser sig at være de eneste der på nogen måde stadig er beboede. En gammel besat barak føles stadig mere beboet end alle de såkaldte luksuslejligheder, hvor det eneste man kan er at placere møblerne og få udsmykningen til at tage sig helt rigtig ud mens man venter på næste flytning. I mange af dagens megabyer er slumkvartererne de sidste levende og beboelige områder, og selvfølgelig også de mest dødelige. Det er bagsiden af den globale metropols elektroniske facade. Sovebyerne i Paris' nordlige forstæder, efterladt af et småborgerskab der begav sig af sted på jagt efter parcelhuse, er blevet genoplivet af massearbejdsløshed og udstråler nu mere energi end latinerkvartererne. I tale som i ild.

Flammerne i november 2005 opstod ikke ud af en ekstrem forarmelse, som det så ofte er blevet fremstillet, men tværtimod ud af en total besiddelse af et territorium. Man kan altid brænde biler af hvis man røvkeder sig, men for at holde optøjerne i gang en måned, mens man holder politiet i skak, må man vide hvordan man organiserer, man må finde medsamsvorne, man må kende terrænet perfekt og dele et fælles sprog og en fælles fjende. Kilometer efter kilometer, uge efter uge, spredte flammerne sig. Nye bål afløste de oprindelige, på steder hvor man mindst forventede det. Rygtet kan ikke aflyttes.

Metropolen er et terræn af konstant lavintensiv konflikt i hvilket indtagningen af Basra, Mogadishu eller Nablus markerer

højdepunkter. Meget længe var byen en plads som militæret undveg eller, om noget, belejrede; metropolen derimod, den er perfekt kompatibel med krig. En væbnet konflikt er bare en del af dens konstante omformning. Kampene der dirigeres af stormagterne minder om en uendelig politikampagne i metropolens sorte huller, "uanset om det er Burkina Faso, South Bronx, Kamagasaki, Chiapas eller La Courneuve". De bliver ikke længere udført med sejr eller fred for øje, ikke engang en genetablering af orden; "interventionerne" er en fortsættelse af en sikkerhedsoperation der altid-allerede er i gang. Krig er ikke længere en distinkt begivenhed i tiden, men deles snarere op i en serie mikrooperationer, udført af både militær og politi for at garantere sikkerheden.

Politiet og hæren udvikles parallelt og i takt. En kriminolog efterspørger en omorganisering af politiets nationale uropatrulje i små, professionelle enheder. Militærakademiet, de disciplinære metoders vugge, sætter spørgsmål ved sin egen hierarkiske organisation. Til sin infanteribataljon anvender NATO-officerer en "deltagende metode der involverer alle i analyse, forberedelse, udførelse og evaluering af en opgave. Planen testes og gentestes i flere dage, i træningsfasen og i overensstemmelse med de seneste efterretninger [...] Der findes ikke noget som gruppeplanlægning til at opbygge sammenhold og gruppemoral."

De væbnede styrker tilpasser sig ikke bare metropolen, de formgiver den. Således er israelske soldater, siden slaget om Nablus, blevet indretningsarkitekter. Når de palæstinensiske guerillasoldater tvang dem til at opgive gaderne, som var blevet for farlige, lærte de sig i stedet at avancere vertikalt og horisontalt i hjertet af den urbane arkitektur; de sprænger huller i vægge og tag for at kunne bevæge sig gennem dem. En officer i den israelske hær, med en eksamen i filosofi, forklarer: "Fjenden tolker rum på traditionel, klassisk manér, men jeg vil ikke adlyde denne tolkning og falde i hans fælder [...] Jeg vil overraske ham! Dette er essensen af krig. Jeg er nødt til at vinde [...] Derfor har jeg valgt en metode der tillader mig at gå igennem mure... Som en orm der æder sig fremad." Byrummet er mere end bare en skueplads for konfrontation, det er også et middel. Det har sine ligheder med Blanquis råd (denne gang til fordel for

opstanden), der anbefalede at de i Paris i fremtiden burde tage kontrol over de huse der ligger ud til de barrikaderede gader for at kunne forsvare deres positioner; at de skulle lave huller i væggene for at muliggøre forbindelser mellem husene; fjerne trapperne til stueetagen og lave hul i taget for at forsvare sig mod eventuelle angreb; fjerne dørene og bruge dem til at barrikadere vinduerne og gøre hver etage til en skytterede.

Metropolen er ikke bare denne urbane ophobning, den endelige kollision mellem by og land. Den er også et flow af væsener og ting, en *strøm* der løber gennem fiberoptiske netværk med højhastighedstog, satellitter og overvågningskameraer, der sørger for at den her verden aldrig ophører med at styrte direkte mod sin undergang. Metropolen er en strøm der gerne vil trække alting med sig i sin fortvivlede mobilitet, der gerne vil *mobilisere* hver og en af os. Hvor informationer overfalder os som fjendtlige tropper. Hvor det eneste der er tilbage at gøre er at flygte. Hvor det bliver svært at vente, selv når metroen afgår hvert øjeblik.

Med mangfoldiggørelsen af transport- og kommunikationsmidler og med fristelsen af altid at være et andet sted, rives vi konstant væk fra det som er *her* og *nu*. Tag et højhastighedstog, tag metroen, tag din mobil – vær *allerede fremme*. Sådant en mobilitet betyder bare opbrud, isolation, eksil. Det ville være uudholdeligt for enhver, hvis det ikke var fordi denne mobilitet bare er en forflyttelse *af privatsfæren*, som et bærbart hjem. Den private boble sprækker ikke, den flyder rundt. Isolationen er ikke i gang med at forsvinde, den er bare blevet sat i bevægelse. Fra togstationer til kontorparker og banker, fra et hotel til et andet, overalt er det den samme fremmedhed, en følelse så banal og hverdagsagtig at den bliver den sidste form for hjemlighed. Metropolens overflod er en uforudsigelig sammensætning af omgivelser, der altid kan kombineres på nye måder, i det uendelige. Bykerne vil nødtigt fremstå som identiske; de tilbyder et særpræget udvalg af omgivelser, som vi kan glide rundt imellem, vælge én til og en anden fra, som en form for eksistentiel shoppingrunde mellem forskellige slags barer, mennesker, design og *playlists*. “Med

min mp3-afspiller er jeg kongen af min verden.” For at håndtere ensformigheden der omgiver os er vores eneste udvej at konstant forny vores egen indre verden, som et barn der bygger det samme sandslot om og om igen, eller som Robinson Crusoe der genskaber sit eget købmandsunivers på den øde ø – dog er vores øde ø civilisationen selv, og vi er milliarder der konstant skyller i land.

Det er netop fordi dens arkitektur er baseret på strømme, at metropolen er en af de mest sårbare menneskelige anordninger der nogensinde har eksisteret. Smidig og subtil, men sårbar. En hensynsløs lukning af grænser for at kontrollere en heftig epidemi, en pludselig afbrydelse i logistikkæderne af en afgørende forsyningslinje, en organiseret blokade af kommunikationsknuderne – og hele facaden falder sammen, en facade der ikke længere kan skjule slagteriet der hjemsøger den fra morgen til aften. Verden ville ikke bevæge sig så hurtigt, hvis ikke den konstant var nødt til at flygte fra sit eget sammenbrud.

Metropolen forsøger at beskytte sig selv mod sin uundgåelige katastrofe via netværksstrukturen, via hele den teknologiske infrastrukturafknudepunkter og tilslutninger, via sin decentraliserede arkitektur. Internettet siges at kunne overleve atomangreb. Total kontrol med informationsstrømme, mennesker og produkter gør metropolens bevægelighed sikker, mens dets sporsystem forsikrer at der aldrig forsvinder varer fra lageret, at ikke en eneste dollar bliver stjålet i transaktionerne og at ingen terrorister går ombord på flyet. Ved hjælp af af RFID-chip, biometrisk pas og en DNA-profil.

Men metropolen producerer også værktøjer for sin egen undergang. En amerikansk sikkerhedseksperter forklarer nederlaget i Irak som resultatet af guerillaens evne til at udnytte nye kommunikationsmidler. Den amerikanske invasion importerede ikke først og fremmest demokrati til Irak, men cybernetiske netværk. Med sig tog den et af de våben som den skulle besejres med. Spredningen af mobiltelefoner og internetadgang gav guerillaen hidtil ukendte måder at organisere sig på og tillod dem at blive så svært angribelige mål.

Hvert netværk har sine svage punkter, de knudepunkter der må sættes ud af spil for at forhindre cirkulationen, for at få nettet til at

falde sammen. Den seneste store europæiske elafbrydelse beviste det: en enkelt ulykke med en højspændingsledning, og en stor del af kontinentet blev mørklagt. For at noget skal kunne rejse sig fra metropolen, for at andre muligheder skal åbne sig, må den første handling være at afbryde dens evindelige bevægelser. Det var dét, de thailandske rebeller forstod da de slog elforsyningen ud. Det var dét, de franske anti-CPE demonstranter forstod da de blokerede alle universiteterne med sigte på at lukke hele økonomien ned.⁹ Det var dét, de amerikanske havnearbejdere forstod da de i oktober 2002 strejkede for at forsvare tre hundrede job og blokerede de største havne på Vestkysten i ti dage. Den amerikanske økonomi er så afhængig af varer importeret fra Asien at omkostningerne for blokaden var over en milliard euro om dagen. Med titusinde personer kan den største økonomi i verden tvinges i knæ. Ifølge visse "eksperter" ville aktionen, hvis den havde varet en måned til, have produceret "en lavkonjunktur i USA og et økonomisk mareridt i Sydøstasien".

femte kreds:

Økonomien

»FÆRRE BESIDDELSER, FLERE FORBINDELSER!«

Tredive år med "krise", massearbejdsløshed og faldende vækst, og de vil stadig have os til at tro på økonomien. Tredive år ledsaget af forvirrende mellemstil: perioden 1981-83 hvor man var overbevist om at en venstrefløjssregering ville bringe folkets lykke; årene med "nemme penge" 1986-89 hvor det var meningen at vi alle skulle lave penge på markedet og blive rige erhvervsmand og børsmæglere; Internetboomet 1998-2001 hvor alle skulle skaffe sig en virtuel karriere ved at have gode kontaktnetværk, hvor et broget men enigt Frankrig, kultiveret og multikulturelt, skulle være verdensmester i det hele. Men her står vi nu, med vores knuste illusioner, vi har ramt bunden og er totalt blankede af eller begravede i gæld.

Derfor har vi måttet indse dette: Økonomien er ikke i krise, økonomien *er* krisen. Problemet er ikke at der ikke er nok arbejde, det er at der er *for meget af det*. Alt taget i betragtning er det ikke krisen der tynger os, det er væksten. Vi må indrømme at opremnsningen af børskurser ikke rører os meget mere end bønnen til en latinsk messe. Heldigvis er der ganske mange af os som er kommet frem til den konklusion. Vi taler ikke om dem der lever af diverse svindelnumre, dem som smugler det ene eller det andet eller har levet af bistand de seneste ti år. Eller om dem der ikke længere finder en identitet i deres job og derfor lever for sin fritid. Alle dem der bliver fejlet ind under gulvtæppet, alle de skjulte, alle de der er nødt til at klare sig med mindst, trods at de er flest. Alle dem der rammes af denne besynderlige *masseafsondrethed* der forøger rækkerne af pensionister og den kynisk overudnyttede fleksible arbejdsstyrke. Vi taler ikke om dem, skønt de også på en eller anden måde må komme frem til en lignende konklusion.

Vi taler om alle de lande, ja hele kontinenter, der har tabt troen på økonomien, enten fordi de har set IMF komme og gå i deres Boeing-fly midt i finanskrak og enorme økonomiske tab, eller fordi de har fået en smagsprøve på Verdensbanken. Den særlige krise, der har ramt Vesten fordi folk ikke længere føler sig kaldet til at tjene økonomien, er her helt fraværende. Det der sker i Guinea, Rusland, Argentina og Bolivia er en voldsom og langvarig afsløring af denne religion og dens præsteskab. "Hvad kalder man tusinde IMF-økonomer på bunden af havet?" gik spøgen på Verdensbanken – "En god begyndelse." En russisk vittighed: "To økonomer mødes. En spørger: Forstår du hvad der sker? Den anden svarer: Jeg kan forklare det for dig. Nej, nej, siger den første, forklaringen er ikke noget problem, jeg er også økonom; hvad jeg spørger om er: Forstår du det?" Fraktioner af dette præsteskab foregiver at være dissidenter og at kritisere religionens doktriner. Det seneste forsøg på at genoplive den såkaldte "økonomiske videnskab" er en strømning der i fuld alvor refererer til sine økonomiske teorier som "postautistiske". De forsøger sig ved at afmontere bemægtigelserne, bedragerierne og de falske formler hos den videnskab, hvis eneste tydelige funktion er at svinge nadverskålen når ypperstepræsterne prædiker, for derved at give deres krav på underkastelse en smule højtidelighed og til syvende og sidst gøre det religioner altid har gjort: *forsyne os med forklaringer*. For den almene elendighed bliver uudholdelig i det øjeblik den viser sig at være hvad den er: uden årsag eller mening.

Ingen respekterer penge længere, hverken de der har dem eller de der mangler dem. En spørgerunde blandt tyske unge viste at tyve procent ville blive "kunstnere" når de blev store. Arbejde anses ikke længere som givet for menneskets vilkår. Virksomhedernes bogholderier erkender at de ikke har nogen anelse om hvor værdien kommer fra. Markedets dårlige rygter ville have begravet det for længe siden hvis det ikke var for dets forsvareres vrede, trusler og, ikke mindst, dybe lommer. Det er nu sund fornuft at se fremskridt som synonymt med katastrofe. I den økonomiske virkelighed er alt i bevægelse, ligesom i Sovjetunionen i 1982-84 under Andropov.

Hvem som helst der har viet en smule tid til at analysere de sidste år af Sovjet ved meget vel at vores ledelses appeller om velvilje, alle deres fantasier om en fremtid der sporløst er forsvundet, alle deres trosbekendelser til snart den ene, snart den anden "reform" bare er de første sprækker i Muren. Østblokkens sammenbrud var på ingen måde en kapitalistisk sejr, det var bare en af kapitalismens former der gik fallit. Desuden faldt Sovjet ikke fordi folket gjorde oprør, men fordi ledelsen blev efteruddannet. Da de tilkendegav enden på socialismen, frigjorde en lille del af den herskende klasse sig fra de utidssvarende pligter der stadig bandt dem til folket. De tog *privat* kontrol over hvad de allerede kontrollerede i alles navn. "De lader som om de betaler os, så vi lader som om vi arbejder," sagde man i fabrikkerne. Oligarkiet svarede: "Det er ligemeget, så holder vi da bare op med at lade som om!" De endte op med at få råmaterialerne, den industrielle infrastruktur, det militærindustrielle kompleks, bankerne og natklubberne. Alle andre måtte vælge mellem enten fattigdom eller emigration. Ligesom ingen på Andropovs tid troede på Sovjet, så tror ingen i mødesalene, værkstederne eller kontorerne på Frankrig. "Det er ligemeget", svarer cheferne og politikerne der ikke engang gør sig besværet med at file kanterne på "økonomiens jernhårde love". De tømmer fabrikkerne midt om natten og tilkendegiver lukningen tidligt næste morgen. De tøver ikke længere med at sende antiterrorenheder ind for at bryde strejker som de gjorde med færgerne og det besatte genbrugscenter i Rennes. I dag består den dødbringende udfoldelse af magten i på den ene side at administrere undergangen, på den anden side at etablere rammeværket for en "ny økonomi".

Alligevel er vi blevet ret tilpassede til økonomien. I generationer er vi blevet disciplineret, kuet, gjort til subjekter, produktive af natur og tilfredse med at forbruge. Og pludselig afsløres alt det vi havde bestemt os for at gemme væk: *at økonomien er en politik*. Og at denne politik i dag er en politik der handler om at vælge ud af en menneskehed der for størstedelens vedkommende er blevet overflødig. Lige fra Colbert til de Gaulle, via Napoleon III, har staten altid behandlet økonomien politisk, ligesom borgerne

(der tjener på den) og proletarerne (der konfronterer den). Der er næsten ikke andet tilbage end denne underlige middelmådige del af befolkningen, denne mærkværdige og magtesløse flok *der ikke vælger side*: småborgerskabet; dem der altid har foregivet at tro på økonomien som en realitet – eftersom deres neutralitet dermed er reddet. Små virksomhedsejere, mellemlidere, lavere bureaukrater, forstandere, professorer, journalister, mellemlid af alle slags, udgør denne ikke-klasse i Frankrig, denne sociale gelé der består af alle dem der bare vil leve deres private små liv på afstand af historiens tumult. Denne sump er forudbestemt til at blive den falske bevidstheds forkæmper, halvt i søvne, men altid klar til at lukke sine øjne for den krig der udkæmpes overalt omkring dem. I Frankrig er hver klargørelse af en front i krigen derfor altid fulgt op af opfindelsen af en ny trend. De sidste ti år var det ATTAC og deres usandsynlige Tobinskat – hvis indførelse ville kræve intet mindre end en verdensregering – med deres sympati for den “rigtige økonomi” i modsætning til finansmarkedet, og ikke at forglemme deres rørende nostalgi for staten. Komedien varer så længe den varer, og ender i ren maskerade. Og så erstattes den af en ny trend. Så nu har vi “modvækst”. Hvor ATTAC forsøgte at redde økonomien som *videnskab*, med folkelige uddannelseskurser, så bevarer modvækstbevægelsen økonomien som *moral*. Der findes kun ét alternativ til den kommende undergang: at mindske væksten. Forbruge og producere mindre. Bliv lykkelig mådeholden. Spis økologisk, brug din cykel, stop med at ryge og vær opmærksom på de produkter du køber. Lad dig nøje med det strengt nødvendige. Frivillig enkelhed. “Genopdag den sande velstand i blomstrende positive sociale relationer i en sund verden.” “Brug ikke alt vores naturlige kapital.” Arbejd for en “sund økonomi”. “Ingen regulering gennem kaos.” “Undgå en social krise der ville kunne stille spørgsmålstejn ved demokrati og humanisme.” For at sige det enkelt: *Bliv økonomisk*. Vend tilbage til mor og fars økonomi, småborgerlighedens guldalder: 50’erne. “Når et individ lever enkelt og økonomisk, så tjener ejendom sit formål udmærket, hvilket vil sige at lade individet nyde sit eget liv, beskyttet fra offentligheden, i sit livs private helligdom.”

En grafisk designer klædt i en håndlavet sweater drikker en frugtcocktail med nogle venner på terrassen i en "etnisk" café. De er snakkesalige og hjertelige, de har det sjovt med måde, de er hverken for højlydte eller for lavmælte, de ler lykkeligt til hinanden, som for at sige: vi er så civiliserede. Bagefter kommer nogle af dem til at arbejde i kvarterets have, mens andre vil give sig af med at dreje lerkrukker, dyrke noget zenbuddhisme eller lave animationsfilm. De finder fællesskab i den selvgode følelse af at udgøre en ny menneskehed, klogere og mere forfinet end den tidligere. Og de har ret. Der er en mærkelig overensstemmelse mellem Apple og modvækstbevægelsen hvad angår fremtidens civilisation. Visse menneskers idé om at vende tilbage til gårdsdagens økonomi udgør det belejlige røgslør bag hvilket visse andre forbereder teknologiens store spring fremad. For i historien kan man ikke gå tilbage. Hver opfordring til at vende tilbage til det forgangne er blot udtryk for én form for bevidsthed om det nuværende, og det er sjældent den mindst moderne. Det er ikke tilfældigt at modvækst er slagordet for reklamedissidenterne i tidsskriftet *Casseurs de Pub*. Nulvækstens opfindere i Romklubben 1972 var selv en gruppe industrialister og bureaukrater der støttede sig til forskning udført af systemteoretikere ved Massachusetts Institute of Technology.

Sammenfaldet er næppe et tilfælde. Det indskriver sig i kapløbet mod en afløser for økonomien. I jagten på profit har kapitalen opløst alt det der udgjorde de sociale bånd og begiver sig nu ud i at genskabe dem *på sit eget grundlag*. Samtidens sociale liv i metropolen er dets kuvøse. På samme måde ødelagde den vores naturlige verden og er nu drevet af den gale tanke, at den kan rekonstruere naturen som forskellige kontrollerede miljøer indrettet med alle de nødvendige sensorer. Denne nye menneskelighed kræver en ny økonomi der ikke længere vil være en sfære adskilt fra resten af tilværelsen, men snarere selve vævet, de menneskelige relationers råmateriale. Det kræver en ny definition af arbejde som arbejde med sig selv og en ny definition af kapital som humankapital; en ny forestilling om produktion som produktionen af relationel værdi og forbrug som forbruget af oplevelser; og frem for alt en ny forestilling om værdi der indbefatter samtlige kvaliteter, et væsen kan have. Den spirende

“bioøkonomi” opfatter planeten som et lukket system man kan styre, og hævder at den danner basen for en videnskab der skal indlemme alle livets aspekter. En sådan videnskab ville kunne få os til at savne de gode gamle tider hvor upålidelige indicier som BNP-vækst foregav at måle folks velstand – for dem var der i det mindste ingen der troede på.

“Lad os omvurdere de ikke-økonomiske aspekter af livet” er slagordet som modvækstbevægelsen deler med kapitalens reformprogram. Øko-landsbyer, overvågningskameraer, åndelighed, bioteknologi og brugervenlighed tilhører alt sammen det “civilisationsparadigme” der nu er i gang med at tage form, en total økonomi bygget fra grunden. Dets intellektuelle apparat er intet andet end kybernetik, videnskaben om systemer – dvs. videnskaben *om deres kontrol*. For endeligt at påtvinge det økonomiske system dets arbejdsmoral og grådighed, var det i det 17. århundrede nødvendigt at internere og eliminere hele den fauna af dagdrivere, løgnere, hekse, gale, skurke og alle andre fattige omstrefjende, en hel menneskehed hvis eksistens truede indtægtens og afholdenhedens orden. Den nye økonomi kan ikke etableres uden en lignende udvælgelse af subjekter og zoner udpeget til omlægning. Det kaos vi konstant hører om vil enten være de rette omstændigheder for denne udvælgelse eller for vores sejr over dette forhadte projekt.

sjette kreds:

Miljøet

»MILJØET ER EN INDUSTRIEL UDFORDRING«

Økologien er årtiets opdagelse. De seneste tredive år har vi overladt det til miljøpartierne, gjort grin med det om søndagen så vi igen kan putte en bekymret mine på om mandagen. Og se nu hvordan den har indhentet os. Som en sommerplage invaderer den æteren, fordi det nu er tyve grader varmt i december.

En fjerdedel af alle fiskearter er forsvundet fra havene. De resterende har ikke lang tid tilbage.

Alarmer om fugleinfluenza: Man lover at skyde hundredetusindevis af trækfugle ned fra himmelen.

Indholdet af kviksølv i modermælken er ti gange højere end det tilladte i komælk. Og disse læber der svulmer op når jeg tager en bid af æblet – selvom det kommer fra grønttorvet. De mest simple skikke er blevet giftige. Man dør ved 35-års-alderen “efter lang tids sygdom” som man håndterer ligesom man har håndteret alt andet. Vi burde have set det komme før det kom hertil, til afdeling B i centeret for palliativ pleje.

Vi er nødt til at indrømme det: Hele denne “katastrofe”, som de så højlydt proklamerer, rører os ikke. I det mindste ikke før vi bliver ramt af nogle af dens forudsigelige konsekvenser. Den bekymrer os måske, men den rører os ikke. Og det er præcis deri katastrofen ligger.

Der findes ingen “miljøkatastrofe”. Der findes kun den katastrofe, som miljøet selv er. Miljøet er hvad mennesket har tilbage når det har mistet alt andet. De der bebor et kvarter, en gade, en dal, en krigszone, et værksted – de har intet “miljø”; de bevæger sig i en verden befolket af nærvær, af farer, venner, fjender, øjeblikke af liv og død, af alle slags væsner. Denne verden får sin konsistens, der

varierer med intensiteten og kvaliteten i de bånd som vi fæster ved alle disse væsner, ved alle disse steder. Det er kun os, børn af den endelige berøvelse, den sidste times forviste – der kommer til verden i betonhuse, plukker frugter i supermarkedet og spejder efter et ekko af verden på tv – kun os tilkommer det at *have et miljø*. Det er kun os der kan bevidne vores egen tilintetgørelse som om det bare handlede om et enkelt sceneskift – at blive indigneret over katastrofens seneste fremrykninger og derfra tålmodigt udarbejde dens encyklopædi.

Det der er størknet til et miljø er et forhold til verden der baserer sig på *forvaltning*, det vil sige fremmedheden. Et forhold til verden der gør at vi ikke består *lige så meget* afløvet sus, duften af stegeolie i opgangen, af vandets rislen, af skolegangenes summen eller af sommerafteners sved. Et forhold til verden således, at der er mig og mit miljø, et miljø som omgiver mig uden nogensinde at udgøre mig. Vi er blevet naboer i et globalt bestyrelsesmøde. Det er svært at tænke sig et mere fuldkomment helvede.

Ingen materiel omgivelse har nogensinde fortjent navnet “miljø”, undtagen måske metropolen i vore dage. Lydreklamer med digitale stemmer, sporvogne med en karaktéristisk lyd af det 21. århundrede, blålige gadelamper formet som gigantiske tændstikker, fodgængere sminkede som mislykkede fotomodeller, overvågningskameraets tavse rotation, den distinkte hakken fra klippekortautomaterne, fra kasserne i supermarkedet, kontorets stempelur, internetcaféens elektroniske atmosfære, et orgie af plasmaskærme, bredbåndsforbindelser og latex. Aldrig før har et sceneri bedre kunnet undvære de sjæle der færdes gennem det. Aldrig før har et miljø været mere *automatisk*. Aldrig før har en kontekst været mere ligegyldig og ligeledes, for at man overhovedet kan holde det ud, krævet en tilsvarende ligegyldighed. Miljøet – i sidste ende er det intet andet end det forhold til verden som er særegent for metropolen, og som sætter sine spor i alt, der undslipper den.

Situationen er som følger: Man ansatte vores forældre for at ødelægge denne verden. Nu vil man have os til at bygge den op igen og – for at

føje spot til skade – at det skal være med fortjeneste. Den morbide ophidselse der fylder journalister og reklamefolk ved hvert nyt bevis for den globale opvarmning i disse dage, afslører det stålhårde grin hos den nye grønne kapitalisme, som har været i støbeskeen siden 70'erne og som vi forventede ville komme ved årtusindeskiftet men som aldrig kom. Men se nu, her er den! Det er “Økologien”! Og de alternative løsninger, ja, det er også dem! Planetens frelse – selvfølgelig! Der foreligger ikke længere nogen tvivl: Grønne vinde blæser; miljøet vil blive omdrejningspunktet for det 21. århundredes økonomiske politik. Hvert nyt dommedagsscenarie bliver nu fulgt af en bølge af “industrielle løsninger”.

Opfinderen af brintbomben, Edward Teller, foreslår at man spreder millioner af tons metalstøv ud i stratosfæren for at stoppe klimaets opvarmning. Frustrerede over at være nødt til at ekspedere deres fine idé om et antimissilskjold til museet for koldkrigsfantasier, foreslår NASA at man placerer et gigantisk spejl uden for månens kredsløb for at beskytte os mod solens for tiden dødbringende stråler. En anden vision for fremtiden: en motoriseret menneskehed der kører på bioethanol fra São Paolo til Stockholm; alle kornproducenters drøm, der trods alt ikke kræver andet end en total omlægning af *hele planetens* landbrugsjord til soja- og sukkerroemarket. Økologiske biler, grønne energikilder og miljøkonsulenter lever i fredelig sameksistens med Chanel's seneste annoncer blandt magasinernes glitrende sider.

Det er jo sådan, fortæller man os, at miljøet har den usammenlignelige fordel at være det første *globale problem* som menneskeheden har stået overfor. Et *globalt problem*, det vil sige et problem som udelukkende de globalt organiserede kan have en løsning på. Og dem kender vi. Det er de grupper der i knap et årti har stået i spidsen for katastrofen og som koldt har regnet med at kunne blive der, bare ved at udskifte deres logo. At EDF¹⁰ har den frækhed at på ny servere sit atomkraftprogram for os som en *ny løsning* på energikrisen, siger tilstrækkeligt om hvor meget de nye løsninger ligner de gamle problemer.

Fra statens sekretariater til de alternative caféers baglokaler udtrykker bekyrningen sig med de samme ord, de samme som

altid. Vi er nødt til at *mobilisere*. Ikke for genopbygningen som i efterkrigstiden, ikke for etiopierne som i 80'erne, ikke for beskæftigelsen som i 90'erne. Nej, denne gang er det for miljøet. Det takker dig for din deltagelse. Al Gore, Nicolas Hulot og modvækstbevægelsen stiller gerne op sammen med republikkens evige store personligheder for at genoplive venstrefløjens små mennesker og ungdommens velkendte idealisme. Under den frivillige askeses banner arbejder de med største velvilje for at vi skal tilpasse os den "kommende økologiske undtagelsestilstand". Deres dårlige samvittigheds klæbrige masse tynger vores trætte skuldre og vil have os til at opdyrke vores egen have, at sortere vores affald, at kompostere resterne fra den makabre fest, vi har deltaget i siden vi var børn.

At tage vare på udfasningen af atomenergi, kuldioxiden i atmosfæren, de smeltende gletschere, orkanerne, epidemierne, den globale overbefolkning, jorderosionen, den massive udryddelse af levende arter... Det vil blive vores byrde. "Det er op til hver og en selv at forandre sin adfærd", siger de, hvis vi skal redde vores fine civilisationsmodel. Det handler om at forbruge mindre for *at kunne fortsætte med at forbruge*. Vi er nødt til at producere økologisk for *fortsat at producere*. Vi er nødt til at kontrollere os selv for *at kunne fortsætte med at kontrollere*. Sådan formår den herskende logik at overleve ved at fremstille sig selv som et historisk brud. Sådan forsøger de at overtale os til at deltage i det kommende årtis store industrielle udfordringer. Bedøvede som vi er, skulle vi være klar til at kaste os i armene på dem der stod i spidsen for ødelæggelsen, så længe de kan få os ud af den.

Økologien er ikke bare den totale økonomis logik, det er kapitalens nye moral. Systemets interne krisetilstand og den hårde udvælgelse der er undervejs, kræver et nyt kriterium i hvis navn disse sorteringer vil blive udført. Idéen om dyd har aldrig, under nogen epoke, været andet end lastens opfindelse. Uden økologien ville man aldrig kunne retfærdiggøre eksistensen af to trin i en kostpyramide: en "sund og økologisk" for de rige og deres børn og en notorisk giftig for underklassen og deres afkom, dømt til overvægt. Det globale

hyperborgerskab ville aldrig kunne få deres livsstil til at fremstå som respektabel hvis ikke deres seneste nykker samvittighedsfuldt "respekterede miljøet". Uden økologien ville ingenting længere have tilstrækkeligt med autoritet til at kunne lægge en dæmper på alle indvendinger mod kontrollens overdrevne fremskridt.

Sporbarhed, gennemsigtighed, certificering, øko-skatter, miljømæssig fortræffelighed og vandkontrol giver os alle en idé om den kommende økologiske undtagelsestilstand. En magt der er autoriseret af Naturen, helbredet og velværet kan tillade sig hvad som helst.

"Når den nye økonomiske og adfærdsmæssige kultur er blevet almen praksis, vil tvangsmidlerne *uden tvivl* falde bort af sig selv." Det må kræve samme enfoldige selvsikkerhed som en tv-debattør for at fastholde et så iskoldt perspektiv, for på én gang at tilskynde os til at føle tilstrækkeligt med "ømhed for planeten" til at vi lader os mobilisere, og, i samme åndedræt, bede os om at forblive tilstrækkeligt bedøvede til at hjælpe denne udvikling på vej, med mådehold og høflighed. Den nye økologiske askese er den *selvkontrol* som alle må underkaste sig i gennemførelsen af den redningsaktion som systemet selv er tvunget til. Det er i økologiens navn at det i dag er nødvendigt at stramme livremmen, ligesom det i går var økonomiens. Vejene kunne meget vel forvandles til cykelstier; vi på vores breddegrader bliver måske en dag tildelt en garanteret indkomst, men kun til prisen af en fuldkommen terapeutisk tilværelse. De der mener at den almene selvkontrol vil skåne os fra miljøets diktatur, lyver: Den ene baner vejen for den anden, og vi ender op med dem begge.

Så længe der er Menneske og Miljø, vil politiet være der mellem dem.

Alt ved økologernes fremstillinger skal vendes på hovedet. Når de taler om "katastrofer" for at beskrive nogle mangler ved den måde hvorpå det rådende system forvalter alt og alle, ser vi kun katastrofen i systemets alt for fuldendte funktion. Den største sultkatastrofe der hidtil har ramt den tropiske zone (1876-1879) sammenfaldt med en global tørke, men frem for alt med

kolonialismens højdepunkt. Ødelæggelsen af bøndernes livsverden og overlevelsesmetoder betød at midlerne til at håndtere knapheden forsvandt. Det var snarere effekterne af den kolonialistiske økonomis fulde ekspansion end manglen på vand, der dækkede hele det tropiske bælte med millioner af udmagrede lig. Det der overalt fremstilles som en økologisk katastrofe har altid først og fremmest været virkeliggørelsen af et katastrofalt forhold til verden. Det at vi aldrig bebor noget sted gør os sårbare over for den mindste rystelse i systemet, for klimaets mindste påhit. Mens tsunamien i 2004 nærmede sig og turisterne fortsatte med at plaske rundt blandt bølgerne, skyndte øernes jæger-samlere sig at følge fuglene og flygte fra kysten. Økologiens paradoks er at den under påskud af at ville redde Jorden blot redder grundlaget for det der har lagt denne klode øde.

Den regelmæssige drift af verden tjener normalt til at skjule den tilstand af berøvelse som er den egentlige katastrofe. Hvad de kalder "katastrofe" er intet andet end den fremtvungne ophævelse af denne tilstand, et af de sjældne øjeblikke hvor vi genvinder en slags tilstedeværelse i verden. Lad oliereserverne løbe tør tidligere end beregnet, lad de internationale strømme der opretholder metropolens tempo blive afbrudt, lad os gå gennem den store sociale tumult og få lidt "barbarisering af befolkningen", en "global trussel" og "civilisationens endeligt"! Hvilket som helst tab af kontrol er at foretrække frem for alle krisehåndteringsscenerierne. Når dette sker vil eksperterne i bæredygtig udvikling ikke være dem der har svarene. Det er i det dysfunktionelle, i systemets kortslutninger, at der dukker nogle elementer op, der tilsammen kunne udgøre logiske svar på det der kunne ophøre med at være et problem. Af alle de lande der underskrev Kyoto-protokollen er det i dag kun Ukraine og Rumænien der, om end mod deres egen vilje, har opfyldt deres forpligtelser. Gæt hvorfor. Det på verdensplan mest avancerede eksperiment i at indføre "økologisk" landbrug har forløbet siden 1989 på øen Cuba. Gæt hvorfor. Det er langs de afrikanske veje, og ingen andre steder, at bilreparationerne ophøjes til en folkekunst. Gæt hvordan.

Det der gør krisen efterstræbelsesværdig er at miljøet – gennem

krisen – ophører med at være miljø. Vi tvinges til at genoptage kontakten – også selvom den kan vise sig at være fatal – med det der er her, at genfinde virkelighedens rytmer. Det der omgiver os er ikke længere et landskab, et panorama, et teater, men i stedet noget at bebo, noget vi må komme overens med, noget vi kan lære af. Vi vil ikke lade os narre af de der har forårsaget katastrofens mulige indhold. Hvor forvalterne platonisk spørger sig selv hvordan man kan formindske “uden at spænde ben for os selv”, ser vi ingen anden realistisk mulighed end netop “at spænde ben” så snart som muligt og i mellemtiden drage fordel af ethvert kollaps i systemet for at vokse i styrke.

New Orleans, nogle dage efter orkanen Katrina. I denne apokalyptiske atmosfære organiserer et liv sig, her og der, på ny. I lyset af passiviteten hos de offentlige myndigheder, der var mere optaget af at rydde op i turistområderne i French Quarter og at vogte butikkerne end at komme byens fattige til hjælp, genfødtes glemte former. Til trods for lejlighedsvist brutale forsøg på at evakuere området, trods grupper af “negerjægere”, startet af *white power*-militser, var der mange der ikke ville opgive terrænet. For de sidstnævnte, der nægtede at blive deporterede som “miljøflygtninge” til hver deres ende af landet, og for de der kom fra næsten overalt for at slutte sig til dem i solidaritet, på opfordring fra en gammel Black Panther, genopstår selvorganiseringens selvfølgelighed. I løbet af nogle uger kom Common Ground-klinikken på fødderne. Helt fra begyndelsen tilbød dette veritable felthospital gratis behandling, der siden er blevet stadigt forbedret, takket være den konstante tilstrømning af frivillige. Igennem mere end et år har klinikken udgjort fundamentet i en daglig modstand mod regeringens bulldozere, der har til opgave at udrense bydelen og overlade den til bygherrerne frie spil. Folkekøkkener, uddelinger af fornødenheder, gadelæger, husbesættelser, oprettelsen af nødindlogering: alt sammen praktisk viden indhentet af hver og en langs livets vej og som dér har fundet et rum for anvendelse. Langt fra uniformer og sirener.

Den der kender til den ubemidlede glæde der fandtes i disse

kvarterer i New Orleans før katastrofen, den modstand mod staten der allerede dengang herskede og den enorme opfindsomhed der praktiseredes, kan næppe blive overrasket over at alt dette var muligt. Den der derimod er fanget i den blodfattige og splittede hverdag i vores forstadsørkener, kan meget vel spørge sig selv hvordan man kan samle en sådan beslutsomhed. At genforene sig med de skikke der ligger begravede under årevis af normaliseret liv er den eneste måde ikke at gå til grunde sammen med denne verden. Lad den komme, tiden hvor vi begejstres.

syvende kreds:

Civilisationen

»VI SKABER ET CIVILISERET OMRÅDE HER«

Den første globale nedslagtning, som mellem 1914-1918 gjorde det af med store dele af det urbane og landlige proletariat, blev ført i frihedens, demokratiets og civilisationens navn. Den såkaldte "krig mod terror", med dets specialstyrker og målrettede attentater, er de seneste år tilsyneladende blevet ført i samme navn. Lighederne ophører her: ved det tilsyneladende. Civilisationen er ikke længere noget selvfølgeligt man uden videre overdrager til de indfødte. Frihed er ikke længere et ord der skrives som graffiti, for i dag følges det altid af ordet "sikkerhed", som var det dets skygge. Og det er alment kendt at demokrati kan opløses i stadig mere uforfalsket undtagelseslovgivning – som fx i USA's officielle genindførelse af tortur eller i Frankrigs *Perben II*-lov, der muliggør domfældelse uden rettergang.

På et enkelt århundrede er frihed, demokrati og civilisation blevet reduceret til hypoteser. Ledernes arbejde består fra nu af i at forme de materielle og moralske såvel som de symbolske og sociale betingelser for disse hypotesers gyldighed, at ordne rum hvor det kan se ud som om de virker. Alle midler er tilladt for at nå dette mål, selv de mindst demokratiske, de mindst civiliserede, de mest undertrykkende. Dette var altså århundredet, hvor demokratiet regelmæssigt førte opsyn med opkomsten af fascistregimer, hvor civilisationen konstant gik i takt – til både Wagner og Iron Maiden – med udryddelse, og hvor friheden en dag i 1929 viste sit dobbelte ansigt: en bankmand kaster sig ud af et vindue, en arbejderfamilie dør af sult. Siden da – lad os sige fra 1945 – har man taget for givet at manipulation af masserne, hemmeligt efterretningsvæsen, begrænsning af frihedsrettigheder og politistyrkernes udelte

suveræniteten er passende måder at sikre demokrati, frihed og civilisation. I det sidste stadie af denne udvikling finder vi den første socialistiske borgmester i Paris, der lægger sidste hånd på den urbane pacificering, ved at øge tilstedeværelsen af politi i et arbejderkvarter, og udlægger projektet med disse velvalgte ord: "Vi skaber et civiliseret område her." Som svar på dette skal intet indvendes, kun udslettes.

Selvom det virker generelt, så er spørgsmålet om civilisation slet ikke et filosofisk spørgsmål. En civilisation er ikke en abstraktion der svæver frit over livet. Den er det der hersker, omringer og koloniserer selv den mest personlige, daglige tilværelse. Det er det der holder sammen på det mest intime og det mest almene. I Frankrig er civilisationen uadskillelig fra staten. Jo ældre og mægtigere en stat er, desto mindre er den en overbygning eller en skal uden om samfundet, og desto mere udgør den de subjektiviteter der befolker den. Den franske stat er selve det stof som franske subjektiviteter er gjort af, den form som den århundreder lange stækning af dens egne undersætter har taget. Derfor burde det ikke komme som nogen overraskelse at de psykiatriske patienter i deres delirier så ofte forveksler sig selv med politiske figurer; at vi bekræfter hinanden i at vores ledere er roden til alle vores onder; at vi holder så meget af at beklage os over dem og at disse beklagelser i virkeligheden er den hyldest der indsætter dem som vores herskere. Her tænker man nemlig ikke politik som noget fremmed, men som en del af en selv. Det liv vi investerer i disse figurer, er det samme liv der bliver taget fra os.

Hvis der findes en fransk undtagelse, så stammer den herfra. Alting, til og med den franske litteraturs globale indflydelse, følger af denne amputation. I Frankrig er litteraturen den suverænt foreskrevne plads for de stækkede sjæles adspredelse. Det er den formelle frihed tilkendt de der ikke kan tilpasse sig selv til intetheden af deres virkelige frihed. Heraf kommer alle de obskøne blikke der gennem århundreder er blevet udvekslet mellem statsmænd og forfattere, der hver især gerne ifører sig den andens klæder. Det er også derfor de intellektuelle har for vane at tale så højt trods at de

er så føjelige, og hvorfor de altid svigter i det afgørende øjeblik, det eneste øjeblik som havde kunnet give mening til deres eksistens, men som samtidig ville have forvist dem fra deres profession.

Tesen om at moderne litteratur blev født med Baude-laire, Heine og Flaubert som reaktion på statens massakre i juni 1848, både kan og bør forsvares. Det er i blodet fra de parisiske oprørere, mod stilheden der omgiver myrderiet, at moderne litterære former blev født – spleen, ambivalens, fetich for form og sygelig mangel på lidenskab. Den neurotiske ømhed som de franske helliger deres republik – i hvis navn hver blækklæt genvinder sin værdighed og hvilken som helst plathed får sit adelsmærke – gentager evindeligt fortrængningen af de oprindelige ofringer. Dagen i juni 1848 – hvor 1500 døde i kamp, tusindvis af fanger blev henrettet på stedet, og parlamentet hilste den sidste barrikades kapitulation med “Længe leve republikken!” – dét og *Den blodige uge* i 1871 er fødselsmærker som ingen operation evner at skjule.

I 1945 skrev Alexandre Kojève: “Frankrig og de franskes ‘officielle’ ideal er endnu i dag nationalstaten, den ‘forenede og udelelige republik’. På den anden side forstår landet, i dybet af sin sjæl, dette ideals utilstrækkelighed, det politisk utidssvarende ved den strengt ‘nationale’ idé. Følelsen har i og for sig ikke nået det niveau hvor den er blevet en klar og distinkt idé: Landet kan og vil stadig ikke udtrykke det åbent. Videre, så gør dets *nationale* fortids mageløse pragt det særligt svært for Frankrig at klart erkende og ærligt acceptere enden af den ‘nationale’ periode af historien og drage alle dets konsekvenser. Det er hårdt for et land der ud af ingenting skabte nationalismens ideologiske rammeværk og eksporterede det til hele verden, at erkende at alt der står tilbage er idéer der kan ekspederes til historiens arkiver.”

Spørgsmålet om nationalstaten og om klagesangen over dens bortgang udgør hjertet af det der nu i mere end et halvt århundrede har gået under navnet *det franske ubehag*. Man giver artigt navnet “magtskifte” til denne lammede ubeslutsomhed, denne pendulfart fra venstre til højre og så fra højre til venstre; som maniske og depressive faser der afløser og indvarsler hinanden, eller den

måde hvorpå den mest velartikulerede kritik af individualisme sameksisterer med den mest indædte kynisme, eller den største gavmildhed med en modvilje mod masser. Siden 1945 har dette ubehag, der kun lader til at have aftaget under opstandens iver i maj 68, ustandseligt vokset. Staternes, nationernes og republikkernes æra er ved at nå sin ende; landet der har ofret al sin livskraft til disse former er lamslået. Ramaskriget der fulgte af daværende premierminister Jospins enkle sætning, "Staten kan ikke alt", gør det muligt at ane hvad der før eller siden vil ske når det bliver åbenlyst at staten ikke længere kan noget som helst. Følelsen af at vi er blevet bedraget er som et sår der bliver stadig større og stadig mere inficeret. Det er kilden til den latente vrede der i dag kan antændes af næsten hvad som helst. Den klagesang der endnu ikke er sunget over nationalstaternes æra er nøglen til at forstå hvordan Frankrig er ude af trit med tiden, og hvilke revolutionære muligheder der her ligger gemt.

Hvad udfaldet end bliver så vil rollen for de næste præsidentvalg være at give signal til en ende på de franske illusioner og at briste den historiske boble som vi lever i, og som muliggør *begivenheder* som bevægelsen mod CPE som man i udlandet betragtede nøje, som var det en ond drøm der var undsluppet 70 år. Det er derfor at ingen, inderst inde, ønsker disse valg. Frankrig ligger virkelig bagerst i feltet i Vesten.

Vesten, i dag, er den amerikanske G.I. der stormer ind i Fallujah i en M1 Abrams-tank, med metal på højeste volumen. Det er turisten der er faret vild på Mongoliets stepper, til grin for enhver, krampagtigt krammende sit kreditkort som sin eneste livline. Det er chefen der sværger til brædspillet *go*. Det er den unge pige der søger lykken i tøj, fyre og moisturizer. Det er den schweiziske menneskerettighedsaktivist der rejser til alle jordens hjørner for at vise sin solidaritet med alverdens revolter – forudsat at de allerede er blevet besejret. Det er spanieren der er fløjtende ligeglad med den politiske frihed så længe han har fået sin seksuelle frihed. Det er kunstlseren der vil have at vi skal stå lamslået af beundring over et århundrede af kunstnere,

fra surrealisme til Wieneraktionisme, der alle, som et sidste udtryk for moderne genialitet, konkurrerer om hvem der bedst kan spytte civilisationen i ansigtet. Det er systemteoretikeren der har fundet en realistisk teori om bevidsthed i buddhismen og kvantefysikeren der fandt inspiration til sine nyeste opdagelser i hinduistisk metafysik.

Vesten er en civilisation der har overlevet alle profetier om sin undergang, med en særlig list. Ligesom borgerskabet måtte ophæve sig selv *som klasse* for at borgerliggøre samfundet som helhed, fra arbejderen til matadoren. Ligesom kapitalen var tvunget til at ofre sig *som lønrelation* for at kunne etablere sig som social relation og blive kulturel kapital og sundhedskapital lige så meget som finanskapital. Ligesom kristendommen var tvunget til at ofre sig selv som religion for at overleve som en følelsesmæssig struktur – som et vagt påbud om ydmyghed, medfølelse og magtesløshed – *så har vesten ofret sig selv som partikulær civilisation for at kunne etablere sig som universel kultur*. Fremgangsmåden kan opsummeres således: En døende entitet ofrer sig selv som indhold for at overleve som form.

Det fragmenterede individ overlever som form takket være coaching og dens "spirituelle" teknologier. Patriarkatet overlever ved at tilskrive kvinder alle mændenes værste egenskaber: stædighed, selvkontrol og ufølsomhed. Dette samfund som er ved at falde fra hinanden overlever ved at udbrede en epidemisk socialisering og adspredelse. Sådan er det med alle Vestens store utidssvarende konstruktioner, der opretholder sig selv gennem bedragerier, og som modsiger sig selv gang på gang.

Der findes intet "civilisationernes sammenstød". Der findes en klinisk død civilisation der holdes kunstigt i live med alskens apparaturer, og som udleder sin karakteristiske pest i klodens atmosfære. Det er kommet så vidt at den ikke længere kan tro på en eneste af sine egne "værdier", og enhver bekræftelse af dem bliver set som en uforskammet handling, en provokation der skal og bør tages fra hinanden, *dekonstrueres*, og vendes tilbage til en tilstand af tvivl. I dag er den vestlige imperialisme en relativistisk imperialisme hvor "alt kommer an på hvordan du ser på det"; det er at vende

øjnene mod himlen eller den sårede oprørthed mod alle der er så dumme, så primitive og så indbildske at stadig tro på noget, at forfølge noget som helst. Det er denne dogmatiske udspørgen der glimter indforstået i hele den akademiske og litterære elites øjne. Ingen kritik er for radikal blandt de postmodernistiske tænkere så længe den indebærer en total mangel på vished. For et århundrede siden var det den afvigende negation der vakte skandale, i dag består skandalen i enhver bekræftelse der ikke skælver.

Ingen social orden kan varigt bygge på princippet om at intet er sandt. Alligevel må princippet *slås fast*. Disse dages anvendelse af begrebet “sikkerhed” på alting er en del af projektet om at integrere en ideel orden i individerne selv, i adfærd og steder – en orden som de ikke længere er villige til at underkaste sig. Udtrykket “intet er sandt” siger intet om verden men alting om det vestlige sandhedsbegreb. For Vesten er sandhed ikke en egenskab ved væsener eller ting, men i stedet ved deres repræsentation. En repræsentation der tilsvarende erfaringen, anses for at være sand. Videnskab er i sidste instans dette imperium af universel verificering. Eftersom al menneskelig adfærd, fra det mest dagligdags til det mest skolede, hviler på et fundament af ujævnt formulerede overbevisninger, og eftersom al praksis begynder fra et punkt hvor ting og repræsentationer er uskelnelige, træder en dosis sandhed, som det vestlige begreb overser, ind i hvert liv. Den vestlige verden taler ganske vist om “almindelige mennesker”, men kun for at latterliggøre dem for at være indsnævrede. Dette er grunden til at vesterlændinge overalt er blevet set som løgnere og hyklere af de mennesker de har koloniseret. Dette er grunden til at de misundes for hvad de *har*, deres teknologiske udvikling, men aldrig for hvad de *er*, for dét er hvad de af gode grunde foragtes for. Der ville aldrig blive undervist i Nietzsche, Sade og Artaud på gymnasierne hvis det ikke var fordi man på forhånd havde diskvalificeret denne opfattelse af sandhed. At tøjle alle bekræftelser og uskadeliggøre alle visheder når de uundgåeligt kommer for dagen – sådan er det vestlige intellekts møjsomme arbejde. Politiet og filosofien er to sammenløbende, omend formelt set forskellige, midler til dette mål.

Selvfølgelig finder denne relativitetsimperialisme en passende fjende i enhver tom dogmatisme, i enhver form for marxisme-leninisme, salafisme eller nynazisme; i hvem som helst der, ligesom vesterlændingene, forveksler provokation med bekræftelse og bekræftelse med provokation.

På dette stadie gør en rent social protest, der nægter at indse at det vi står overfor ikke er en samfundskrise men en civilisations uddøen, sig medskyldig i dens bevarelse. Det er til og med blevet en gængs strategi at kritisere samfundet i et forgæves håb om at redde civilisationen.

Så vi bærer altså et lig på vores rygge, men vi kan ikke bare sådan ryste det af os. Intet kan forventes af civilisationens endeligt, af dens kliniske død. Den slags er kun af interesse for historikere. Det er en *kendsgerning*, og fra dét må vi træffe en *beslutning*. Kendsgerninger kan trylles væk, men beslutningen er politisk. At beslutte sig for civilisationens død og derefter planlægge *hvordan* det skal ske: Kun beslutningen kan lette os for ligets byrde.

Vi kan ikke engang længere forestille os hvorfra en opstand skulle begynde. Tres års pacificering og inddæmning af historiske omvæltninger, tres års demokratisk bedøvelse og konflikthåndtering har sløvet vores evne til at sanse det virkelige, vores partiske sans for den igangværende krig. Vi må begynde med at genvinde denne sansevne.

Der er ingen grund til at blive *oprørt* over at så åbenlyst grundlovsstridige love som terrorpakkerne har været i kraft siden 2002. Det er formålsløst at protestere lovligt mod hele den lovgivningsmæssige rammes kollaps. Vi må organisere os derefter.

Der er ingen grund til at *engagere sig* i det ene eller det andet borgerinitiativ, i den ene eller den anden blindgyde på den yderste kant af venstrefløjen eller i den sidste nye hykleriske lokalforening. Alle de organisationer der hævder at udfordre den herskende orden ligner selv små miniaturestater i deres form, skikke og sprog. Indtil nu har alle halvhjertede tilløb til at "lave politik på en anden måde" kun bidraget til den fortsatte udbredelse af statens tentakler.

Der er ikke længere nogen grund til at *reagere* på de seneste nyheder; i stedet burde vi se hver nyhedsmeddelelse som en manøvre i et fjendtligt felt af strategier der må afkodes, en manøvre der er designet til at fremprovokere ganske bestemte reaktioner i ganske bestemte mennesker; og vi burde se denne manøvre som nyhedernes egentlige meddelelse.

Der er ikke længere nogen grund til at *vente* – på et gennembrud, på revolutionen, atomkatastrofen eller en social bevægelse. At fortsætte med at vente er vanvid. Katastrofen er ikke på vej, den er

her allerede. Vi befinder os allerede i civilisationens sammenbrud. Det er inden for denne bevægelse, vi må vælge side.

At ikke længere vente er på den ene eller den anden måde at træde ind i opstandens logik. Det er endnu en gang at kunne høre den lille bæven af angst der altid findes i ledernes stemmer. At regere har nemlig aldrig været andet end med tusinde påskud at udskyde øjeblikket hvor hoben får fingrene i dig, og enhver regeringshandling er intet andet end en metode til ikke at miste kontrol over befolkningen.

Vi begynder fra et punkt af ekstrem isolation, af ekstrem afmagt. En opstandsproces må bygges op fra grunden. Intet synes mere usandsynligt end en opstand, men intet er mere nødvendigt.

Knyt dig til det du mærker er sandt.
Begynd dér.

Et møde, en opdagelse, en omfattende bølge af strejker, et jordskælv: Hver begivenhed producerer sandhed ved at forandre vores måde at være i verden på. Og omvendt: Enhver konstatering der er os ligegyldig, der efterlader os uforandrede, der ikke forpligter os til noget, fortjener ikke længere navnet sandhed. Der ligger en sandhed bag enhver gestus, enhver praksis, ethvert forhold, enhver situation. Almindeligvis undviger vi den bare, *håndterer* den, hvilket skaber den karakteristiske sindsforvirring der råder over flertallet i vores tidsalder. I virkeligheden er alt forpligtet på alt. Følelsen af at man lever en løgn er stadig en sandhed. Det handler om ikke at slippe taget om den, om at begynde dér. En sandhed er ikke et syn på verden men i stedet dét der binder os ufravigeligt til den. En sandhed er ikke noget man kan besidde, men noget der bærer os. Den skaber og tilintetgør mig, konstituerer og afvikler mig som individ: den fjerner mig fra meget og fører mig nærmere dem der også mærker den. Et isoleret væsen der knytter sig til en sandhed vil uundgåeligt komme til at møde andre som hende. I virkeligheden begynder enhver opstand med en sandhed som man ikke giver afkald på. I 80'ernes Hamborg bestemte en håndfuld beboere i et besat hus sig for at de først ville blive sat på gaden over deres lig. Kvarteret belejredes af kampvogne og helikoptere, med flere dages gadekamp, enorme demonstrationer og en borgmester der til sidst kapitulerede. I 1940 begyndte "Frankrigs første modstandskæmper", Georges Giungouin, med intet andet end bestemtheden i hans trods mod nazisternes besættelse. For kommunistpartiet ansås han blot for at være en "galning i skoven", lige indtil der

var 20.000 galninge i skoven og hele Limoges blev befriet.

*Vig ikke tilbage fra det politiske
som venskab fører til*

Vi er blevet givet en neutral forestilling om venskab forstået som ren hengivenhed uden nogen konsekvenser. Men samhørighed er samhørighed *inden for* en fælles sandhed. Hvert møde er et møde *inden for* en fælles bekræftelse, selv ødelæggelsens bekræftelse. Ingen bånd er uskyldige i en tid hvor at holde fast ved noget og nægte at slippe taget almindeligvis leder til arbejdsløshed, en tid hvor du er nødt til at lyve for at arbejde og hvor du er nødt til at fortsætte med at arbejde for at bevare midlerne til at lyve. Folk der sværger ved kvantefysik og forsøger at gennemdrive dens konsekvenser inden for alle områder er ikke mindre politisk forbundne end kammerater der kæmper mod en multinational landbrugsindustri. De vil alle, før eller siden, blive ført til at springe fra og kæmpe.

Pionererne i arbejderbevægelsen kunne først finde hinanden i værkstedet og siden i fabrikken. De havde strejken til at vise deres antal og afsløre skruebrækkere. De havde lønrelationen der satte kapitalens parti imod arbejdets parti, og ud fra dette kunne de optegne deres solidariteter og frontlinjer på global skala. Vi har hele det sociale rum at finde hinanden i. Vi har hverdagens ulydigheder til at vise vores antal og afsløre kujoner. Vi har vores fjendtlighed til denne civilisation til at optegne vores solidariteter og frontlinjer på global skala.

*Forvent intet fra organisationer.
Vær på vagt over for alle eksisterende miljøer,
og frem for alt, bliv ikke selv ét*

Det er ikke ualmindeligt at man, undervejs i et omfattende samfundsmæssigt frafald, løber ind i organisationer – politiske, faglige, humanitære, lokale foreninger etc. Det sker endda at man dér kan finde eksistenser der er oprigtige, omend lidt desperate, og som er entusiastiske, omend lidt beregnende. Organisationer

er tillokkende på grund af deres tilsyneladende konsistens – de har en historie, et hovedkontor, et navn, ressourcer, en leder, en strategi og en diskurs. Ikke desto mindre er de tomme strukturer, som aldrig har kunnet leve op til deres heroiske oprindelse. I alle deres aktiviteter, på alle niveauer, bekymrer disse organisationer sig frem for alt om deres egen overlevelse som organisation, og om intet andet. Deres gentagende forræderi har som oftest fremmedgjort deres eget bagland. Det er derfor man indimellem kan støde på nogle hæderlige mennesker inden for organisationerne. Men disse lovende møder kan kun gennemføres uden for organisationen og, uundgåeligt, i modstrid med den.

Langt mere afskyelige er *miljøer*, med deres eftergivende struktur, deres sladder og uformelle hierarkier. Flygt fra alle miljøer. Hvert eneste miljø orienterer sig mod neutraliseringen af en sandhed. Litterære miljøer er til for at kvæle skriftens umiddelbarhed. Anarkistiske miljøer for at sløve de direkte aktioners ligefremhed. Videnskabelige miljøer for at holde det som forskningen indebærer tilbage fra størstedelen af befolkningen. Sportsmiljøer for at i deres træningssale rumme alle de forskellige livsformer, som de forskellige sportsgrene kunne fremavle. Flygt især fra alle de kulturelle og aktivistiske miljøer. De er alderdomshjemmene hvor så mange revolutionære begær går hen for at dø. De kulturelle miljøers formål er at udpege gryende intensiteter og tømme alt hvad I gør for mening, mens aktivistmiljøernes formål er at stjæle al jeres energi til at gøre det. Aktivistmiljøerne spreder deres diffuse net ud over hele Europa, og stiller sig i vejen for enhver revolutionær tilblivelse. De bringer ikke andet med sig end deres mange nederlag og den bitterhed som de har medført. Deres udmattelse, deres nedslidning, deres overmål af afmagt, har gjort dem ude af stand til at gribe dagens muligheder. For at nære deres ulykkelige passivitet snakker de desuden alt for meget, og det gør dem upålidelige når det kommer til politiet. På samme måde som det er meningsløst at forvente sig noget fra dem er det dumt at blive skuffet over deres lammelse. Det er bedst bare at gøre sig af med denne dødvægt.

Alle miljøer er kontrarevolutionære fordi de kun bekymrer sig om at bevare deres egen sørgelige bekvemmelighed.

Dan fællesskaber

Fællesskaber bliver til når væsner finder hinanden, når de fungerer sammen og bestemmer sig for en fælles vej. Fællesskabet er måske det der bestemmes præcis i det øjeblik hvor vi normalt ville skilles. Det er glæden over et møde der overlever sin forventede afslutning. Det er det der får os til at sige 'vi' og gør dét til en begivenhed. Det mærkelige er ikke at folk der føler samhørighed til hinanden danner fællesskaber, men at de forbliver adskilte. Hvorfor skulle fællesskaber ikke mangfoldiggøre sig alle steder? I hver fabrik, hvert nabolag, hver landsby, hver skole. Til sidst regerer basiskomiteéerne! Men fællesskaber der accepterer at være det de er, hvor de er. Og om muligt en mangfoldighed af fællesskaber der kan afsætte samfundets institutioner: familien, skolen, fagforeningen, sportsklubben osv. Fællesskaber der ud over deres specifikt politiske aktiviteter ikke er bange for at organisere sig for enhver af deres medlemmers materielle og åndelige overlevelse og for alle i deres nærhed der er overladt til sig selv. Fællesskaber der ikke definerer sig selv – som kollektiver plejer at gøre – ud fra et indenfor og et udenfor, men i stedet udfra tætheden af båndene i deres midte. Ikke ud fra de personer der udgør fællesskabet, men ud fra den ånd der animerer dem.

Et fællesskab dannes hver gang nogen beslutter sig for at befri sig fra individets spændetrøje, for at stole kun på hinanden, og måle deres styrke mod virkeligheden. Enhver vild strejke er et fællesskab, enhver bygning der kollektivt besættes på klart grundlag er et fællesskab, aktionskomiteéerne i '68 var fællesskaber, ligesom de bortløbne slavers bosættelser var det i USA eller Radio Alice i Bologna i 1977. Ethvert fællesskab søger at være sit eget grundlag. Det søger at opløse spørgsmålet om knaphed. Det forsøger at bryde al økonomisk afhængighed og al politisk underkastelse; det degenererer til et miljø i det øjeblik det taber kontakten til de sandheder, som lå til grund for det. Der findes alle mulige slags fællesskaber der ikke venter med at organisere sig. De venter hverken på det rette antal eller de rette midler, og mindst af alt på "det rette øjeblik" – hvilket aldrig kommer.

Bliv organiseret for ikke længere at være nødt til at arbejde

Det bliver sværere og sværere at finde et arbejde, og for det meste er det spild af energi at plage sig med det. Desuden giver de fleste arbejdspladser ringe mulighed for at tage sig en lur eller at læse.

Vi ved at man som individ lever så lidt at man er nødt til at *tjene til livets ophold*, til at sælge sin tid i bytte mod et minimum af en social tilværelse. Personlig tid for social tilværelse: Sådant arbejde, sådan er markedet. Fællesskabets tid undslipper let arbejdet; dets tid falder slet ikke for arbejdets kneb, men foretrækker andre kneb i stedet. Grupper af argentiske *piqueteros* har sammen opfundet en slags lokal bistand betinget af et par timers arbejde; de måler ikke deres arbejdstid, deler overskuddet, og anskaffer sig tekstilværksteder, et bageri, og anlægger de haver som de har brug for.

Fællesskabet har brug for penge, men ikke for at tjene til livets ophold. Alle fællesskaber har deres tilfældige cigaræsker, hvor penge bliver lagt og taget. Der er rigeligt med kneb. Ud over bistand er der adskillige understøttelser, handicaptillæg, ophobet SU, børnepenge fra fiktive fødsler, alle mulige former for smugling og mange andre metoder der opstår med enhver mutation af kontrollen. Vi bør ikke bekymre os om at forsvare dem, blive bekvemme i deres midlertidige beskyttelse eller bevare dem som et privilegium for de indviede. Det vigtige er at avle og sprede denne nødvendige tilbøjelighed til bedrageri og at dele dens påfund. For fællesskaber rejses spørgsmålet om arbejde udelukkende i forhold til andre allerede eksisterende indtægter. Vi bør heller ikke glemme al den brugbare viden som kan tilegnes gennem visse erhverv, professioner og gode stillinger.

Det er afgørende for fællesskabet at frigøre så meget tid som muligt for alle. Det afgørende tælles ikke kun, ikke væsentligt, i *antallet af timer* der er frie fra lønarbejdets udnyttelse. Frigjort tid indebærer ikke ferie. Fritid, dødtid, tomhedens tid og frygten for tomhed – dette er arbejdets tid. Der vil ikke være nogen tid at *udfylde*, men i stedet en frigørelse af energi som ingen “tid” kan rumme – linjer der aftegner sig, fremhæver hinanden, som vi i ro og mag kan følge til ende, til dér hvor vi ser dem krydse andre.

Plyndr, opdyrk, fremstil

Nogle tidligere MetalEurop-ansatte bliver bankrøvere i stedet for fængelsvagter. Nogle EDF-ansatte viser slægtninge og folk i deres vennekredse hvordan man manipulerer elmålere. Råvarer der “faldt af i svinget” sælges til højre og venstre. En verden der så åbent proklamerer sin kynisme kan ikke forvente meget loyalitet fra sine proletarer.

Et fællesskab kan ikke regne med at “velfærdsstaten” vil findes i al evighed, det kan heller ikke regne med at leve af tyveri, natlige containerdyk bag supermarkeder og industriområdernes varehuse, omdirigering af offentlige tilskud, forsikringssvindel og andre bedragerier, med et ord: plyndring. Fællesskabet må overveje hvordan det bestandigt kan øge graden og omfanget af sin selvorganisering. Intet kunne være mere logisk end at drejebænke, fræsemaskiner og kopimaskiner solgt på udsalg efter en fabrikslukning, kunne anvendes i en sammensværgelse mod varesamfundet.

Følelsen af umiddelbar kollaps er i dag overalt så stærk at det ville være svært at opregne alle igangværende eksperimenter i bygningskonstruktioner, energi, materialer, ulovligheder eller landbrug. Der findes en hel samling af kundskaber og teknikker der bare venter på at blive plyndret og revet ud af sine humanistiske, gadesmarte og miljørigtige fælder. Men disse eksperimenter er blot en del af alle de intuitioner, færdigheder og opfindsomheder der findes i slumområderne og som vi må og skal gøre brug af hvis vi har tænkt os at genbefolke metropolernes ørken og sikre opstandens levedygtighed på sigt.

Hvordan kan vi kommunikere og bevæge os i en total afbrydelse af alle strømme? Hvordan kan vi genetablere fødevarerproduktionen i landdistrikterne, så de atter kan understøtte samme befolkningstæthed som de kunne for tres år siden? Hvordan kan vi forvandle betonen til byhaver, sådan som Cuba gjorde det for at klare både det amerikanske handelsembargo og Sovjetunionens opløsning?

Giv form og tag form

Når vi så flittigt har gjort brug af de fritidstilbud som markedsdemokratiet har godkendt, hvad har vi så egentlig tilbage? Hvad var det der fik os til at stå op og jogge en søndag morgen? Hvad er det der holder alle disse karatefanatikere, gør-det-selv-folk, fiskere og svampeentusiaster i gang? Hvad er det, hvis ikke behovet for at udfylde lediggang, at restituere deres arbejdskraft eller deres "sundhedskapital"? De fleste fritidsaktiviteter ville nemt kunne ribbes for deres absurditet og blive til noget andet. Boksning har ikke altid været forbeholdt spektakulære kampe eller opvisning for velgørenhed. I begyndelsen af 1900-tallet, da Kina hærgedes af kolonisatorer og var udsultet efter lange tørker, organiserede hundredetusindvis af fattige bønder sig i utallige bokseklubber under åben himmel, for at tage det som kolonisatorerne og de rige havde frarøvet dem tilbage. Det blev til *Bokseropstanden*. Det er aldrig for tidligt at lære og at praktisere hvad mindre pacificerede, mindre forudsigelige tider kan kræve af os. Vores afhængighed af metropolen – af dens medicin, landbrug og politi – er i dag så stor at vi ikke kan angribe den uden at sætte os selv i fare. Det er den uudtalte bevidsthed om denne sårbarhed, der fører til den automatiske selv begrænsning blandt dagens sociale bevægelser, frygten for kriser og et ønske om "sikkerhed". Det er af denne grund at strejker har byttet udsigten til revolution for en tilbagevenden til det normale. For at slippe ud af denne skæbne kræves en langvarig og konsistent læreproces og adskillige massive eksperimenter. Det handler om at vide hvordan man slås, dirker låse op, tager sig af halsbetændelser og brækkede ben, bygger en

piratradiosender, driver et folkekøkken og sigter for at ramme. Vi er nødt til at vide hvordan man indsamler spredt viden og etablerer landbrug i krigstider, forstår mikrobiologi, laver jordanalyser, lærer hvordan planter interagerer, for dermed at genvinde tabte indsigter i alle de mulige anvendelser, i alle de mulige forbindelser til vores umiddelbare nærmiljø, samt hvilke grænser vi ikke kan overtræde uden at opslide det. Vi er nødt til at begynde med det samme for at være beredt til de dage hvor vi får brug for selv at kunne tilvejebringe mere end blot en symbolsk del af vores nærings- og sundhedsbehov.

Skab territorier. Mangfoldiggør zoner af uigennemsigthed

Flere og flere reformister er i dag enige om at man er nødt til at “forholde sig til *peak oil*”, og for at “minimere udslippene af drivhusgasser” er vi nødt til at “relokalisere økonomien”, fremme regionale forsyningslinjer, små distributionsnet, give afkald på den lette tilgang til langdistance-import, osv. Hvad de glemmer er at det der kendetegner alt hvad der foregår i en lokaløkonomi, er at det bliver gjort uformelt, dvs. *sort*, og at den enkle økologiske forholdsregel at relokalisere økonomien, må indebære intet mindre end total frihed fra statslig styring. Ellers uforbeholden underkastelse til den.

Dagens territorium er et produkt af mange århundreders politioperationer. Mennesker er blevet drevet bort fra deres marker, derefter deres gader, derefter deres kvarterer og til sidst fra korridorerne i deres bygninger, i det vanvittige ønske om at tvinge alt liv ind mellem privatlivets fire fugtige vægge. Det territorielle spørgsmål er ikke det samme for os som for staten. For os handler det ikke om at *eje* territoriet. Snarere er det et spørgsmål om at øge fællesskabernes tæthed, cirkulation og solidaritet til den grad at området bliver uigennemsigtigt og umuligt at tolke for enhver autoritet. Ikke et spørgsmål om at besætte territoriet, men *om at være* territoriet.

Enhver praksis skaber territorium – et territorium til at pushe eller gå på jagt, et territorium for leg, elskere, optøjer, et territorium

af bønder, ornitologer eller dagdrivere. Reglen er enkel: Jo flere territorier der overlejrer hinanden i en given zone desto større cirkulation er der imellem dem og desto sværere bliver det for magten at få greb om dem. Caféer, trykkerier, idrætsanlæg, ødegårde, antikvarier, hustage, improviserede gademarkeder, kebabsteder og værksteder kan alle let anvendes til mange andre formål end de officielle, hvis der blot finder tilstrækkeligt mange sammensværgelser sted. Lokal selvorganisering skaber sin egen geografi oven på statens kartografi, slører den og annullerer den: det producerer sin egen løsrivelse.

Rejs. Åbn egne kommunikationsveje

Princippet med fællesskaberne er ikke at modsætte sig metropolens og dens bevægelighed med lokal rodfæstelse og langsommelighed. Fællesskabernes ekspansive bevægelse bør i al hemmelighed fordoble metropolens bevægelse. Vi behøver ikke at forkaste de muligheder for rejser og kommunikation som den kommercielle infrastruktur giver, bare kende dens grænser. Vi er bare nødt til at være tilstrækkeligt opmærksomme, tilstrækkeligt varsomme. Personlige besøg er mere sikre, efterlader ingen spor og skaber langt mere konsistente forbindelser end hvilken som helst kontaktliste på internettet. Privilegiet som mange af os har – at kunne “cirkulere frit” fra den ene del af kontinentet til den anden, ja endda i hele verden uden alt for meget besvær – er ikke en ubetydelig fordel når det gælder kommunikation mellem dele af sammensværgelsens knudepunkter. En af fordelene ved metropolens er at den lader amerikanere, grækere, mexicanere og tyskere mødes ubemærket en tid i Paris og diskutere strategi.

Konstant bevægelse mellem samarbejdende fællesskaber er en af de ting der sikrer dem mod at tørre ud eller at ende med at give op. At byde kammerater velkommen og holde sig ajour med deres udvikling, reflektere over deres erfaringer og tillægge sig de teknikker de har udviklet gør mere for et fællesskab end egne sterile undersøgelser bag lukkede døre. Det ville være en fejltagelse at undervurdere hvor meget afgørende der kan begynde

at udfolde sig under affener brugt til at sammenligne syn på den igangværende krig.

Ryd alle forhindringer af vejen, én efter én

Det er velkendt at gaderne flyder med uhøfligheder. Mellem hvad gaderne er og hvad de bør være, står politiet som centripetalkraft og gør sit bedste for at genindføre orden. På den anden side er der os, den modsatte centrifugale kraft. Vi kan ikke lade være med at frydes over anfaldene af vrede og uorden hvor end de blusser op. Det er ikke overraskende at de nationale festdage, som egentlig ikke fejrer noget som helst, nu systematisk går galt. Hvad enten det er splinternyt eller forsømt udtrykker det urbane inventar – men hvor begynder det og hvor ender det? – vores fælles berøvelse. Det holder ud i sin tomhed, og det beder bare om at vende tilbage til den tomhed for altid. Se på det der omgiver os: Alting venter på det rette øjeblik; pludselig får metropolen samme strejf af nostalgi, som man kender fra ruiner.

Alle uhøflighederne på gaderne må gøres metodiske og systematiske for at finde sammen i en diffus og effektiv guerilla der igen bringer os i kontakt med vores uregerlighed, vores oprindelige ulydighed. Det er foruroligende at den eneste af de militære dyder der anerkendes i partisanen er ulydighed. I virkeligheden burde vrede og politik aldrig være blevet adskilt. Uden vreden fortaber politikken sig i diskussioner; uden politikken bliver vreden bare et tomt skrig. Når ord som “enragés” og “exaltés” dukker op i politikken igen mødes de altid af advarselsskud.¹¹

Med hensyn til metoder så lad os huske på følgende grundsætning fra sabotagen: mindst mulig risiko, et minimum af tid, størst mulig skade. Med hensyn til strategi bør vi huske at en forhindring der er blevet ryddet af vejen, men ikke indtaget – et rum der er befriet, men ikke beboet – let erstattes med en anden forhindring, der yder mere modstand og er sværere at angribe.

Man behøver ikke fundere alt for længe over de tre typer af arbejds sabotage: arbejdsnøl, alt fra “at skynde sig langsomt” til

vilde strejker; ødelægge maskinerne eller være til hinder for deres funktion; samt afsløre virksomhedshemmeligheder. Udvidet til at gælde hele den sociale fabrik kan sabotagens principper almengøres, fra produktion til cirkulation. Den tekniske infrastruktur i metropolen er sårbar. Dens strømme består af mere end transport af mennesker og varer. Information og energi cirkulerer via kabelnet, fibre og kanaler, og disse kan angribes. For at sabotage af den sociale maskine skal kunne have nogen virkelig effekt i dag, må den indebære at genvinde og genopfinde midlerne til at blokere dens netværk. Hvordan kan højhastighedstoglinjer eller elnet gøres ubrugelige? Hvordan finder man de svage punkter i computernetværk eller forstyrrer radiobølger og fylder tv-skærmene med hvid støj?

Når det gælder større forhindringer er det forkert at tænke på dem som usårlige for al ødelæggelse. Det prometiske aspekt af alt dette handler om brugen af ild, fraskrevet enhver blind voluntarisme. År 356 f.Kr. brændte Herostratus Artemistemplet ned, et af verdens syv vidundere. I vores tid af fuldbyrdet forfald er det eneste imponerende ved nutidens templer den dystre sandhed at de *allerede er ruiner*.

At tilintetgøre denne tomhed er næppe en trist beskæftigelse. Derved bliver handlingen ungdommelig igen. Alt forenes og bliver meningsfuldt – rum, tid, venskab. Vi må lave våben af alt vi har, og dermed genopdage brugen – også vi er våben. I dagens elendighed vil det “at smadre det hele” måske – ikke uden grund, dét må man indrømme – fungere som den sidste kollektive forførelse.

Undvig synlighed. Vend anonymitet til en offensiv position

I en demonstration river et fagforeningsmedlem maskeringen af en anonym person der lige har smadret et vindue. “Stå ved det du gør i stedet for at gemme dig.” Men at være synlig er at være udsat og frem for alt sårbar. Når venstreorienterede i alle lande hele tiden vil “synliggøre” deres sag – uanset om det gælder hjemløse, kvinder eller papirløse migranter – i håb om at der så vil blive taget hånd om det, gør de præcis det modsatte af det der burde

gøres. I stedet for at gøre os synlige, kan vi vende den anonymitet vi er blevet henvist til, til en fordel, og gennem sammensværgelser, natlige togter eller ansigtsløse handlinger skabe en uangribelig angrebsposition. Flammerne i november 2005 tilbyder en model for dette. Ingen ledere, ingen krav, ingen organisation, men i stedet ord, gestus og sammensværgelse. At være ingenting i social forstand er ikke et ydmygende vilkår, kilden til en eller anden tragisk mangel på anerkendelse – anerkendt af hvem? – men tværtimod forudsætningen for maksimal handlingsfrihed. At ikke skrive under på sine ugeringer, og bare lade dem bære en fiktiv afsender – vi husker stadig det flygtige fænomen BAFT¹² – er en måde at bevare denne frihed. Det er indlysende, at konstruktionen af “forstadens” subjekt, som skulle have været ophavspersonen bag “optøjerne i november 2005”, blot var den første af regimets defensive manøvrer. Bare det at se fjæset af dem der *er noget* i samfundet gør det nemmere at begribe glæden i ikke at være nogen overhovedet.

Synligheden må undviges. Men en kraft der samler sig i skyggerne kan ikke unddrage sig synligheden for altid. Vores tilsynkomst som kraft er nødt til at holdes tilbage til et opportunt øjeblik. Jo senere synligheden kommer til os, desto stærkere vil vi være når den gør. Og når vi én gang er blevet synlige, vil vores dage være talte. Enten fordi vi er i stand til at slå synlighedens regime i stykker med kort proces, eller fordi den udsletter os, uden tøven.

Organisér selvforsvar

Vi lever under en besættelse, under *politibesættelse*. Papirløse migranter anholdes midt på gaden, civile politibiler patruljerer boulevarderne, metropolområder pacificeres med teknikker der blev udarbejdet i kolonierne, indenrigsministerens krigserklæringer mod “banderne” minder om krigen i Algeriet. Alt dette bliver vi mindet om hver dag. Der er grunde nok til ikke længere at lade sig blive slået ned, grunde nok til at organisere vores selvforsvar.

Jo mere et fællesskab vokser og vinder udbredelse, jo oftere vil det se magten rette sine operationer mod fællesskabets grundlag.

Disse modangreb er alt fra forførelse til bestikkelse og, som sidste udvej, rå vold. Selvforsvar for et fællesskab er nødt til at være betingelsesløst og en kollektiv selvfølgelighed, både praktisk og teoretisk. At forhindre arrestationer, at samles hurtigt og mange ved alle forsøg på at sætte nogen ud af deres hjem, at skjule kammerater, kommer ikke til at være unødvendige reflekser i den tid der kommer. Vi kan ikke uophørligt genskabe vores baser fra nul. Lad os holde op med at fordømme repressionen og i stedet forberede os på at møde den.

Det er ikke en enkel sag: Når det forventes at befolkningen udfører det overskydende politiarbejde – alt fra angiveri til lejlighedsvis deltagelse i borgerværn – så integreres politistyrken i mængden. Den gældende model for politiindgreb i dag, selv under optøjer, er civilpanseren. Politiets effektivitet under de sidste anti-CPE-demoer afhang af civilpanserne, der blandede sig med demoen, og ventede på at noget skulle ske før de afslørede sig: gas, knipler, elektriske chokpistoler, gummikugler, varetægt. Alt var stramt koordineret med demovagterne. Alene muligheden af at de kunne være tilstede – hvem er hvem? – var tilstrækkeligt for at skabe mistro blandt demonstranterne og for at paralisere al handling. Hvis vi er enige om at demonstrationer ikke blot er til for at vise os frem men et middel for handling, så må vi tilegne os midlerne til at afsløre civilpanserne, jage dem væk, og i visse tilfælde at befri dem, som de forsøger at arrestere.

Politiet er ikke uovervindelige på gaderne, de har bare midlerne til at organisere og uddanne sig og løbende teste nye våben. Vores våben er derimod altid primitive, sammenflikkede og ofte improviserede på stedet. Vores våben kan ganske vist ikke gøre sig forhåbninger om at matche deres i ildkraft, men de kan anvendes for at holde dem på afstand, styre deres opmærksomhed, udøve psykologisk pres eller tvinge os forbi og vinde grund gennem overraskelse. Ingen af de nyskabelser i urban anti-guerilla-krig der trænes i på de franske politiakademier, slår til, og lige meget hvad vil de aldrig blive hurtige nok til at imødegå en mængde i bevægelse, som kan slå til på mange steder samtidigt og som altid forsøger at beholde initiativet.

Fællesskaber er selvfølgelig sårbare over for overvågning og efterforskning, for polititeknikere og efterretningsvirksomhed. Bølger af anholdelser af anarkister i Italien og miljøaktivister i USA blev muliggjort gennem aflytning. Hver gang man ryger i detentionen skal man nu afgive en DNA-prøve som føres ind i en stadig mere komplet database. En besætter fra Barcelona blev pågrebet fordi han havde efterladt fingeraftryk på de flyers, han delte ud. Registreringsmetoderne bliver stadig bedre og bedre, først og fremmest gennem biometriske teknikker. Og hvis det elektroniske identitetskort bliver indført, bliver vores opgave endnu mere vanskelig. Pariserkommunen fandt en delvis løsning på registreringsproblemet: De brændte rådhuset ned og ødelagde alle offentlige registre. Vi mangler stadig at finde måder at ødelægge digitaliserede databaser permanent.

Fællesskabet er grundenheden i den partisane virkelighed. En bølge af opstande er muligvis ikke andet end en mangfoldiggørelse af fællesskaber, at de kommer i kontakt med hinanden og knytter bånd. Som begivenhederne udvikler sig vil fællesskaberne enten smelte sammen i større enheder eller fragmentere. Forskellen mellem en bande brødre og søstre der er knyttet sammen "til døden dem skiller" og en mængde af grupper, komitéer og slæng der mødes for at organisere forsyning og selvforsvar i et kvarter eller en region under en opstand, er kun en forskel i målestok, de er alle i lige høj grad fællesskaber.

Et fællesskab tenderer i sin natur mod selvforsyning og betragter internt penge som noget idiotisk og i sidste ende helt malplaceret. Pengenes magt er at koble det sammen, der ikke er sammenkoblet, at knytte fremmede sammen *som fremmede* og derved gøre alt ombytligt, sætte alt i omløb. Omkostningen ved pengenes evne til at sammenkoble alting er overfladiskheden i sammenkoblingen, hvor bedrageri er reglen. Mistroen er grundlaget for kreditrelationen. Pengenes regime vil derfor altid være kontrollens regime. Den praktiske afskaffelse af penge kommer kun til at ske med udbredelsen af fællesskaber. Hver gang et fællesskab udvides må det være varsom med ikke at overskride en vis størrelse, hvor det taber kontakten med sig selv og næsten uden undtagelse giver ophav til en dominerende kaste. I stedet for et sådant ærgerligt udfald, foretrækker fællesskabet til enhver tid at dele sig op for på den måde at udbrede sig.

De algerske unges opstand, der i foråret 2001 omfattede hele den nordalgeriske region Kabylien, formåede at overtage næsten hele territoriet, angribe politistationer, retsbygninger og enhver repræsentant for staten. Revolten eskalerede til det punkt hvor den gennemtvang en ensidig tilbagetrækning af ordensmagten

og fysisk forhindrede valget i at blive afholdt. Bevægelsens styrke bestod i at de løse bestanddele komplementerede hinanden. Disse repræsenteredes blot delvist af de evighedslange og håbløst mandsdominerede byforsamlinger og andre folkekomitéer. Fællesskaberne i denne stadigt kogende opstand har mange ansigter: de unge hjelmklædte brushoveder, der fra tagene i Tizi Ouzou bombarderer politiets specialstyrker med gasflasker; det skæve smil hos en gammel modstandskæmper indsvøbt i sin lange burnus; gløden hos kvinderne i bjergbyerne når de stædigt fortsætter med det traditionelle landbrug og opdræt, uden hvilke blokaderne af regionens økonomi ikke kunne være så konstante og systematiske som de var.

Pust til gløderne i alle kriser

“Det må også tilføjes at vi ikke ville kunne behandle hele den franske befolkning. Der ville skulle træffes nogle valg.” Sådan opsummerer en virolog, i en artikel i *Le Monde* den 7. september 2005, hvad der ville ske i tilfælde af en fugleinfluenzaepidemi. “Terrortrusler”, “naturkatastrofer”, “virusadvarsler”, “sociale bevægelser” og “urban vold” – for samfundets ledelse er dette blot de øjeblikke med ustabilitet, hvor de kan etablere deres magt ved at udvælge det der behager dem og eliminere det der er til besvær. Derfor er det også, logisk nok, en chance for helt andre kræfter at konsolidere sig eller styrke hinanden ved at vælge en anden side. Afbrydelsen af varestrømmen, ophævelsen af normaliteten (det er tilstrækkeligt at se hvordan det sociale liv vender tilbage i en bygning der pludseligt har mistet elektriciteten for at kunne forestille sig hvordan livet ville være i en by berøvet alt), og af politikontrollen befrier potentialer for selvorganisering som under andre omstændigheder havde været utænkelig. Det kan ingen undgå at indse. Dette forstod den revolutionære arbejderbevægelse og udnyttede derfor kriserne i den borgerlige økonomi til at styrke sin kraft. I dag står islamiske partier stærkest dér hvor de på en intelligent måde har kunnet kompensere for statens svaghed – som når de stod for hjælpearbejdet efter jordskælvet i Boumerdes i Algeriet, eller i den daglige støtte de yder

befolkningen i det sydlige Libanon, hærget af den israelske hær.

Som vi nævnte tidligere, gav orkanen Katrinas ødelæggelse af New Orleans en bestemt fraktion inden for den anarkistiske bevægelse i Nordamerika muligheden for at finde en hidtil ukendt konsistens ved at mobilisere alle de der nægtede at lade sig tvangsevakuere. Folkekøkkener forudsætter at man allerede forud har tænkt i forsyninger; lægehjælp til nødsituationer kræver at man allerede har anskaffet sig de nødvendige færdigheder og materialer, og det samme gælder for opsætningen af piratradioer. Sådanne erfarings politiske frugtbarhed er garanteret af den glæde de indeholder, af deres overskridelse af den individuelle trædemølle, og af den håndgribelige virkelighed som de manifesterer, der ikke længere er underkastet arbejdets og dagligdagens orden.

I et land som Frankrig hvor radioaktive skyer stopper ved rigets grænser og hvor man ikke er bange for at opføre et kræftforskningscenter på en gammel giftgrund i Toulouse, hvor en kunstgødningsfabrik var sprunget i luften få år forinden, kan vi nok regne mindre med "naturkriser" end kriser af den sociale slags. For det meste er det op til de sociale bevægelser at forstyrre den normale katastrofekurs. Uden tvivl har de forskellige strejker de seneste år hovedsageligt været anledning for myndighederne og virksomhedsledelserne til at afprøve deres evne til at opretholde et større og større strejkeberedskab, lige til det punkt hvor arbejdsnedlæggelserne er reduceret til deres rent symbolske dimension – kun en smule mere forstyrrende end en snestorm eller et selvmord på jernbanesporene. Ved at gå væk fra etablerede aktivistpraksisser gennem de systematiske besættelser af institutioner og stædige blokader, mindede gymnasieelevernes kamp i 2005 og kampen mod CPE-loven os om store bevægelser evne til at forårsage forstyrrelser og gennemføre en diffus offensiv. Med alle de bander som de efterlod i deres kølvand, bliver det tydeligt under hvilke betingelser de sociale bevægelser kan blive arnesteder for fremkomsten af nye fællesskaber.

*Sabotér enhver repræsentativ myndighed.
Spred diskussionen. Opgiv stormøderne*

Den første forhindring enhver social bevægelse står over for, længe før den støder på politiet, er fagforeninger og hele det mikrobureaukrati hvis kald i livet det er at dirigere kampen. Fællesskaber, basisgrupper og bander er naturligt mistroiske over for dem. Det er derfor at disse halvbureaukrater nu igennem tyve år har opfundet koordinationsmøder, som i deres mangel på etikette kan virke helt uskyldige, men som ikke desto mindre er det ideelle terræn for bureaukraternes manøvrer. Når et enkelt kollektiv prøver at finde sin egen vej vil halvbureaukraterne ikke hvile før de har tømt kollektivet for alt indhold ved beslutsomt at udgrænse de afgørende spørgsmål. De bliver forbitrede og hidser sig op, ikke fordi de føler sig kaldet til diskussion, men fordi de føler sig kaldet til at lukke den ned. Og når deres stædige forsvar for afmagten til sidst får has på kollektivet forklarer de fiaskoen med manglende politisk bevidsthed. Det bør bemærkes at den militante ungdom i Frankrig er vel bevandret i den politiske manipulationskunst, til stor del takket være den frenetiske aktivitet fra forskellige trotskistiske fraktioner. Det bliver ikke dem, der drager denne lektie fra flammerne i november 2005: at alle koordinationsmøder er overflødige når der er *koordinering*, og at organisationer ikke behøves når folk organiserer sig selv.

En anden refleks er at indkalde til stormøde så snart man ser det mindste tegn på bevægelse, og siden tage en afstemning. Dette er en fejltagelse. Bare det at begynde at stemme og udse en vinder er tilstrækkeligt til at forvandle et møde til et mareridt, til et teater hvor alle små wannabe-magthavere konfronterer hinanden. Her hjem søges vi af den borgerlige parlamentarismes dårlige eksempel. Et stormøde burde ikke være et sted for beslutninger men for palaver, for fri tale udøvet uden mål.

Behovet for at mødes er lige så konstant blandt mennesker som behovet for at træffe beslutninger er sjældent. Man mødes på grund af glæden ved at mærke en fælles kraft. Beslutninger er kun nødvendige i nødsituationer hvor udøvelsen af demokrati under alle omstændigheder er kompromitteret. Resten af tiden er "beslutningsprocessens demokratiske karakter" blot et problem for procedurafanatikere. Det handler ikke om at kritisere møder

eller at forlade dem men i stedet om at befri talen, gestusserne og samspillet. Vi skal bare sørge for at hver person ikke kun kommer til mødet med en holdning eller et forslag men med begær, hengivenheder, evner, kræfter, sørgmodighed og en særlig åbenhed. Hvis vi lykkes med at sætte fantasierne om Stormødet til side og erstatte det med en *forsamling af nærværende*, hvis vi lykkes med at forpurre den konstant tilbagevendende stræben efter hegemoni, hvis vi lader være med at se beslutningen som et endemål, så er der en chance for *fortætning*, en kollektiv krystallisering i det øjeblik hvor en beslutning pludselig træffer de nærværende, som helhed eller blot en del af dem.

Dette gælder selv beslutninger om aktioner. Ved at begynde ud fra princippet om at "aktionen er det spørgsmål som skal styre stormødets forløb" gør vi både en levende debat og en effektiv aktion umulig. Et stormøde der består af folk som er fremmede for hinanden er nødsaget til at lægge aktionen i hænderne på specialister, dvs. at give slip på aktionen, så den kan kontrolleres. På den ene side er dem der har fået mandat per definition hæmmet i sine handlingsmuligheder, på den anden side forhindrer intet dem i at bedrage alt og alle.

Der findes ingen ideel aktionsform. Det væsentlige er at aktionen antager en form, at den finder sin form, og ikke bliver tvunget ind i én. Dette forudsætter en delt politisk og geografisk position – som Paris' forskellige sektioner under den franske revolution – såvel som en cirkulering af delte færdigheder. Med hensyn til beslutninger om aktioner kunne princippet være følgende: Hver af os foretager sin egen rekognoscering, oplysningerne bliver sammenholdt, og beslutningen kommer af sig selv; det er beslutningen der træffer os snarere end os der træffer den. At cirkulere færdigheder raserer hierarkier; det skaber lighed ved at hæve alles niveau. At mangfoldiggøre en horisontal kommunikation er også den bedste koordinationsform mellem forskellige fællesskaber, den bedste måde at gøre ende på hegemoni.

Blokér økonomien, men mål blokadens styrke på selvorganiseringens niveau

I slutningen af juni 2006 i Oaxaca-regionen vrimler det med besættelser af rådhus, og oprørere besætter offentlige bygninger. I visse kommuner giver de borgmesteren sparket og overtager myndighedernes køretøjer. En måned senere blokeres adgangen til visse hoteller og turistområder. Mexicos turistminister taler om en katastrofe "på linje med orkanen Wilma". Nogle år tidligere var blokader blevet den primære aktionsform for revolten i Argentina, hvor forskellige lokale grupper hjalp hinanden ved at blokere den ene eller den anden hovedgade, og derved konstant truede med at paralisere hele landet gennem deres fælles aktioner, hvis ikke deres krav gik igennem. I mange år har sådanne trusler været et vigtigt våben for jernbanearbejdere, lastbilschauffører og el- og gasværksarbejdere. Bevægelsen mod CPE i Frankrig tøvede ikke med at blokere togstationer, ringveje, fabrikker, motorveje, supermarkeder og til og med lufthavne. I Rennes krævede det ikke mere end tre hundrede personer for at blokere indfaldsvejen til byen i flere timer og forårsage en 40 kilometer lang trafikprop.

Blokér alt – det er fra nu af den første refleks hos alle der gør modstand mod den nuværende samfundsorden. I en decentraliseret økonomi hvor virksomhederne drives med just-in-time-produktion, hvor værdi udspringer af muligheden for at være tilkøbt netværket, hvor motorvejene er led i den dematerialiserede produktionskæde der løber fra underleverandør til underleverandør og derfra videre til fabrikken, hvor det hele samles, så er det at blokere cirkulationen også at blokere produktionen.

Men det handler om ikke at blokere mere end at opstandens elementer stadig kan modtage forsyninger og kommunikere, at blokaden stadig tillader de forskellige fællesskabers effektive selvorganisering. Hvordan sørger vi for mad når først alt er paralyseret? At plyndre butikker som i Argentina har sin begrænsning; selvom de store forbrugstempler er enorme så er de ikke et udtømmeligt forråds-kammer. Med tiden må det at sætte sig for at sørge for de basale fornødenheder derfor indebære at overtage midlerne til deres produktion. I den henseende virker det meningsløst at vente længere. At lade to procent af befolkningen producere maden til alle andre, som

situationen er i dag, er både en historisk og en strategisk absurditet.

Befri territorier fra politibesættelse. Om muligt, undgå direkte konfrontation

“Denne sag viser at vi ikke har at gøre med unge mennesker der stiller sociale krav, men med individer der har erklæret krig mod republikken,” konstaterede en klarsynet panser om nogle bagholdsangreb for nylig. Offensiven for en befrielse af territoriet fra politibesættelse er allerede sat i gang og kan regne med de udtømmelige reserver af indgroet had, som ordensmagten selv har fremprovokeret. Selv de “sociale bevægelser” er lige så stille blevet grebet af optøjerne, lige som de festlige folkemasser i Rennes der sloges mod panserne hver torsdag aften i 2005 eller de der ødelagde et helt butiksområde i Barcelona under et *botellon*¹³. Bevægelsen mod CPE-tiltagene blev vidne til molotovcocktailens genkomst. Men på denne front forbliver visse forstæder uovertrufne. Særligt når det kommer til den teknik som efterhånden har holdt ved længe: bagholdsangrebet. Som den 13. oktober i 2006 i Epinay: Et privat sikkerhedsfirma rykkede ud ved 23-tiden, efter at have modtaget rapport om et indbrud i en bil. Da de kom frem opdagede en af vagterne “at han var blevet blokeret af to køretøjer parkeret på tværs af gaden og at over tredive personer med jernrør og skydevåben kastede sten på køretøjet og anvendte tåregas mod politibetjentene”. På en mindre skala, tænk på alle de lokale politistationer der angribes efter lukketid: ødelagte vinduer, udbrændte politibiler.

En af landvindingerne fra den seneste tids bevægelser er forståelsen for at en sand demonstration herefter er nødt til at være “vild” og ikke have søgt om tilladelse i forvejen fra politiet. Hvis vi kan *vælge terræn* kan vi, som sort blok i Genova i 2001, omgå de røde zoner, undgå direkte konfrontation, og ved at vælge vores egen rute kan vi drive panserne rundt, i stedet for selv at blive drevet rundt af en ordensmagt – især det politi der kalder sig en fagforening eller dem der kalder sig pacifister. I Genova kunne vi se tusinde fast besluttede mennesker drive hele busser fulde af *carabinieri*¹⁴ tilbage og til sidst sætte ild til dem. Det vigtige er ikke

at være bedre bevæbnet men at tage initiativet. Mod er ingenting, at have tiltro til sit eget mod er alt. At have initiativet hjælper.

Alt tyder dog på at vi bør forstå direkte konfrontation, som noget der låser modsatrettede kræfter til hinanden, hvilket køber os tid og gør det muligt for os at angribe et andet sted – sågar lige i nærheden. Hvis vi ikke kan forhindre konfrontationen i at finde sted, kan vi i stedet forsøge at gøre den til en enkel afledningsmanøvre. Det er ikke så meget aktionerne selv som deres koordinering, vi skal tage os af. At chikanere politiet betyder at få dem til at være overalt, så de ikke kan være effektive nogen steder.

Hver eneste politichikane giver nyt liv til den gamle sandhed der blev ytret i 1842: “En politibetjents liv er fyldt med smerte, hans position i samfundet er lige så nedværdigende og foragtet som forbrydelsen selv [...] Skam og vanære omgiver ham fra alle sider, samfundet udstøder ham, isolerer ham som en paria, samfundet spytter sin foragt i hans ansigt når det giver ham hans løn, uden anger, uden samvittighedskvaler, uden medlidenhed [...] Politiskiltet han bærer i sin lomme er et skændselsmærke.” Den 21. november i 2006 demonstrerede brandmændene i Paris, angreb politiet med hammere og skadede femten. Dette som en påmindelse om at det at “gerne ville hjælpe” aldrig kan være en gyldig undskyldning for at blive betjent.

Anskaf våben. Gør alt hvad der er muligt for at det skal blive overflødigt at anvende dem. Over for hæren kan sejren kun være politisk

Der findes ingen fredelig opstand. Våben er nødvendige; det handler om at gøre alt for at det skal blive overflødigt at anvende dem. En opstand handler mere om at gribe til våben og opretholde en “bevæbnet tilstedeværelse” end om at bedrive væbnet kamp. Vi har al mulig interesse i at foretage en klar skelnen mellem at være bevæbnede og at anvende våben. Våben er en konstant i revolutionære situationer, men deres anvendelse er usædvanlig og næppe afgørende i de væsentlige vendepunkter: 10. august 1792, 18. marts 1871, oktober 1917. Når magten ligger

i rendestenen er det tilstrækkeligt at tage et skridt over den.

På grund af den afstand der adskiller os fra dem har våbnene fået en dobbeltkarakter af fascination og afsky som kun kan overvindes ved at tage dem til sig. En autentisk pacifisme kan ikke bestå i at undgå våbnene, kun i at undgå at anvende dem. Pacifisme uden at være i stand til at affyre et eneste skud er intet andet end en teoretisk formuleret afmagt. En sådan *a priori* pacifisme er en slags præventiv afvæbning, en ren politifunktion. Spørgsmålet om pacifisme kan i virkeligheden kun stilles seriøst af dem der har evnen til at åbne ild. I den forstand bliver pacifismen et tegn på kraft eftersom det kun er fra en ekstrem styrkeposition at vi er frie fra nødvendigheden af at skyde.

I et strategisk perspektiv, er det den asymmetriske, indirekte aktion, der virker mest givtig, den der bedst passer til vores tid: Man går ikke i frontalangreb mod en besættelseshær. Når det er sagt, så er udsigten til en byguerillakrig på irakisk manér, der bare graver sig længere og længere ned, uden nogen mulighed for at gå i offensiven, noget som er mere at frygte end at ønske. *Militariseringen* af borgerkrigen er opstandens nederlag. De Røde fik deres sejr i 1921, men da var den russiske revolution allerede tabt.

Vi må regne med to slags modreaktioner fra staten. En åbenlyst fjendtlig og en mere listig og demokratisk. Den første kalder på at vi skal udslettes uden postyr mens den anden er en mere subtil men uforsonlig fjendtlighed der forsøger at rekruttere os. Vi kan besejres af et diktatur, men lige så vel af at blive reduceret til ikke længere at modsætte os *andet end* rent diktatur. Nederlag handler ligeså meget om at tabe krigen som at tabe *valget* om hvilken krig man skal føre. Begge er mulige, som Spanien i 1936 beviste: De revolutionære led et dobbelt nederlag, til fascismen og til republikken.

Når situationen bliver alvorlig besætter hæren terrænet. Hvorvidt den går i aktion er mindre sikkert. Det ville kræve at staten er parat til at begå et blodbad, hvilket kun er aktuelt som ren trussel, lidt ligesom truslen om atomvåben har været anvendt i et halvt århundrede. Men selvom det har været såret et stykke tid, så er det statslige bæst stadig farligt. Der er brug for en stor

menneskemængde til at udfordre hæren, folk der invaderer deres led og fraterniserer med soldaterne. Der er brug for en 18. marts 1871. Når hæren går i gaderne, så ved man at opstanden er på trapperne. Når hæren går i aktion, fremskyndes udfaldet. Det vil blive krævet af enhver at vælge side, at vælge mellem anarki og frygten for anarki. Det er som politisk kraft at opstanden vil sejre. Det er ikke umuligt at overvinde hæren politisk.

Afsæt myndighederne på lokalt niveau

Det afgørende spørgsmål for enhver opstand er hvordan den bliver uigenkaldelig. En opstand er uigenkaldelig, når man har besejret både autoriteterne og behovet for autoritet, både ejendommen og lysten til tilegnelse, den rådende hegemoni og begæret efter hegemoni. Det er derfor at en opstandsproces i sig selv bærer formen for dens sejr eller dens nederlag. Ødelæggelse har aldrig været nok til at opnå uigenkaldelighed. Alt afhænger af måden det bliver gjort på. Der findes måder at ødelægge på, der altid foranlediger genkomsten af det der blev tilintetgjort. Den der går løs på liget af en samfundsorden kan være sikker på at den kommer til at vække en hævngherrighed til live. Derfor er det vigtigt, når økonomien er blokeret og politiet neutraliseret, at man ofrer så lidt patos som muligt på at vælte autoriteterne. De må afsættes nonchalant, med velkalkuleret hånlighed.

Denne tidsalder, hvor magten er decentraliseret, må se en tilsvarende ende på de revolutionære nøglepunkter. Der findes stadig Vinterpaladser, men de er bedre egnet til angreb af turister end fra opstanden. I dag er det muligt at overtage Paris, Rom eller Buenos Aires uden at det er nogen afgørende sejr. At overtage fødevarerhallerne i Rungis udenfor Paris ville sikkert være mere effektivt end at overtage Elyséepalæet. Magten er ikke længere koncentreret i et punkt i verden, den er denne verden selv, dens strømme og avenuer, dens mennesker og dens normer, dens koder og dens teknologier. Magten er selve organiseringen af metropolen. Magten er vareverdens helhed i hver af dens punkter.

Den der besejrer den lokalt, sender globale chokbølger gennem dets netværk. Optøjerne i Clichy-sous-Bois skabte glæde i mere end én amerikansk basisgruppe, mens opstanden i Oaxaca fandt medsammensvorne i hjertet af Paris. For Frankrig har tabet af en centraliseret magt betydet enden på Paris som nøglepunkt for den revolutionære aktivitet. Enhver ny bevægelse siden strejkerne i 1995 har bekræftet dette. Det er ikke længere i Paris at de mest vovede og mest konsistente aktioner bliver gennemført. For at udtrykke det krast: Paris udmærker sig nu kun som mål for krigstogter, som et rent terræn for at plyndre og hærge. Det er korte og brutale indtrængninger udefra, der angriber metropolens strømme i de punkter hvor deres tæthed er størst. Det er vreden der trækker spor hen over denne ørken af kunstig overflod, før den igen forsvinder. Den dag vil komme hvor denne hovedstad med dens frygtelige ophobning af magt kommer til at ligge i majestætiske ruiner, men dette kommer til at ske for enden af en proces som vil være langt mere udviklet alle andre steder end dér.

Al magt til fællesskaberne!

I metroen er der ikke længere nogen spor af de akavede facader, der normalt hæmmer de rejsendes gestusser. Fremmede taler med hinanden i stedet for at antaste hinanden. En bande rådslår på et gadehjørne. Endnu større forsamlinger på boulevarderne er fordybede i diskussioner. Angreb svarer hinanden fra by til by, fra dag til dag. En ny kaserne er plyndret og brændt ned til grunden. Lejere der var blevet sat på gaden er holdt op med at forhandle med borgmesteren: De har slået sig ned. I et øjebliks klarsyn, har en manager midt under et møde iskoldt taget livet af en håndfuld kolleger. Filer bliver lækket der indeholder hjemmeadresser på hele politistyrken og militærkorpset, såvel som alle ansatte i fængselsadministrationen og forårsager en hidtil uhørt bølge af hastige tvangsforflytninger. Vi bærer vores overskud af varer til landsbyens gamle bar og købmand, og tager så det vi mangler. Det er også her vi mødes for at diskutere den generelle situation og finde ud af hvilke dele vi mangler i værkstedet. Radioen holder alle i opstanden underrettede om regeringsstyrkernes tilbagetog. En raket har lige sprængt hul i muren til fængslet i Clairvaux. Umuligt at sige om det var måneder eller år siden "begivenhederne" begyndte. Og premierministeren virker meget alene med sine appeller om ro.

Alle er enige. Det er ved at eksplodere. Det anerkendes, med et alvorligt og bekymret blik, i korridorerne i parlamentet, ligesom det i går blev gentaget i caféerne. Der er en særlig nydelse i at kalkulere risiciene. Vi er allerede blevet præsenteret for en detaljeret menu af præventive midler for at sikre territoriet. Nytårsfestlighederne tager en afgørende drejning: "Næste år vil der ikke være østers". For at forhindre festlighederne i at blive totalt overskygget af den traditionelle uorden sendes 36.000 betjente og 16 helikoptere på gaden af den franske indenrigsminister Michèle Alliot-Marie – den samme klovn der under gymnasiedemonstrationerne i december ængsteligt holdt øje med det mindste tegn på en græsk smitte og gjorde politiapparatet klar bare for en sikkerheds skyld. Vi kan hver dag skelne mere klart, under den beroligende summen, støjen af forberedelser på åben krig. Det er umuligt at ignorere dens kolde og pragmatiske iværksættelse, der ikke engang længere gør sig det besvær at præsentere sig selv som en genoprettelse af fred.

Dagbladene oplister samvittighedsfuldt rækken af årsager bag den pludselige uro. Der er selvfølgelig den finansielle krise med dens boomende arbejdsløshed, dens håbløshed og sociale reformer, dens Kerviel- og Madoff-skandaler. Der er uddannelsessystemets fallit, dets svigtende produktion af arbejdere og borgere, selv med børnene fra middelklassen som dets råmateriale. Der er en ungdom som ingen politisk repræsentation tilsvarende, en ungdom god til intet andet end at smadre de gratis cykler som kommunen så samvittighedsfuldt stiller til deres rådighed.

Ingen af disse urovækkende sager burde virke uovervindelige i en æra hvis fremherskende regeringsform netop er krisehåndteringen.

Med mindre vi tager i betragtning, at hvad magten står over for ikke blot er endnu en krise, ikke bare en række af kroniske problemer, af mere eller mindre forventede forstyrrelser, men en enestående fare: at en form for konflikt er opstået, og positioner er blevet opridset som ikke længere er *håndterbare*.

De der overalt udgør denne fare er nødt til at spørge sig selv mere end de nyttesløse spørgsmål om årsager, eller sandsynlighederne for bevægelser og konfrontationer, der under alle omstændigheder vil finde sted. De må spørge, hvordan vil det græske kaos resonere med den franske situation? En opstand her kan ikke være en simpel omflytning af hvad der skete derovre. Global borgerkrig har stadig sine lokale særligheder. I Frankrig ville generaliserede optøjer fremprovokere en eksplosion af en anden klang.

De græske oprørere står over for en svag stat mens de er i stand til at drage fordel af en stærk popularitet. Man må ikke glemme at det kun er tredive år siden at militærjuntaen blev væltet og demokratiet genetableret, takket være en praksis baseret på politisk vold. Denne vold, hvis minde ikke er så fjernt, er stadig en selvfølge for de fleste grækere. Selv lederne af de socialdemokratiske lokalafdelinger har kastet en molotov eller to i deres ungdom. Til gengæld findes selv *klassisk* politik i varianter der ved hvordan de kan imødekomme disse praksisser og udbrede deres ideologiske ragelse helt ud i optøjernes hjerte. Hvis den græske kamp ikke blev afgjort og nedlagt i gaderne – eftersom politiet åbenlyst var løbet over ende dér – så er det fordi dens neutralisering blev udspillet andetsteds. Der er ikke noget mere drænende, intet mere dræbende, end denne klassiske politik, med dens udtørrede ritualer, dens tankegange uden tanker, dens lille lukkede verden.

I Frankrig har vores mest lovpriste socialistiske bureaukrater aldrig været andet end forkrampede og kyniske strateger der fylder salene i parlamentet. Her sammensværger alt sig for at tilintetgøre selv den spinkleste form for politisk intensitet. Hvilket betyder at det altid er muligt at stille borgeren over for forbryderen. Og hælde fra en bundløs kilde af tillærte modsætninger: forbrugere over for strejkende, blokadebrydere over for gidseltagere, mandfolk over

for udskud i en kvasilingvistisk operation der går hånd i hånd med kvasimilitære midler. Optøjerne i november 2005 og – i en anden kontekst – de sociale bevægelser i efteråret 2007 har allerede forsynet os med adskillige fortilfælde. Billedet af studerende i Nanterre der hepper på politiet, mens de rydder deres klassekammeraters blokade, tilbyder et lille glimt af hvad fremtiden kan byde.

Det er en selvfølge at den franske befolknings tilknytning til staten – garanten for universelle værdier, den sidste bastion mod katastrofen – er en sygdom der er svær at kurere. Den er frem for alt en fiktion der ikke længere ved hvordan den skal fortsætte. Selv lederne betragter det hver dag mere og mere som en ubrugelig klods om benet fordi de, i det mindste, tager konflikten for hvad den er – militært. De har ingen skrupler med at sende elite-antiterrorenheder ind for at undertrykke optøjer i forstæderne eller for at befri en genbrugsstation der er besat af sine arbejdere. I takt med at velfærdsstaten slår revner ser vi tilsynecomsten af en rå konflikt mellem dem der ønsker orden og dem der ikke gør det. Alt som fransk politik har været i stand til at deaktivere er i gang med at slippe sig selv løs. Den vil aldrig komme sig over alt det den har holdt nede. I den fremskredne fase af den sociale opløsning kan vi regne med at den kommende bevægelse finder en nødvendig nihilistisk ånd. Hvilket ikke betyder at den ikke vil blive udsat for helt andre grænser.

Revolutionære bevægelser spreder sig ikke gennem smitte men gennem *resonans*. Noget der er opstået her resonerer med chokbølgen der er udsendt af noget der kom til derovre. En krop resonerer efter sin egen toneart. En opstand er ikke som en pest eller en skovbrand – en lineær proces der spreder sig fra sted til sted efter en første gnist. Den tager i stedet form lige som en musik, hvis fokuspunkter, skønt spredte i tid og rum, lykkes med at påtvinge deres egne vibrationers rytme og hele tiden antage større dybde. Lige indtil enhver tilbagevendelse til det normale ikke længere er ønskelig eller endda tænkelig.

Når vi taler om Imperiet navngiver vi magtanordninger der præventivt og kirurgisk kvæler enhver situations revolutionære potentiale. I den forstand er Imperiet ikke en fjende vi kan stå ansigt

til ansigt med. Det er en rytme der påtvinger sig selv, en måde at forvikle og afvikle virkeligheden. Det er mindre verdens orden end dens sørgelige, tunge og militaristiske afvikling.

Det vi mener når vi taler om opstandens parti er en skitse til en fuldstændigt anden *komposition*, en anden side af virkeligheden, som fra Grækenland til de franske forstæder søger samklang.

Det er nu offentligt kendt at krisesituationer kun består af så mange muligheder for genetableringen af et herredømme. Det er derfor at Sarkozy kan erklære, uden alt for meget at ligne en løgner, at den finansielle krise er “en verdens ende” og at 2009 vil se Frankrig træde ind i en ny æra. Denne paradeforestilling af en økonomisk krise skulle altså være en nyhed: det skulle altså give anledning til et smukt heltekvad, hvor vi alle står sammen i kampen mod ulighed og global opvarmning. Men for vores generation – som var født under krisen og ikke har kendt til andet end økonomisk, finansiel, social og økologisk krise – er dette, må I indrømme, temmelig svært at acceptere. Man kan ikke narre os igen med endnu en runde “Nu begynder vi helt forfra” og “Det er bare et spørgsmål om at spænde livremmen ind et stykke tid”. Ærlig talt vækker de katastrofale arbejdsløshedstal ikke længere nogen følelser i os. Krise er et middel til at regere. I en verden der lader til at hænge sammen kun gennem den uendelige håndtering af sit eget forfald.

Man vil gerne se os stå bag staten, *mobiliserede*, solidariske med en eller anden usandsynlig lappeløsning. Bortset fra at vi væmmes ved tanken om at slutte os til denne mobilisering, så vi hellere at den satte sig for at gøre det af med kapitalismen en gang for alle – hvad den meget vel kunne, hvis den besluttede sig for det.

Hvad der kæmpes for i denne krig er ikke forskellige måder at styre samfundet på, men irreducibile og uforenelige idéer om glæde og deres verdener. Vi ved det, og det gør magten også. De militante levn der holder øje med os – altid mere talrige, altid mindre identificerbare – river sig i håret for at få os tilbage ind i deres små kasser i deres små hoveder. De omfavner os for bedre at kunne kvæle os, med deres nederlag, deres lammelse, deres åndssvage problemer. Fra valg til “overgangsperioder” vil det

altid være dem der fjerner os, hver gang en smule længere, fra kommunismens mulighed. Heldigvis vil vi ikke finde os i hverken forræderi eller bedrag meget længere.

Fortiden har givet os alt for mange dårlige svar til at vi ikke skulle vide at det var spørgsmålene selv der var dårlige. Det er ikke nødvendigt at vælge mellem spontanitetsfetichisme og organisationens kontrol; mellem aktivistnetværkenes "alle kan være med!" og hierarkisk disciplin; mellem at desperat handle nu og desperat at vente til senere; mellem på den ene side at sætte parentes om det der bør leves og eksperimenteres nu og her, med henvisning til et paradys der kun virker mere og mere som et helvede jo længere det bliver udskudt, og på den anden side at forsøge at genoplive den gamle selvdøde travet om at det at dyrke gulerødder skulle være nok til at fordrive dette mareridt.

Organisationer er forhindringer for organisering.

I virkeligheden er der ikke noget skel mellem hvad vi er, hvad vi gør og hvad vi bliver. Organisationer – politiske eller faglige, fascistiske eller anarkistiske – starter altid med at adskille, praktisk, disse aspekter af tilværelsen. Det er derefter let for dem at præsentere deres idiotiske formalisme som den eneste kur mod denne adskillelse. At organisere sig er ikke at give struktur til afmagt. Det er først og fremmest at knytte bånd, bånd der på ingen måde er neutrale, forfærdeligt partiske bånd. Graden af organisering måles efter hvor intenst der deles – materielt og spirituelt.

Derfor: "at organisere sig materielt for at overleve; at organisere sig materielt for at angribe." Overalt vil en ny forestilling om kommunisme blive udfoldet. I skyggerne på barer, i trykkerier, i besatte huse, i opgange, på bondegårde, på besatte gymnasier vil nye sammensværgelser blive født. Den slags sammensværgelser hvorudfra verden pludselig vil tage en meget indtrængende vending. Disse dyrebare hemmelige forståelser må ikke nægtes de nødvendige midler for at kunne udfolde deres kræfter.

Her ligger det virkeligt revolutionære potentiale i nutiden. De mere og mere hyppige sammenstød har denne frygtelige kvalitet: at de altid giver anledning til sammensværgelser af denne slags, nogle gange flygtige, men somme tider også umulige at forråde.

Heri ligger der utvivlsomt en slags akkumulationsproces. Når nogle få tusinde unge mennesker finder beslutsomheden til at angribe denne verden er man nødt til at være dum som en panser for at lede efter et finansielt spor, en leder eller en stikker.

To århundreder af kapitalisme og markedsnihilisme har bragt os til de mest ekstreme fremmedheder – fra os selv, fra andre, fra verdener. Fiktionen om individet er nedbrudt med samme hastighed som den opstod. Børn af metropolen, lad os gøre dette vovestykke: at det er i den mest fuldstændige afklædning af tilværelsen, hele tiden kvalt, hele tiden besværet, at kommunismens mulighed er til stede.

Når alt er sagt og gjort er det en hel antropologi som vi er i krig med. Med selve idéen om mennesket.

Kommunisme altså, som forudsætning og som eksperiment. Delingen af en sanselighed og uddybningen af denne deling. At bekræfte det fælles og at opbygge en styrke. Kommunisme er støbeformen for et omhyggeligt, dristigt angreb på herredømmet. Som et opråb og som et navn for alle verdener der gør modstand mod imperiets pacificering, alle solidariteter der ikke kan reduceres til varernes regime, alle venskaber der tager krigens nødvendigheder på sig. KOMMUNISME. Vi ved at det er et begreb der bør bruges med varsomhed. Ikke fordi det i den vældige parade af ord muligvis ikke længere er særligt moderne. Men fordi vores værste fjender har *brugt* det og bliver ved med at bruge det. Vi insisterer. Bestemte ord er som slagmarker: deres betydning, revolutionær eller reaktionær, er en sejr, at blive flået fra kampens hede.

At forlade klassisk politik indebærer at se krig i øjnene, hvilket også foregår på sprogets terræn. Eller snarere på den måde at ord, skikke og liv er uadskilleligt forbundet. Hvis man lægger så mange anstrengelser i at fængsle nogle få unge kommunistiske bønder der formodes at have deltaget i udarbejdelsen af *L'insurrection qui vient*¹⁵ er det ikke pga. en "tankeforbrydelse", men snarere fordi de muligvis udtrykker en bestemt, levet sammenhæng mellem handlinger og tanker. Noget der sjældent tilgives.

Hvad disse mennesker er anklaget for er ikke at have skrevet noget, heller ikke engang fysisk at have angrebet de hellige strømme

der overrisler metropolen. Det er at de skulle have modsat sig disse strømme med tankens og den politiske positions fylde. At en handling kunne få betydning gennem en anden verdens konsistens end Imperiets ødemark. Antiterrorismen foregav at have angrebet en potentiel "kriminal gruppering". Men hvad der virkelig er under angreb er situationens potentiale. Muligheden for at der bag hver grønthandler gemmer sig nogle dårlige hensigter, og bag hver tanke, de handlinger, som den kræver. Den mulighed der udtrykkes af en idé om det politiske – navnløs men let at slutte sig til, udspredd og ukontrollabel – som ikke kan gemmes væk i ytringsfrihedens arkiver.

Der er næppe nogen tvivl tilbage om at det er de unge der som de første vil konfrontere magten med vildskab. De seneste år, fra optøjerne i foråret 2001 i Algeriet til dem i vinteren 2008 i Grækenland, er én lang række af advarselstegn i denne forstand. De der gjorde oprør mod deres forældre for 30 eller 40 år siden vil ikke tøve med at reducere dette til et nyt generationsoprør, hvis ikke til et forudsigeligt symptom af ungdommen.

Den eneste fremtid for en "generation" er at være den foregående. På en vej der uundgåeligt leder til kirkegården.

For traditionen bør alting starte med en "social bevægelse". Særligt i en tid hvor venstrefløjen, der stadig ikke er færdig med at opløse sig, på hyklerisk vis forsøger at genvinde sin troværdighed i gaderne. Bortset fra at den i gaderne ikke længere har monopol. Se blot hvad der sker hver gang gymnasieeleverne mobiliserer sig – lige som det sker med alt andet som venstrefløjen stadig tør støtte: kløften udvider sig mellem venstrefløjens jamrende krav og bevægelsens voldsomhed og beslutsomhed.

Af denne kløft må vi skabe en skyttegrav.

Hvis vi ser en slægtslinje af "sociale bevægelser" hastende efter hinanden, tilsyneladende uden at efterlade noget synligt bag dem, må vi ikke desto mindre have øje for at noget holder ved. Et krudtspor forbinder det der i hver begivenhed ikke har ladet sig indordne af et eller andet absurd midlertidigt påskud, hvad enten det er tilbagetrækningen af en ny lov eller noget som helst andet. I stød og ryk, og i dens egen rytme, ser vi konturerne til en kraft tage

form. En kraft der ikke ligger under for sin tid men fremtvinger den, lydløst.

Det er ikke længere et spørgsmål om at forudsige sammenbruddet eller påvise mulighederne for glæde. Hvad enten det kommer før eller senere er hovedsagen at forberede sig. Det er ikke et spørgsmål om at tilbyde et skema for hvad en opstand burde være, men om at tage opstandens mulighed for det den aldrig burde have ophørt med at være: lige så meget en ungdommelig livskraft som en folkelig visdom. Hvis bare man forstår at bevæge sig er fraværet af et skema ikke en forhindring men en fordelagtig mulighed. For opstanden er det det eneste rum der kan garantere det væsentlige: at bevare initiativet. Hvad der står tilbage at blive skabt, at blive passet som man passer et bål, er et særligt syn på tingene, en særlig taktisk lidenskab der så snart den er opstået, selv nu, åbenbarer sig som afgørende faktor – og en vedvarende kilde til afgørelse. Visse spørgsmål der bare i går ville have virket groteske eller passé, er allerede opstået på ny; de må gribes, ikke for at svare på dem endeligt, men for at give dem liv. At have rejst dem på ny er ikke den mindste af den græske opstands dyder:

Hvordan kan generaliserede optøjer blive en opstand? Hvad kan man gøre når først gaderne er taget og politiet er blevet forsvarligt overvundet? Er parlamenterne stadig værd at angribe? Hvad indebærer det i praksis at afsætte magten på lokalt plan? Hvordan beslutter vi os? Hvordan *bliver vi ved*?

HVORDAN FINDER VI HINANDEN?

Den usynlige komité, januar 2009

1 Chibani er arabisk for 'gammel mand' og henviser her til de nordafrikanske mænd der ankom til Frankrig med migrationsbølgen efter

2. verdenskrig, ofte uden familie, og nu spenderer deres alderdom, sammen eller alene, på pariserkvarteret Bellevilles caféer. 2 Que se vayan todos! ("Ud med dem alle!") er sloganet for den argentinske bevægelse, der begyndte med optøjerne i december 2001.

3 *Flammerne i 2005* henviser til de begivenheder, der blev udløst i slutningen af oktober 2005, da to unge drenge døde i den parisiske forstad Clichy-sous-Bois under flugt fra politiet. Unge i forstæderne reagerede med omfattende optøjer, hærværk og angreb mod myndighederne. Optøjerne spredte sig hurtigt, og efter små to ugers vedvarende offensiv blev Frankrig erklæret i undtagelsestilstand. Ifølge det franske indenrigsministeriums tal faldt antallet af natlige bilafbrændinger til sit normale niveau knap ti dage senere.

4 Omertà er mafiaens "tavshedspligt"; absolut intet samarbejde med statens myndigheder eller tillid til deres tjenester.

5 *Den blodige uge* henviser til den sidste uge af den parisiske opstand i foråret 1871 kaldet Pariserkommunen, hvor opstandens kommunarder blev henrettet en masse af republikkens hær.

6 Brigade Anti-Criminalite (bac) er fransk civilklædt politi der anvendes som anti-bande-styrker i forstæderne men også ved demonstrationer.

7 La Belle Époque er det franske navn for tiden omkring forrige århundrede-skifte med relativ politisk stabilitet i Vesteuropa og optimisme omkring den teknologiske udvikling. I denne tid huserede en bandekultur i Paris, opkaldt efter apache-indianerne, eftersom de angiveligt delte deres blodtørst og afstumpethed.

8 Flambant neuf, bogstavelig talt "brændende nyt"; fransk udtryk ensbetydende med "splinterny".

9 *Bevægelsen mod cpe* opstod i løbet af foråret 2006 som reaktion på et arbejdsmarkedstiltag, der skulle gøre det lettere for arbejdskøbere at fyre ansatte.

10 *Électricité de France* (edf) er den største energikoncern i Frankrig og en af de største i verden og leverer det meste af sin energi fra atomkraftværker.

11 Les Enragés og Les Exaltés ("de rasende" og "de opildnede") var navnene på to grupperinger under den franske revolution 1789.

12 Brigade Anti-Flic des Tarterêts (baft; jf. bac), "Tarterêts Antipanserbrigade", var et navn der blev anvendt for at påtage sig ansvar for aktioner mod politiet i Tarterêts, en forstad i Essonne-regionen af Frankrig, i 80'erne.

13 Botellon er spansk for 'stor flaske'; henviser til de grupper af unge der mødes for at drikke alkohol på offentlige pladser i stedet for at tage på barer og klubber.

14 Carabinieri, det italienske gendarmeri: en militær styrke der også fungerer som indenrigs politikorps.

15 L'insurrection qui vient er fransk for Den kommende opstand.

efterord:

Alt har slået fejl og vi har vundet

Mikkel Bolt

Når man ser tilbage på det 19. og 20. århundredes store revolutionære momenter, så er det først og fremmest alle de uindfriede potentialer, der stikker i øjnene. Og så selvfølgelig ruinerne, alle nederlagene. De bristede forhåbninger. Proletariatets forgæves forsøg på at frigøre sig fra udbytning og fremmedgørelse. På mange måder er historien om revolution en historie om én lang abort, hvor heltmodige mennesker kæmper mod overmagten, og hvor det momentvis lykkes at ryste den herskende orden, men aldrig at undergrave den og slippe helt ud. Konklusionen på denne historie vil i mange sammenhænge være resignation og tilbagetrækning, en besinden sig på kapitalismens tilsyneladende uovervindelighed og proletariatets historiske nederlag. Og derfor også en forholden sig til proletariatets forsvinden. For de arbejdende klasser udgør ikke længere en international arbejderbevægelse, men lokale forbund, der kun kæmper for egne interesser, i første omgang bil og vaskemaskine, nu fladskærm og samtalekøkken. Vi er langt fra omdannelsen af de forskellige arbejdsfællesskaber til et enestående selvbevidst og autonomt kollektivt subjekt, der kan befri hele menneskeheden for kapitalen. Langt fra det scenarium. Der er ikke meget historisk subjekt over den vestlige arbejderklasse. I forhold til tidligere historiske epoker synes samtiden således at være karakteriseret af uorden og fraværet af stabile referencepunkter. Der er ikke noget fælles sprog eller nogen brudflader, langs hvilke de stridende positioner samler sig. Og mest af alt vidner samtiden måske om de overleverede formers fallit, i et politisk register vil det sige nationalstaten, partiformen såvel som fagforeningen og avantgardemodellen. Alle fremstår

de mest af alt som levn eller relikvier fra tidligere tiders kampe og i hvert fald ikke noget som peger hinsides den kapitalistiske pengeøkonomi og dens afhængighedsskabende kredsløb. Men hvad nu hvis det netop var en mulighed? Hvad nu hvis dette ruinlandskab faktisk var revolutionen, hvis det her var vores sejr? Hvis miseren var et vidnesbyrd om den globaliserede kapitalismes allerede igangværende sammenbrud? For Den usynlige komité synes det at være tilfældet, hos dem læses de revolutionære nederlag som tegn på en kommende sejr. Desperation og triumfalisme går op i en højere enhed.

Den usynlige komité kan læses som den seneste fase i en længere romantisk antikapitalistisk tradition, der strækker sig fra rådkommunisterne til surrealisterne og videre til Situationistisk Internationale og den italienske autonome marxisme, som alle anklager kapitalismen for at skabe seksuel fattigdom, individualisme og flokmentalitet, for at fremmedgøre os fra naturen og destruere enhver fællesskabsfølelse og for med katastrofale følger at mediere alle sociale relationer gennem pengeformen og teknik. Og som insisterer på muligheden af en revolution, et altomfattende revolutionært brud med kapitalismen på trods af gentagne tilbageslag og den officielle kommunismes stagnation og kollaps.

Den usynlige komités analyse er mere eller mindre den samme hver gang, om end antallet af referencer er blevet betydeligt mindre gennem årene, fra de meget spekulative og teoretiske tekster i *Tiqqun* til den henvisningsløse og 'lettere' *Den kommende opstand*.¹ Men analysen er den samme: Vi lever i en politisk-økonomisk splittet verden, som forsøges forenet på billedniveau. Som der står i *Den kommende opstand*: "Der kommer ikke til at være nogen social løsning på den nuværende situation. For det første: fordi den vage samling af sociale miljøer, institutioner og individualiserede bobler, der ironisk nok kaldes 'samfundet', ikke har nogen egen konsistens. For det andet: fordi der ikke længere findes noget sprog for den fælles erfaring."² Skuespillet skaber fremmedgørelse, adskiller mennesker og tømmer dem for indhold. Det tomme menneske,

som er resultatet af denne proces, benævnes i *Tiqqun* Bloom efter protagonisten i Joyces roman *Ulysses*³. Det spektakulære varesamfunds Bloom er beskuer til eget liv og uden agens til at gøre noget eller forandre samfundet, som desuden heller ikke hænger sammen, men er ved at gå helt fra hinanden, depression, stress og ensomhed er dette samfunds kendetegn. "I AM WHAT I AM. Dette er markedsføringens seneste gave til verden. [...] Årtier af idéer for at komme dertil, for at lande i en ren tautologi. JEG=JEG. Han løber på et løbebånd foran spejlet i motionscenteret. Hun er på vej hjem bag rattet i sin Smart Car. Vil de mødes? 'JEG ER HVAD JEG ER'. Min krop tilhører mig. Jeg er mig, og du er dig, og noget er galt. [...] Diffus skizofreni. Grasserende depression. Atomisering til små paranoide partikler. [...] Jo mere jeg vil være Mig, desto mere tomhed føler jeg. [...] Det allestedsnærværende påbud om at 'være nogen' opretholder den sygelige tilstand, der gør dette samfund nødvendigt. Påbuddet om at være stærk skaber den svaghed som påbuddet støtter sig til, i den grad at *alt pludselig virker terapeutisk, selv arbejde, selv kærlighed*."⁴ Inspirationen fra Giorgio Agamben, som sidst i 1990'erne var en del af miljøet omkring *Tiqqun*, er tydelig: Den spektakulære varekapitalisme er en konstant produktion af udskiftelige varegjorte identiteter, som begrænser eller direkte annullerer menneskets potentiale til at være noget andet eller slet ikke være defineret ved tilhørsforhold og prædikater overhovedet. Skuespillet har bemægtiget sig ikke blot menneskets produktive, men også kommunikative evner og har på den måde effektueret en hidtil uset grad af fremmedgørelse. Den usynlige komité's diagnose er således en opdateret udgave af situationisternes marxistiske analyse af skuespilsamfundet, men der trækkes altså også på Heidegger og Benjamin, Marcuse, den tidlige Lyotard, den italienske arbejderisme-filosof Mario Tronti og ultraleftister som Giorgio Cesarano. Den usynlige komité indskrives sig derudover tydeligt i en mørk kunstpolitisk tradition, der inkluderer skikkelser som Baudelaire, Jarry, surrealistene og situationisterne, der alle er karakteriseret af en særlig sort, endda satanisk humor, der konsekvent afviser optimisme som en kynisk refleks af borgerskabet.⁵

Den usynlige komité fremmaner således billedet af en tyndslidt socialitet og et hult menneske, som står helt afskrælet og nøgen omgivet af stadig flere varer. Og forsøgene på at fylde hullet intensiverer blot fremmedgørelsen. Den sociale isolation forøges derfor hele tiden, når Bloom tager tilflugt i den uendelige række af forhåndenværende identiteter: bøsse, kunstner, racist, far, ekskluderet eller kristen. Bloom-mæssighedens smerte og fraværet af fællesskab forsøges desperat lindret med intens og kortvarig overidentifikation med de faldbudte vareidentiteter, som hver gang viser sig at nødvendiggøre et nyt identitetsfix. I en særegen venstreheideggeriansk sammentænkning af Debord og Heidegger ved hjælp af Agamben opererer Den usynlige komité således med en forestilling om, at Bloom er resultatet af forvitringen af en form for oprindelig fællesskabsfølelse. Derfor er Bloom hjemløs, kastet ud i ørkenen, forvist til konstant at bekræfte og forgæves overvinde sin individualitet, destineret til at reparere sin atomiserede monadetilværelse med mere af det samme: Varegjorte 'forskelle' som enhver Bloom før eller siden køber.

Modsætningen til dette atomiserede ikke-liv er ikke skabelsen af et nyt fællesskab. I forlængelse af en særlig fællesskabsforestilling, som man blandt andet finder hos Georges Bataille, Maurice Blanchot og Agamben, skriver Den usynlige komité om en form for værkløst fællesskab, Det Imaginære Parti, et fællesskab man ikke skal slutte sig til, ikke kan applaudere, som altid allerede findes, men som udhules og benægtes i skuespillets glinsende fitnesskroppe, der ser sig selv producere sig selv i spejlet i motionscentret. Hvis man skal henvise til tidligere sådanne anti-programprojekter, der forsøger at kombinere radikal kritik af eksisterende 'falske' fællesskaber med en holistisk satsning, der ikke kan tage form af et værk eller en politisk eller religiøs essens, kan man pege på det mystiske Nietzscheanske fællesskab, Acéphale, som Bataille stod bag sidst i 1930'erne.⁶ Hvor Acéphale – så vidt vi ved fra de få overleverede vidnesbyrd og sporadiske dokumenter, vi har – mødtes under et tordenramt egetræ i en skov uden for Paris, nægtede at give hånd til antisemitter og planlagde en menneskeofring, der har Den

usynlige komité bl.a. holdt prædikener på Place de la Sorbonne, hvor de forsøgte at lægge sig ud med de forbipasserende: "De mest skarpsindige af jer vil fordømme en håndfuld korrupte lederes herredømme og tyranni, og de blinker med det ene øje. Men faktisk er jeres underkastelse hele sandheden om herredømmets verden. Det er ikke jer og 'systemet', dets diktatur, dets fattige og dets selvmord. Der er ikke andet end jer i systemet, underkastede, blinde og skyldige."⁷ Derudover skal gruppen i sine tidlige år have praktiseret forskellige klassiske avantgardistiske aktioner som at læsse flere kilo lort af foran den ejendom, hvor dame- og modebladet *20 Ans* har kontor eller skrive anti-Badiou-slogans over for den franske filosof Alain Badiou's lejlighed i Paris. Tiqqun-gruppen indgik også i den mere militante og kompromisløse del af de sene 1990'eres alterglobaliseringsbevægelse, som afviste forhandling med staten og i forbindelse med de store antitopmødeprotester i bl.a. Seattle, Prag og Genova ødelagde multinationale firmaers butikker og kontorer. De mere burleske aktioner vendt mod forskellige parisiske konkurrenter og/eller hadeobjekter og de militante aktioner på gaden synes dog efter 9/11 og den efterfølgende 'krig mod terror' at være blevet erstattet af et liv på landet uden mobiltelefoner, tv, og anden moderne teknologi. Kriminaliseringen af alterglobaliseringsbevægelsen og fremkomsten af et nyt fjendebillede i form af islamisk terrorisme, som det var nødvendigt at distancere sig fra uden at bakke op om det kapitalistiske demokrati og dets eksklusionsstrukturer, nødvendiggjorde nye greb. Fouriersk eksodus og luddisme blev nu gruppens praksis hinsides Paris og antitopmødeprotester i et forsøg på at afvise alle allerede artikulerede politiske klassifikationer og skabe et rum, hvor det værkløse og ikke-aktivitet bliver sted for potentialitet. De halvobskure aktiviteter blev nu næsten helt usynlige, anonymiteten skal være vejen ud af skuespillets neutraliserende synlighed. At være uset er nemlig ifølge Den usynlige komité at undslippe magten og langsomt undergrave den, glide ud af dens identifikationslogik og blive opak. Det betyder ikke en eksistens i marginen af samfundet, det er nemlig ikke muligt ifølge Den usynlige komité, det er nødvendigt at afvise staten og alle

de politiske, sociale og økonomiske institutioner, som opretholder varen og lønarbejdet. Bevægelsen ind i usynligheden konciperes på den måde af Den usynlige komité som en yderligere eskalering af kampen mod skuespillets underkastelse. Det er ikke muligt at leve med staten nogen steder, og det er illusorisk at forestille sig, at tingene en dag bliver anderledes uden kamp. Pointen er selvfølgelig, at den allerede er i gang, at skuespillet hele tiden bliver udfordret, ubønhørlig, med alle midler og fra alle sider. I Tiqqun blev denne tilstand beskrevet som en krig og en generaliseret undtagelsestilstand. Som der står i teksten “Thèsès sur le Parti Imaginaire”: “Ved at applicere sit fundamentale aksiom, ifølge hvilket det, der ikke ses, ikke eksisterer – esse est percipi – kan Skuespillet opretholde den uhyrlige og planetære illusion om en skrøbelig civil fred, hvis perfektionering fordrer, at man lader den udbrede sin gigantiske kampagne for pacificering af samfundene og neutraliseringen af deres modsætninger til alle domæner. Men dets forventelige nederlag er logisk indskrevet i det simple faktum, at denne pacificeringskampagne stadig er en krig – uden tvivl den mest skrækindjagende og ødelæggende, der nogensinde har været, da den føres i fredens navn.”⁸ Samfundet er så tyndslidt og usammenhængende, at alle midler tages i brug for at undgå den totale kollaps. Men Det Imaginære Parti og Den usynlige komité er allerede i færd med at undergrave skuespillet og “koordinerer i stilhed sabotage i stor stil”⁹ Denne omfatter alle mulige former for ‘asocial adfærd’ som ‘umotiverede’ voldelige udbrud, strejker, butikstyveri, depression, riots, hacking og terror. Alle er de ifølge Den usynlige komité i virkeligheden udtryk for modstand mod skuespillet.

“Det er præcist i det omfang, katastrofen er sandheden i denne tilstand af højspændte glimt, at menneskene i det Imaginære Parti med alle midler arbejder for dens komme. [...] De er [...] i stand til frit at vælge scenen for deres operationer og handler dér, hvor minimale kræfter kan gøre stor skade. Det mest foruroligende er, at de ved det hele uden at vide, at de ved det. Således hælder en anonym arbejder på en aftapningsfabrik ‘bare sådan’ noget cyanid i en håndfuld dåser, en ung mand dræber en turist af hensyn til

'bjergets renhed' og underskriver sin forbrydelse 'FRALSEREN' [sic], en anden blæser 'tilsyneladende uden grund' hjernen ud på sin småborgerlige far på hans fødselsdag, en tredje åbner ild mod en flok af sine dygtige skolekammerater, en sidste kaster 'umotiveret' sten efter bilerne oppe fra broen over motorvejen, når han ikke brænder dem af i parkeringskældrene."¹⁰

Der er en tydelig messiansk dimension over Den usynlige komité's analyser, de omsiggribende ødelæggelser er redningen. Som hos Agamben har vi en variant af forestillingen om, at truslen og frelsen er intimt forbundne, at den voldelige negation følges af nåde, men en ubærlig sådan. Skuespillets misere er svanger med forløsning. Som der står i den første linje i *Den kommende opstand*: "Uanset hvordan man griber det an tilbyder nutiden ingen udvej. Det er ikke dens mindste fortrin."¹¹ Kapitalismen er i en dyb krise, såvel økonomisk som økologisk som socialt, en krise den ikke kan komme ud af, og det giver derfor ikke mening at vente: Krigen er allerede i gang, og skuespillets diktatur er allerede undergravet af det Imaginære Parti usynlige fællesskab. Kapitalismens destruktion af enhver modstand – de revolutionære nederlag hober sig op – er i virkeligheden dens egen implosion.

Den usynlige komité nøjes ikke med at hudflette den spektakulære varekapitalisme, den overvejer også, hvad der skal gøres i denne situation, hvor der ikke er nogen vej ud. Betoningen af praksis er blevet tydeligere fra de tidligere mere metafysiske spådomskunster i *Tiqqun* til *Den kommende opstand*, hvor afskeden med den kapitalistiske by og dens teknologi præsenteres som et revolutionært greb. "Der er ikke længere nogen grund til at vente – på et gennembrud, på revolutionen, atomkatastrofen eller en social bevægelse. At fortsætte med at vente er vanvid. Katastrofen er ikke på vej, den er her allerede. Vi befinder os allerede i civilisationens sammenbrud."¹²

Mens Marx' Feuerbach-teser ligger ligefor, er vi langt fra Žižeks nylige mantra om, at de revolutionære skal tænke og for guds

skyld ikke handle.¹³ Over for en sådan position pointerer Den usynlige komité, at det er muligt og nødvendigt at handle. Selvom skuespillet dækker det hele, er det muligt at intervenere og afbryde underkastelsen. Som der står i *Appel* skal der etableres steder, hvor de, der deserterer, kan søge beskyttelse og etablere udvekslingsfrie relationer hinsides skuespillet. Sådanne steder, hvad Den usynlige komité kalder kommuner, eksisterer ikke allerede og skal ikke skabes, de etableres i det, der allerede findes. De er mutationer af det forefindende. Kommunen er således ikke et nyt værk, man kan samles omkring, det er et sted, hvor der finder en radikal selvopløsning sted, hvor skuespillets identiteter som muslim, kunstner, kvinde og rocker ikke længere betyder noget, hvor den dominerende eksistentielle liberalismes personlige valg afvikles i en desubjektivering, hvor alle identiteter brækkes op, og de falske begær presses ud af kroppen. Det er et sted, hvor der udvikles nye former for subjektivitet, hvor det er muligt at tilfredsstille de begær, som den nuværende situation altid forbyder og fortrænger. Kommunen er således en art sammenføjning af de kommunistiske gestus, der allerede afviser kapitalismen *nu* og er ved at skabe en anden verden. "Et fællesskab dannes hver gang nogen beslutter sig for at befri sig fra individets spændetrøje, for at stole kun på hinanden, og måle deres styrke mod virkeligheden."¹⁴

Kampen mod den fuldendte adskillelse kan ikke finde sted gennem allerede etablerede miljøer, det være sig militante og kulturelle miljøer, eller inden for rammerne af politiske organisationer. Disse er reelt ifølge Den usynlige komité blot en uendelig udsættelse af kampen. I kunstverdenen strander de revolutionære energier, der anbringer man de endnu ikke kvalte intensiteter. "Litterære miljøer er til for at kvæle skriftens umiddelbarhed."¹⁵ De militante miljøer og de såkaldt revolutionære politiske organisationer udsætter konstant den revolutionære aktivitet til fordel for diskussioner af fortidens nederlag eller måder at holde organisationen i live på; når de endelig gør noget, ender de med at komme (velfærds) staten til undsætning, og glemmer således, at staten og kapitalen hænger uløseligt sammen og begge skal ophæves. Den usynlige

komité definerer sig derfor, som situationisterne også gjorde det, som antipolitiske, de afviser de eksisterende politiske former, da disse netop er med til at opretholde den adskillelse mellem politik, kunst og dagligdag, skuespillet er baseret på. Bloom ved et eller andet sted godt, at de eksisterende former er rådne, der er da også derfor, han ikke gider engagere sig i dem. I stedet for at lade sig indrullere i disse miljøer er opgaven ifølge Den usynlige komité, at alle Bloomer tilegner sig magten lokalt og skaber kommuner *her og nu*. Revolutionen skal netop ikke udsættes til engang i fremtiden, som de militante organisationer og Lenin og Zizek siger. "Ethvert fællesskab søger at være sit eget grundlag. Den søger at opløse spørgsmålet om knaphed. Det forsøger at bryde al økonomisk afhængighed og al politisk underkastelse [...]. Der findes alle mulige forskellige fællesskaber der ikke venter med at organisere sig. De venter hverken på det rette antal eller de rette midler, og mindst af alt på 'det rette øjeblik' – hvilket aldrig kommer."¹⁶

For Den usynlige komité er revolutionen en art kommuniseringsproces, som allerede er i gang som en destruktiv praksis i skuespillet. Som en proces hvor tingene gøres fælles, bruges og trækkes ud af kapitalens kredsløb. "At kommunisere noget betyder at frigøre dets brug og på baggrund af denne frigørelse udvikle forfinede, intensiverede og mere komplekse forhold."¹⁷ Det handler således ikke om *først* at tage magten og *derefter* skabe kommunisme. Den usynlige komité afviser på det kraftigste en sådan forestilling om et program, der skal realiseres, eller et mål, som ligger langt ude i fremtiden. Kommunismen kan ikke udsættes. *Hic Rhodus, Hic Salta!* som Marx skriver.¹⁸ I forlængelse af dele af ultraleftismen understreger Den usynlige komité, at kommunisme er en bevægelse, som allerede eksisterer, kommunen er både middel og mål.¹⁹ Som i Pariserkommunen, hvor de sociale eksperimenter var i fuld gang med det samme og ikke blev udsat til efter krigen mod Thiers og den franske regering. Der er derfor ikke nogen forestilling om en post-revolutionær tilstand eller glade morgener, hvor arbejderne er kommet hjem og er blevet sig selv. Arbejderen skal som danskeren og alle de andre identiteter sprænges i luften.

Kun ved at tømme hovedet for billeder af, hvordan et bedre liv kan se ud, kan fremtiden blive mulig. Hvis der er håb i dette scenarium, er det således en form for tomt nihilistisk håb uden noget bestemt indhold.

Betoningen af subjektiv handlen – “Kom i gang! find hinanden! bliv organiseret!” – risikerer dog at forlene parolerne med en problematisk voluntarisme.²⁰ Det er, som om Den usynlige komité i visse passager tenderer til at tro, at begæret efter andre sociale relationer er nok til, at det kan lade sig gøre at frembringe dem og ophæve de kapitalistiske produktionsforhold. Afviklingen af kapitalismen er ikke alene et spørgsmål om subjektiv vilje, men i lige så høj grad et spørgsmål om objektive forhold, det ikke kan lade sig gøre at ophæve uden en ophævelse af det kapitalistiske samfund i dets helhed.²¹ Det overser Den usynlige komité måske i forsøget på at distancere sig fra en ældre historisk materialisme og forestillingen om kapitalens naturlige forfald (at kapitalismen uundgåeligt vil gå under som følge af indre modsætninger). I forlængelse af situationisterne og den italienske autonomi-tradition betoner Den usynlige komité den aktive selvnegation, men risikerer at forvandle antikapitalisme til en hedonistisk livsstil, hvor små fællesskaber bilder sig ind, at de unddrager sig kapitalismens valoriseringsformer og klasseforhold.²² Det er imidlertid spørgsmålet om kommunisering er at unddrage kapitalismen bestemte genstande eller omgangsformer, at stræbe efter autonome enklaver, eller om det er at afvikle alle kapitalistiske relationer i en revolutionær klassekamp. Den usynlige komité’s allerede eksisterende fællesskab risikerer på bedste avantgardemaner at blive en bebudelse af kommunismen, hvorved der lukkes ned for de hidtil uforudsigelige former, der vil kunne tænkes at opstå i proletariats destruktion af kapitalismen. Måske er Den usynlige komité’s “den glade glemsel og ikke den ubehagelige afskaffelse af klassesamfundet?”²³

Glemsel eller afskaffelse, Den usynlige komité’s projekt er at affirmere nihilismen, finde det punkt hvor passivitet bliver aktivitet,

hvor der sker et brud, og vi bliver en art kollektiv revolutionær subjektivitet hinsides adskillelsen mellem kunst og økonomi, politik og hverdagsliv, teori og praksis. Det er på den måde, Den usynlige komité forsøger at fortsætte situationisternes kritik af dagliglivet og destruere kunsten som en adskilt sfære, som betydning uden virkelighed. Her er det ikke godt nok, at kunsten muligvis indeholder et løfte om lykke, nu skal det indfries. Adskillelsen skal *fuckes up*, Bloom smadrer motionscyklen, vælter ud i det fri, finder en guitar, giver den gas, og kommunen manifesterer sig som et Fouriersk punkbank: "Don't know what I want. But I know how to get it."²⁴

¹ *Den kommende opstand* [*L'insurrection qui vient*, 2007], oversat af Toni Bashy (Aarhus: Antipyrene, 2013) er den seneste udgivelse fra et postsituationistisk miljø, der i forskellige konstellationer har været aktiv i Paris siden slutningen af 1990'erne. Det første nummer af det A4-store tidsskrift *Tiqqun* udkom i 1999 og det andet og sidste nummer året efter. Tekster fra tidsskriftet er blevet genoptrykt som små bøger løbende. Gennem hele perioden frem til i dag er der udkommet små pamfletter og opråb, blandt andet *Appel* fra 2003. I 2001 blev der lavet en debord-inspireret video, *Et la guerre est à peine commence...*, med en melankolsk huddfletning af den nuværende misere. I 2003 samarbejdede gruppen med den New York-baserede kunstgruppe Bernadette Corporation om produktionen af videoen *Get Rid of Yourself!*, som har været udstillet på en række udstillinger og turneret til filmfestivaler. Videoen handler om alterglobaliseringsbevægelsen, den store demonstration i Genova i 2001, hvor italiensk politi skød og dræbte Carlo Giuliani og gennemtævede hundrede af demonstranter, og (u)muligheden for militant kritik i dag. I 2007 udkom bogen *Den kommende opstand* signeret af Den usynlige komité. Det er ikke ligetil at klarlægge den faktiske personkonstellation, der har været og er med i projektet. I det første nummer af *Tiqqun* optræder der en redaktionsgruppe, men ingen tekster er signeret og i det næste nummer er alle navne væk. Alle de følgende tekster og produkter har enten været helt anonyme – som eksempelvis *Appel*, der hverken havde forfatter, forlag eller trykkested – eller signeret kollektivt som Den usynlige komité eller *Tiqqun*. De fleste af gruppens efterladenskaber er tilgængelige online på: <http://www.bloom0101.org/page1.html>

Den 11. november 2008 stormede det franske antiterrorkorps en gård i landsbyen Tarnac og arresterede beboerne, en gruppe unge mellem 22 og 34 år som havde købt gården og startet en gårdbutik. Aktionen fandt sted under stor mediebevågenhed, og de unge blev efterfølgende anklaget for sabotage og terrorvirksomhed. Helt konkret gik anklagen på, at de ni skulle have saboteret TGV-tog ved at smide hesteskoformede jernstænger på togenes strømkabler, hvad der skulle have resulteret i forsinkelser af 160 tog. Blandt de anklagede var Julien Coupat, som ifølge den franske anklagemyndighed var hovedmanden bag aktionen, og som ifølge anklagemyndigheden skrev *Den kommende opstand*, som anklagemyndigheden kaldte en manual i terrorisme. Coupat var med i redaktionen af *Tiqqun*. Coupat var varetægtsfængslet mere end seks måneder, men blev i maj 2009 løsladt under opsyn. Der er endnu ikke afsagt dom i sagen. For en præsentation af hele forløbet omkring arrestationen, se Marcel Gay: *Le coup de Tarnac. Les 9 de Tarnac, 'l'affaire Julien Coupat', l'utra-gauche, les sabotages SNCF, la piste allemande, les réseaux antinucléaires, les lois d'exception* (Paris: Éditions Florent Massot, 2009).

² Den usynlige komité: *Den kommende opstand*, pp. 6-7.

³ *I Théorie du Bloom* præsenteres Bloom således: "Det sidste menneske, manden på gaden, massemennesket, menneskemassen, det er således, at MAN først og fremmest har repræsenteret Bloom for os: Som det triste produkt af multitudernes periode, som den industrielle æras og fortrylledens ophævelses katarstrofiske søn. Men også i disse betegnelser kan man fornemme en skælven, Man ryster ved det almindelige menneskes uendelige mystik. Enhver fornemmer en ren potentialitet bag Blooms

kvaliteter, en ren potentialitet det ikke er meningen, vi skal kende noget til.” Tiqqun: *Théorie du Bloom* (Paris: La Fabrique, 2000), pp. 16-17.

⁴ Den usynlige komité: *Den kommende opstand*, pp. 11-12.

⁵ Baudelaire betegner latter som satanisk: “Latteren er satanisk, den er altså dybt menneskelig. Den er i mennesket en konsekvens af forestillingen om sin egen overlegenhed; og eftersom latteren er menneskelig i sin natur, er den også dybt selvmodsigende i sit væsen; følgelig er den på én gang udtryk for en uendelig storhed og en uendelig elendighed.” Charles Baudelaire: “Om latterens væsen og i almindelighed om det komiske i den bildende kunst” [“De l’essence du rire et généralement du comique dans les arts plastique, 1855], oversat af Kirsten Jørgensen, in: *Passage* nr. 17, 1994, p. 50.

⁶ For en præsentation af Acéphale, se Mikkel Bolt: *Avantgardens selvmord* (Aarhus: Antipyrine, 2013), pp. 45-69.

⁷ Tiqqun: “Quelques actions d’éclat du Parti Imaginaire” in: *Tiqqun. Organe conscient du Parti Imaginaire: Exercices de Métaphysique Critique* nr. 1, 1999, p. 147.

⁸ Tiqqun: “Tesor om det Imaginære Parti” [“Thèses sur le Parti Imaginaire”, 1999], oversat af Torsten Andreasen, in: Mikkel Bolt, Jakob Jakobsen & Morten Visby (red.): *Billed Politik. At se er at dræbe* (København: Nebula, 2010), p. 81.

⁹ Tiqqun: *Théorie du Bloom*, p. 134.

¹⁰ Tiqqun: “Tesor om det Imaginære Parti”, pp. 91-92.

¹¹ Den usynlige komité: *Den kommende opstand*, p. 5.

¹² *Ibid.*, p. 78.

¹³ Slavoj Žižek: Vold. Seks skæve refleksioner [Violence: Six Sideways Reflections, 2008], oversat af Brian Benjamin Hansen (Århus: Forlaget Philosophia, 2008), p. 6.

¹⁴ Den usynlige komité: *Den kommende opstand*, p. 83.

¹⁵ *Ibid.*, p. 81.

¹⁶ *Ibid.*, p. 83.

¹⁷ *Appel* (s.l.: s.n., s.a.), p. 66.

¹⁸ Karl Marx: *Louis Bonapartes attende Brumaire* [Der achtzehnte Brumaire des Louis Bonaparte, 1852], oversat af G. Jasper, in: Karl Marx & Friedrich Engels: *Udvalgte skrifter I* (København: Forlaget Tiden, 1976), p. 244.

¹⁹ I forlængelse af maj ’68 og 1970’ernes wildcat-strejker udviklede ultraleftistiske grupper som Mouvement Communiste med Jean Barrot (Gilles Dauve) og La Guerre Sociale med Dominique Blanc en teori om revolutionen som kommunisering, det forhold at kommunismen skal være til stede i revolutionen og ikke først indfinde sig som en senere fase. Jf. eksempelvis Jean Barrot: “Capitalisme et communisme”, in idem: *Communisme et question russe* (Paris: Éditions de la Tête de Feuilles, 1972), pp. 180-231. Inden for de seneste 5-6 år er der sket en reaktualisering af begrebet om kommunisering i tidsskrifter og grupper som *Théorie Communiste*, *Troploin*, *Meeting* og *Endnotes*.

²⁰ Denis: “Réflexions autour de l’Appel, Meeting”, nr. 2, 2005.

²¹ Roland Simon: *Fondements critiques d’une théorie de la révolution: Théorie du communisme. Volume I: Au-delà de l’affirmation du prolétariat* (Paris: Senonevero, 2001).

²² Gilles Dauve & Karl Nestic: “Communisation: Un Appel et une Invite”, in: *Troploin*, nr. 4, 2004, online på: <http://www.troploin.fr/textes/19-communisation-un-appel-et-une-invite>

²³ Meeting: "Un autre emploi de l'argent", in: *Meeting* nr. 2, 2005, p. 44. Uoverensstemmelsen mellem Den usynlige komité og ultraleftister som Théorie Communiste og Tropolin kan til dels beskrives som forskellen mellem en yngre anarkistisk neo-situationistisk position og en 68'er-afledt vestrekommunistisk position. Hvor Den usynlige komité supplerer referencerne til Debord og Marx med henvisninger til Heidegger og Agamben og i høj grad fokuserer på reproduktion og forbrug, der er Théorie Communiste og Tropolin mere klassisk marxistiske i deres greb og fokuserer fortrinsvis på de kampe, der finder sted på arbejdspladsen. Således kritiseres Den usynlige komité i *Meeting* karakteristisk for slet ikke at have et begreb om klassekamp og proletariat. Den usynlige komité vil formodentlig replicere, at i den nuværende historiske situation er forestillingerne om klassekamp og proletariat ubrugeligt og forældede, det sociale er faldet fra hinanden og tidligere klassestrukturer, inklusive klassekampen, er i ruiner. Det er naturligvis et af de helt centrale spørgsmål for en kommunistisk analyse i dag, skal klassebegrebet fornyes eller forlades. Camatte forlod det i løbet af 1970'erne. Den usynlige komité har også sagt farvel til det, men Théorie Communiste og Dauve forsøger at forny det.

²⁴ Sex Pistols: "Anarchy in the UK", 1976, citeret af Tiqqun i "Comment faire?", in: *Tiqqun. Organe de liaison au sein du Parti Imaginaire*, nr. 2, 2000, p. 278.

Mikkel Bolt

Krise til opstand

– Noter om det igangværende sammenbrud

Krisen er dyb. Uanset hvad der sker, vil den næste periode blive barsk. Økonomierne i USA og Europa er i krise, og eksportøkonomierne i Sydøstasien er også begyndt at mærke situationens alvor. Overalt er det arbejderne, der betaler prisen for krisen. Den bliver socialiseret, og der bliver skåret i velfærdsydelse. Samtidig bliver krisen brugt som løftestang til at fjerne hårdt tilkæmpede rettigheder. Kapitalen har med andre ord skruet op for klassekampen, den kører nu i højeste gear.

Men proletariatet er begyndt at røre på sig. Revolterne i Mellemøsten og Nordafrika har udfordret den nuværende verdensorden og dens opdeling af verden, og de indignerede i Sydeuropa og besættelsesbevægelsen i USA forsøger at udvide protesterne. Selvom diktatorerne er blevet væltet i Tunesien, Ægypten og Libyen, tager utilfredsheden blot til i styrke. Det samme er tilfældet i Grækenland, Spanien og Portugal, hvor befolkningerne med stor energi afviser spareplanerne. Det samme gør studenter i Chile og Canada. I Syrien raser borgerkrigen. Og i Kina vokser antallet af strejker. I Tyrkiet afviser de unge Erdogans neoliberale 'succes', og i Brasilien har 'de farlige klasser' indtaget gaderne. Der er stor forskel på protesterne, de er i udgangspunktet defensive i Vesten og offensivt reformistiske i andre dele af verden som Kina, men der er blevet brudt hul i det neoliberale verdensbillede.

Klassekampen er ikke længere en ensidig affære. Den gamle muldvarp er igen i bevægelse.

112 x 172 mm

192 sider

Antipyrine

160 kroner

isbn 978-87-93108-01-1

Mikkel Bolt

Avantgardens selvmord

Den klassiske avantgardeposition er ikke længere til rådighed. Det er både en forbandelse og en mulighed. En forbandelse, da avantgardens radikale kritik mere end nogensinde er påkrævet, en mulighed, da avantgarden fejlagtigt prætenderer at sidde inde med de vise sten. Avantgarden ser *sig selv* som den revolutionære praksis' smeltedigel og affejer massens aktiviteter som intet andet end afledningsmanøvrer, der ikke udfordrer den etablerede orden. Men den splittelse, som avantgarden er eksponent for, *skal* tilvejebringes – *der skal skabes uro, homogeniseringsbevægelsen skal afbrydes!* – men uden at massen reduceres til en dum krop, der skal organiseres. Det er den umulige arv, avantgarden har efterladt os.

112x172 mm

112 sider

Antipyrine

80 kroner

isbn 978-87-93108-02-8